

convingătoare
expresie a
realităților
politice din
România

SALA
DE
LECTURA

flacăra

anul XXXVII
(1 723)
VINERI
1 iulie
1988

Săptăminal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

AJORAREA RETRIBUȚIILOR ȘI PENSIIILOR

Importantele măsuri cu profund caracter social și umanitar,
ELABORATE DIN INIȚIATIVA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU,
bătute și aprobate în Plenara Comitetului Central al Partidului, în Plenara Consiliului Național
Frontului Democrației și Unității Socialiste, au fost adoptate ca legi de Marea Adunare Națională

PLENARA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

INIȚIATIVA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

dragi tovarăși,

Plenara Comitetului Central al partidului a analizat și a aprobat, în unanimitate, proiectele Comitetului Politic Central al Comitetului Central privind creșterea retribuițiilor personale, precum și a pensiilor. Prin aceste măsuri se asigură realizarea unor hotărâri importante ale Congresului al 14-lea și ale Conferinței Naționale a partidului privind creșterea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor — țelul suprem al politicii partidului, esența societății noastre multilaterale dezvoltate, care o edificăm cu succes în România. (Aplauze prelungite).

Cum s-a văzut din materiale studiate și aprobate, majora cu 10 la sută retribuițiilor personale, de aproape 7 900 000 lei, în acest cadru, retribuiția va crește de 2 la sută. Am pus,

și de data aceasta, accentul pe majorarea în mod deosebit a retribuiției tarifare, pentru a asigura, în acest fel, o stabilitate și garanție a veniturilor reale obținute prin muncă și crearea condițiilor pentru aplicarea fermă a acordului global. Retribuția medie nominală va crește de la 2 980 la 3 285 lei.

Trebuie subliniată în mod deosebit creșterea retribuiției tarifare minime, de la 1 500 lei lunar la 2 000 lei lunar, cu un spor de 33 la sută. Se poate spune că, de fapt, este cea mai mare creștere a retribuiției din anii socialismului — și aceasta este în strinsă concordanță cu politica generală a partidului nostru, de a asigura o creștere echilibrată a veniturilor tuturor oamenilor muncii și, în primul rând, a celor cu venituri mici. (Aplauze puternice, prelungite). De această majorare vor beneficia începând de la 1 august până la 1 octombrie, peste 2 500 000 de persoane. După cum pe drept cuvânt s-a subliniat și în plenară, aceasta se referă în deosebi la perso-

nalul muncitor tinăr, aflat în primii ani de activitate în producție, sau în diferite alte sectoare.

În același timp, creșterea retribuiției nu va duce la creșterea chiriilor, sau la diminuarea alocațiilor pentru copii, pentru personalul muncitor care beneficiază de majorarea retribuiției. Mărirea retribuiției se va realiza, până la sfârșitul anului, pentru 4 470 000 de oameni ai muncii, care reprezintă aproape 60 la sută din întregul personal muncitor.

Pentru restul personalului, majorarea retribuiției se va face în mod esalonat, începând de la 1 martie 1989 și se va încheia la 1 august 1989. Astfel, în a doua parte a anului 1989, întregul personal muncitor va primi retribuiția majorată.

Prin majorarea mai accentuată a retribuițiilor mici, raportul dintre retribuiția minimă și maximă, pe economie, va fi de 1 la 4,70, față de 1 la 5,35, în prezent, și față de aproape 1 la 10, în 1965.

Aceasta corespunde pe deplin principiilor eticii și echității socialiste, asigurând, în același timp, cointeresarea materială și diferențierea necesară între retribuiția minimă și maximă, între diferite sectoare de activitate.

Odată cu majorarea retribuițiilor are loc majorarea pensiilor de asigurări sociale de stat pentru muncă și limită de vîrstă, până la 3 000 lei lunar, în medie cu 8 la sută. De această majorare a pensiilor vor beneficia 97 la sută din totalul pensionarilor din această categorie, circa 1 350 000 de persoane. În acest cadru, pensia pentru limită de vîrstă, cu vechime de muncă integrală, va ajunge la media de 2 000 lei, iar pensia minimă la această categorie va crește cu 22 la sută, de la 900 lei, lunar, la 1 100 lei, lunar.

Pentru pensionarii cu vechimea în muncă incompletă, dar care au cel puțin 10 ani de muncă, pensia minimă crește cu 45 la sută, de la 550 lei, lunar, la 800 lei, lunar. De ase-

menea, pensia minimă pentru gradul II de invaliditate se majorează cu 33 la sută — de la 600 lei, la 800 lei, lunar. În același timp, se majorează pensiile invalizilor de război — mai mici de 3 000 lei, lunar — în medie cu circa 17 la sută, iar pensia minimă, cu 45 la sută, de la 550 lei lunar, la 800 lei lunar.

Măsurile de creștere a retribuițiilor și a pensiilor au un caracter profund social și umanitar, oglindind justetea politicii partidului nostru, a României socialiste, care pune în centrul activității sale omul, bunăstarea și fericirea sa. (Aplauze puternice, prelungite).

Prin majorarea retribuițiilor, în anul 1990, cînd întregul personal muncitor va primi retribuiția nouă, majorată, fondul de retribuiție va crește cu peste 29 miliarde lei anual. Merită, deci, subliniat faptul că în 1965 fondul de retribuiție total reprezenta circa 57 miliarde lei, iar în urma majorării re-

(Continuare în pag. 3)

PG17

Plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

Stimați tovarăși și prieteni,

Plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste — organismul politic larg democratic al societății noastre socialiste — a dezbătut problemele înscrise la ordinea de zi, în deosebi activitatea și contribuția organizațiilor membre ale Frontului, în vederea realizării programelor și planurilor de dezvoltare economico-socială a României, de ridicare continuă a bunăstării materiale și spirituale a întregii noastre națiuni — felul suprem al politicii partidului nostru, al societății socialiste multilaterale dezvoltate, pe care o edificăm cu succes în România. (Aplauze puternice, îndelungate).

În unanimitate, plenara a adoptat propunerile privind majorarea retribuițiilor și a pensiilor, care urmează să fie prezentate Marii Adunări Naționale. Majorarea retribuițiilor tuturor oamenilor muncii, începând în deosebi cu majorarea retribuițiilor mici, precum și a pensiilor, începând, de asemenea, cu majorarea pensiilor mici, reprezintă o expresie a înaltului umanism și democrației al orinduirii noastre socialiste, a faptului că, în realizarea noii orinduirii sociale — în care poporul este adevăratul stăpîn al destinelor sale, făuritorul conștient al prezentului și viitorului său luminos, liber și independent — toate măsurile și întreaga activitate au drept scop de a asigura creșterea continuă a bunăstării poporului.

De fapt, au rămas în afara creșterii retribuiției un singur grup de oameni. Nu am vorbit la plenara Comitetului Central al partidului — dar doresc să arăt acum, la plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste — că aceasta se referă la cadrele conducătoare ale partidului și statului, începând de la miniștrii secretari de stat, până la președintele Republicii Socialiste România. Nu am considerat necesar să acordăm un spor și acestei categorii de oameni ai muncii, deoarece am acționat și acționăm în spiritul principiilor eticii și echității socialiste și ne-am preocupat, în primul rând, de majorarea, în mod deosebit, cu 33 la sută, a retribuițiilor mici, iar a unor pensii mici, cu peste 10 la sută. Aceasta, totem pentru a asigura unei mari categorii de oameni, condiții din cele mai bune de viață, cu atât mai mult, cu cât aceasta se referă, în primul rând, la tineretul care intră, în primul an, în activitatea din diferite domenii. (Aplauze puternice).

Ați studiat materialele, de aceea nu doresc acum să mă opresc asupra lor. Este, însă, necesar să avem permanent în vedere că am putut adopta aceste hotărâri în condițiile actuale ale crizei economice mondiale, datorită faptului că în prima jumătate a acestui an, — cu toate greutatea pe care le-am avut și le avem — am reușit să obținem o dezvoltare importantă a economiei noastre, să ridicăm nivelul general de dezvoltare economico-socială. Am putut să înfruntăm toate acestea, ca rezultat, însă, al întregii politici din anii construcției socialiste și, mai cu seamă, în anii de după Congresul al IX-lea al partidului, când am alocat circa o treime din venitul național pentru dezvoltarea forțelor de producție, a industriei, agriculturii, a științei, învățămîntului, culturii, a tuturor sectoarelor de activitate.

Am aplicat ferm orientarea stabilită încă de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională din 1967 cu privire la reorganizarea teritorial-administrativă și la sistematizarea localităților, la dezvoltarea industriei, în toate regiunile țării.

Așa au apărut sutele de noi centre industriale, aproape 100 de noi orașe. Așa a fost posibil să asigurăm condiții de muncă și viață în deplină egalitate pentru toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate, pentru întregul nostru popor! (Aplauze puternice, prelunge).

Prin adoptarea măsurilor privind creșterea retribuițiilor și pensiilor, practic în toate familiile de oameni ai muncii se vor reflecta creșterea veniturilor, ridicarea nivelului de trai material și spiritual. Nu am înaintat pe un drum neted — și m-am referit de multe ori la aceasta. Dimpotrivă, am mers pe un drum greu, cu multe obstacole, am învins multe greutăți. Dar am mers ferm înainte, avînd încrederea deplină în justiția cauzei construcției socialiste, în forța poporului nostru, liber și stăpîn pe destinele sale. (Aplauze puternice, îndelungate).

Fără îndoială, o politică generală justă este esențială pentru a asigura mersul înainte, dar aceasta reprezintă numai începutul. Rolul hotărîtor îl au clasa muncitoare, fărăînime, intelectualitatea, întregul popor! Iată de ce, doresc — și la plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste — să aduc un omagiu activității întregii noastre națiuni, întregului popor, care este adevăratul făuritor al socialismului, al bunăstării și fericirii, al independenței României! (Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!”).

Teza construirii socialismului cu poporul și pentru popor nu reprezintă o noțiune abstractă, generală, ci o realitate a democrației noastre muncitorești-revoluționare, a faptului că toți cetățenii patriei, indiferent de naționalitate, de convingeri, acționează în deplină unitate, spre binele și bunăstarea întregii națiuni, spre înflorirea continuă a civilizației și întărirea independenței patriei noastre. Aceasta constituie cea mai puternică forță pe care o reprezintă astăzi națiunea noastră, statul nostru — România! (Aplauze puternice, prelunge; se scandează îndelung „Ceașescu, România — stîmna noastră și mindria!”).

Orice om de bună credință apreciază înfrupturile României — și trebuie să declar de această dată că, în numeroasele întâlniri, și în străinătate, și în țară, de la mulți vizitatori, ascult declarării de prețuire și aprecieri deosebite privind munca și realizările poporului român. Și aceste aprecieri nu sînt de complezență, sînt rezultatul constatărilor pe care oamenii de diferite convingeri politice le fac cu privire la munca poporului nostru, prețuind activitatea sa, politica sa de pace și de colaborare internațională. Aceasta constituie un factor care ne întărește încrederea în justiția politicii noastre, convingerea că trebuie să întărim colaborarea internațională, de pace, cu toate națiunile și statele lumii, fără deosebire de orinduire socială (Aplauze puternice, prelunge).

Acum, este necesar ca toate organizațiile componente ale Frontului Democrației și Unității Socialiste să acționeze cu întreaga răspundere — fiecare în domeniul său de activitate — pentru înfruptarea programelor de dezvoltare economico-socială, pentru perfecționarea și modernizarea întregii activități, pentru dezvoltarea continuă a democrației muncitorești-revoluționare, pentru buna funcționare a noilor organisme democratice și conlucrarea lor tot mai strînsă cu organele de stat, ca una din condițiile de importanță deosebită pentru buna desfășurare a întregii noastre activități.

În perioada premergătoare plenarei noastre, în organizațiile

componente ale Frontului Democrației și Unității Socialiste s-au dezbătut pe larg problemele pe care le-am discutat și astăzi. Ieri, în consiliile oamenilor muncii de naționalitate maghiară și germană, s-au dezbătut, de asemenea, aceste probleme. În dimineața aceasta, programele au fost dezbătute în cadrul Organizației Democrației și Unității Socialiste, care îi cuprinde pe cetățenii ce nu sînt membri ai Partidului Comunist Român — peste 4 milioane de membri — și care, în deplină unitate, sub conducerea partidului nostru comunist, forța politică conducătoare a societății, acționează în mod ferm, aducînd o contribuție importantă la toate realizările ce se înfrupte în România.

De fapt, toate organizațiile și organisme, toți participanții la Frontul Democrației și Unității Socialiste — într-o formă sau alta, corespunzătoare activității lor — contribuie și au un rol activ la dezvoltarea generală a patriei noastre.

De altfel, istoria de peste două milenii a poporului nostru este plină de multe și multe înfruptări. Întotdeauna, oamenii care au fost legați de popor, de glie și au dorit să asigure dezvoltarea limbii române, a națiunii române, a culturii și formarea statului național român, și-au făcut, într-o formă sau alta, datoria. Și, după cum se spune, cînd a fost nevoie, au pus la o parte orice fel de instrumente și au luat în mînă sabia pentru a-și apăra glia, independența patriei, pentru a lupta împotriva dominației străine.

Trăim, desigur, în alte împrejurări. Acum trebuie să punem mîna să muncim cu toții, indiferent unde am fi, să ridicăm patria pe noi culmi de progres și civilizație, să asigurăm un loc demn, liber, națiunii noastre în rîndul națiunilor libere ale lumii. Să lăsăm la o parte totul și să acționăm pentru pace, pentru colaborare, pentru dezarmare, pentru că numai în condiții de pace asigurăm viitorul națiunii noastre, viitorul tuturor popoarelor și națiunilor lumii! (Aplauze puternice, prelunge; se scandează: „Ceașescu — pace!”).

Stimați tovarăși și prieteni,

Republica Socialistă România a dezvoltat și dezvoltă larg relațiile sale cu toate statele lumii, fără deosebire de orinduire socială. Participăm și vom participa activ și în viitor la soluționarea gravelor și complexe probleme ale lumii contemporane, în interesul tuturor națiunilor, al independenței și suveranității lor, al păcii și progresului economic și social al fiecărei națiuni.

În acest cadru, aș dori să mă refer foarte succint la schimbul de scrisori dintre Comitetul Central al Partidului Comunist Român și Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar. Am vorbit puțin mai larg despre aceasta în plenara Comitetului Central, de aceea nu doresc să reiau aceste lucruri.

Am pornit, cînd am adresat scrisoarea conducerii Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, de la necesitatea de a se ajunge la discuții între delegațiile celor două partide, în vederea stabilirii, de comun acord, a renunțării la orice activitate îndreptată împotriva României socialiste, de a se pune capăt activității șoviniste, naționaliste și de dezinformare sistematică a poporului ungur cu privire la realitățile din țara noastră. Am primit răspunsul spre sfîrșit lunii iunie, prin care conducerea Partidului Muncitoresc Socialist Ungar se declară de acord să se înceapă discuții, în diferite etape.

Am considerat că este un

pas important în această problemă, dar, din păcate, nu au trecut prea multe zile, și în Ungaria au continuat să se facă declarații, să se publice tot felul de materiale cu privire la politica României, cu caracter naționalist-șovin, iar ieri, în problema aceasta, s-a organizat o demonstrație în fața ambasadei noastre. Este greu de înțeles de la ce judecată au pornit organizatorii acestei demonstrații. Se pare că lipsa unei demascări ferme a politicii horthyste, mai mult chiar, admirația unor cercuri din Ungaria pentru politica horthystă, constituie o sursă de inspirație pentru acei care sînt pătrunși de ură față de mărețele realizări ale poporului român, față de programele de dezvoltare socialistă a patriei noastre.

Nu este un secret pentru nimeni că, în edificarea socialismului, există deosebiri de abordare a problemelor. Dar noi am pornit și pornim de la faptul că realizarea socialismului se înfrupte într-o diversitate de condiții, de la o țară la alta, de la o etapă la alta, și că fiecare partid și popor își alege calea dezvoltării pe care o crede cea mai corespunzătoare. Adevăratul judecător trebuie să fie poporul din fiecare țară, realitatea, viața care demonstrează și vor demonstra în ce măsură o cale sau alta au răspuns realităților și năzuințelor de bunăstare, de libertate ale poporului.

Nu dorim în nici un fel să ne amestecăm în treburile altor state și, deci, nici ale Ungariei vecine. Problemele actuale din această țară trebuie să le soluționeze forțele conducătoare, poporul ungur, iar, pornind de la aceasta, nu putem admite în nici un fel, nimănui, să se amestece în treburile noastre interne, să considere că este bine sau nu este bine ca o problemă să se soluționeze într-un fel sau altul. Și noi avem multe păreri despre ce se întâmplă în lume și în diferite țări, inclusiv în Ungaria. Dar nu considerăm că trebuie să ne referim la acestea, să ne amestecăm în treburile interne ale altor state. Dar, mai cu seamă, nu putem admite să se declare din nou într-o comisie a parlamentului ungur că politica constantă a Ungariei este ca toți cetățenii din alte țări care au strămoși ei de îndepărtată de origine ungur să aparțină națiunii ungare și că Ungaria își asumă răspunderea de a se ocupa de ei și de a le dirija activitatea.

Este o concepție străină dreptului internațional, pe care nici Horthy nu a îndrăznit s-o formuleze. Dar se pare că s-au găsit oameni care vor să depășească tot ceea ce a fost mai rău în istoria omenirii, în acest domeniu.

De problemele cetățenilor români — indiferent care a fost originea părinților lor — se ocupă partidul și statul nostru. De altfel, practic, este foarte greu să identificăm ce s-a întâmplat de veacuri. Un lucru este clar, că poporul român s-a născut pe aceste meleaguri, și-a cucerit independența, s-a format ca națiune în luptă, a conlucrat cu vecinii, inclusiv cu oamenii înaintați din rîndurile națiunii ungare. Pe aceste meleaguri au conlucrat și oamenii muncii români, și maghiari, și de altă naționalitate. Tot ceea ce s-a realizat în România reprezintă munca comună, iar toți cei ce locuiesc în România sînt cetățeni români, cu aceleași drepturi, dar și cu aceleași obligații! Nimeni din afară nu poate emite pretenția de a se ocupa de un grup sau altul de cetățeni români! De toți cetățenii patriei noastre se ocupă conducerea statului și partidului nostru, societatea noastră, se ocupă poporul nostru însuși, care, în mod demo-

cratic, își hotărăște dezvoltarea sa, viitorul socialist și comunist! (Aplauze puternice, urale prelunge; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!”).

Sperăm și dorim să se renunțe cât mai grabnic la asemenea manifestări și concepții și să se înțeleagă că interesul poporului român și poporului ungur este de a trăi în bună vecinătate, de a conlucra activ în toate domeniile, pentru construcția socialismului, pentru ridicarea nivelului lor de viață, pentru asigurarea independenței fiecărei națiuni. Așa se vor servi în cele mai bune condiții interesele, atât ale națiunii române, cât și ale națiunii ungare, interesele păcii și colaborării internaționale. (Aplauze și urale puternice, prelunge).

Sînt multe probleme internaționale grele. Sîntem profund preocupați de situația gravă economică existentă în lume, de agravarea situației țărilor în curs de dezvoltare. Ne pronunțăm ferm pentru o nouă ordine economică mondială, pentru asigurarea condițiilor necesare progresului economico-social al țărilor în curs de dezvoltare, pentru dezvoltarea echilibrată a economiei mondiale, pentru relații noi, de deplină egalitate, între toate națiunile, bazate pe respectul independenței, suveranității și neamestecului în treburile interne, pe respectul dreptului fiecărui popor de a-și alege calea dezvoltării pe care o dorește, fără nici un amestec din afară. (Aplauze puternice, prelunge).

Sîntem ferm hotărîți să participăm și în viitor, cu toate forțele, la dezvoltarea prieteniei și colaborării cu toate popoarele și forțele progresiste, cu toți cei care se pronunță pentru pace, pentru libertate, pentru dezarmare, pentru independența fiecărei națiuni. Avem convingerea că, acționînd unite, forțele progresiste, popoarele de pretutindeni dispun de forța necesară și vor impune, pînă la urmă — chiar dacă vor fi necesare lupte grele — o nouă gîndire, o nouă politică, vor impune dezarmarea, vor asigura realizarea unei lumi a păcii și colaborării, fără arme și războaie! Pentru această lume trebuie să acționăm cu toții, eu toată hotărîrea! (Aplauze și urale puternice; se scandează „Ceașescu, România — pacea și prietenia!”).

Stimați tovarăși și prieteni,

Acum este necesar să ne întoarcem fiecare la locurile de muncă cu hotărîrea fermă de a acționa cu toate forțele, în deplină unitate, în vederea înfruptării planului pe acest an, pentru realizarea în cele mai bune condiții a cincinalului actual asigurînd astfel înfruptarea obiectivelor strategice de trecere a patriei noastre la un nou stadiu de dezvoltare, de ridicare a României pe noi culmi de progres și civilizație. (Aplauze puternice, prelunge).

Doresc să adresez tuturor organizațiilor și organismelor Frontului Democrației și Unității Socialiste, Consiliului Național, întregului nostru popor cele mai bune urări de noi și noi realizări, de noi succese în toate domeniile, multă sănătate și fericire! (Urale și aplauze puternice, prelunge; se scandează îndelung „Ceașescu și poporul!” „Ceașescu, România — stîmna noastră și mindria!” „Se întonează „E scris pe Tricolor unire”. Într-o puternică unitate, toți cei prezenți în sală se ridică în picioare și aclamă îndelung pentru Partidul Comunist Român — forța politică conducătoare a națiunii noastre —, pentru secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU).

PLENARA COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

CUVÎNTAREA TOVARĂSULUI NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 1)

tribuției va ajunge la peste 300 miliarde lei — ceea ce reprezintă o creștere de 5 ori și jumătate a fondului general de retribuție. Dacă mai adăugăm la aceasta și cele aproape 48 miliarde lei impozit pe retribuție care se suportă în prezent de întreprinderi, atunci înțelegem și mai bine uriașa creștere a fondului de retribuție, a venitului general al oamenilor muncii din retribuție, ca urmare a activității depuse.

În același timp, prin aplicarea majorării pensiilor, fondurile necesare pentru un an, la această majorare, sînt de circa 2 miliarde lei, iar fondul total pentru pensii depășește 35 miliarde lei, față de 3,3 miliarde lei în 1965, ceea ce reprezintă o creștere de aproape 9 ori. Este bine să subliniem toate acestea, pentru că ele reflectă în mod pregnant justificația politicilor generale a partidului nostru, de dezvoltare puternică a forțelor de producție — singura cale de a asigura făurirea cu succes a socialismului și de ridicare continuă a bunăstării materiale și spirituale a poporului.

Noua majorare a veniturilor din retribuții și pensii demonstrează cu putere forța orinduirii noastre, caracterul profund umanist și democratic al orinduirii noastre socialiste. Această majorare generală a retribuțiilor și pensiilor are loc în condițiile menținerii stabilității prețurilor la bunurile de consum și la serviciile și, în general, a prețurilor la toate produsele.

Merită de subliniat faptul că în luna iunie a acestui an, indicele prețurilor la o serie de produse agricole, vegetale și animale, pe piață, au fost cu aproape 10 la sută mai mici față de aceeași perioadă a anului trecut. Luind ca bază indicele 100 în 1987, în luna iunie a acestui an indicele prețurilor a fost de 90 la sută. Aceasta demonstrează cu putere justificația politicii partidului nostru, de dezvoltare a agriculturii, a producției alimentare și a bunurilor de consum, de stabilitate și menținere sub control a prețurilor. Această, de altfel, este singura cale pentru a asigura ca majorarea retribuțiilor și pensiilor să se reflecte în mod corespunzător în veniturile oamenilor muncii, în ridicarea puterii lor de cumpărare, a bunăstării întregii națiuni. (Aplauze puternice, prelungite).

Toate acestea au devenit posibile ca urmare a faptului că, în prima jumătate a actualului cîncinal, am obținut rezultate importante — așa cum am menționat în expunerile precedente — în dezvoltarea economico-socială a patriei noastre.

Mai avem, însă, o jumătate de cîncinal — doi ani și jumătate din cel de-al 8-lea cîncinal — și se impun măsuri hotărîte, în toate domeniile de activitate,

pentru îndeplinirea în bune condiții a planului pe acest an, a planului cîncinal, pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor strategice de trecere a patriei noastre la un nou stadiu de dezvoltare, de îndeplinire cu succes a Programului partidului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare spre comunism. (Aplauze puternice, prelungite).

Stimați tovarăși,

În întreaga țară se desfășoară o largă dezbateri în partid și cu întregul popor a Tezelor Comitetului Politic Executiv din 29 aprilie, care urmează să facă obiectul unei plenary speciale a Comitetului Central al partidului.

Este necesar ca, pînă la plenară, să acționăm în toate sectoarele pentru îndeplinirea măsurilor stabilite de Comitetul Politic Executiv în ce privește realizarea în viață a celor mai importante prevederi, de modernizare, de perfecționare a activității economice-sociale, de creștere a rolului conducător al partidului în toate domeniile de activitate. Astfel, la plenară să nu discutăm ce trebuie să facem, ci să facem bilanțul realizării în viață a prevederilor privind perfecționarea și modernizarea întregii noastre activități și să aprobăm noile măsuri, pentru întregul cîncinal, privind dezvoltarea intensă și la un nivel tehnic și științific superior a întregii activități economice-sociale, de ridicare a României pe noi culmi de progres și civilizație. (Aplauze puternice, prelungite).

Stimați tovarăși,

Ați luat cunoștință de schimbul de scrisori dintre Comitetul Central al Partidului Comunist Român și Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar. Așa cum ați reținut, Comitetul Central al partidului nostru a considerat că este necesar să se adreseze Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar pentru a atrage atenția asupra înrăutățirii relațiilor dintre partidele și țările noastre, asupra unor manifestări, articole, din presă, și chiar declarații ale unor persoane oficiale, ostile României și construcției socialiste în patria noastră, care reprezintă un amestec inadmisibil în treburile noastre interne, vin în contradicție cu Tratatul de prietenie și alte acorduri și înțelegeri între cele două țări, dăunează grav relațiilor și intereselor celor două popoare vecine, contravin principiilor generale ale relațiilor dintre state, ale politicii de pace.

Am propus — după cum ați reținut — o întâlnire a delegațiilor Comitetelor Centrale ale celor două partide, pentru a discuta această situație și a stabili măsurile pentru lichidarea stă-

rilor de lucruri negative, precum și căile pentru dezvoltarea colaborării și a relațiilor dintre partidele și popoarele noastre.

După o lună și jumătate, am primit scrisoarea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, ca răspuns la scrisoarea noastră. Ați auzit conținutul acestei scrisori; unii tovarăși care au luat cuvîntul l-au și caracterizat. Nu doresc să mă opresc asupra acestei scrisori.

În Comitetul Politic Executiv am reținut însă faptul că, pînă la urmă, Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar declară că înțelege și consideră că problemele din România trebuie soluționate numai de Partidul Comunist Român. Ne-am așteptat să se tragă concluziile din această declarație.

Am reținut, de asemenea, faptul că tovarășii unguri se declară de acord pentru realizarea unor întâlniri, în mai multe etape, în vederea discutării problemelor dintre cele două partide și țări. Dar, din păcate, nu au trecut prea multe zile de la primirea scrisorii și au apărut noi manifestări cu caracter șovinist, naționalist, antifrancesc și antisocialist, iar în cursul zilei de ieri s-a organizat o nouă manifestare cu acordul — și după cum spun chiar unele informații din Ungaria — sub patronajul organelor oficiale de partid și de stat din Ungaria.

Este îndreptățită întrebarea care s-a pus aici și cu privire la faptul dacă sînt condiții necesare pentru buna funcționare a ambasadei române la Budapesta. Vom analiza cele propuse, în raport și de poziția ce va fi adoptată, în continuare, de conducerea de partid și de stat a Republicii Populare Ungare.

Este bine cunoscut că Partidul Comunist Român, Republica Socialistă România au acționat întotdeauna pentru realizarea unei largi colaborări între partidele și popoarele noastre, vecine. Am pornit de la faptul că problemele care au apărut, unilateral, ca urmare a încălcării acordurilor și înțelegerilor dintre cele două partide și țări, trebuie soluționate numai prin discuții, în spirit de egalitate, de respect și de neamțec în treburile interne ale uneia sau alteia din țări.

Sînt, fără nici o îndoială, multe probleme de soluționat, atît în România, cît și în Ungaria. Pot exista păreri diferite, și există deosebiri de păreri în ce privește căile de dezvoltare a construcției socialiste. Dar noi am pornit întotdeauna de la faptul că fiecare partid, fiecare popor trebuie să-și aleagă în mod independent și liber calea construcției socialiste. Singurul judecător suprem este poporul din fiecare țară, este realitatea, viața, care demonstrează cel mai bine dacă o cale sau alta a corespuns sau corespunde inte-

reselor unui popor, legăturilor generale, principiilor socialiste, științifice.

Înțelegem bine multe probleme grave care au apărut în țara vecină. Înțelegem preocupările oamenilor muncii din Ungaria, dar nu putem înțelege în nici un fel preocupările unor cercuri șoviste, naționaliste, care, pentru a abate atenția de la realitățile și problemele ce trebuie soluționate, apelează la vechile practici, depășind — și afirm cu toată răspunderea — ceea ce nici horthystii nu au îndrăznit să facă!

Trînd de multe, multe secole ca vecinii, oamenii muncii români, maghiari au trăit și muncit împreună, au luptat de multe ori împotriva asupririi. Și tot viața, realitatea au demonstrat că, atunci cînd nu au înțeles să nu se lase angajați pe calea șovinismului, s-a ajuns la înfrîngerea revoluțiilor din 1848. Nu este locul să facem, acum, istorie. Doresc, numai, să subliniez că poporul român, în spiritul tradiției sale politice de bună vecinătate, de prietenie, nutrește sentimente de prietenie față de poporul vecin, ungur, și ne exprimăm speranța că se vor depăși problemele apărute și se va asigura dezvoltarea pe calea socialistă, a ridicării bunăstării.

Popoarele română și ungur, vecine — ca rezultat al dezvoltării istorice — vor continua să trăiască și în continuare ca vecini, și au datoria să conlucreze cît mai strîns pentru progresul lor economic și social, pentru dezvoltarea socialistă și independentă, iar partidele și conducerea celor două partide și țări au răspunderea în fața popoarelor lor, a istoriei, a omenirii, de a da glas năzuințelor de colaborare, de bună vecinătate între popoarele noastre. (Vii și puternice aplauze).

În ce ne privește, doresc să asigur plenara Comitetului Central, întregul nostru popor, că vom face tot pentru dezvoltarea relațiilor dintre cele două partide, dintre Republica Socialistă România și Republica Populară Ungară, în interesul celor două popoare, al cauzei socialismului și păcii, dar respingem în mod ferm orice încercare de amestec în treburile noastre interne. Problemele construcției socialiste, problemele României le rezolvăm noi, cu întregul popor și pentru popor, în spiritul democrației muncitorești-revoluționare, și nu admitem nimănui amestecul în treburile noastre interne, sub nici o formă! (Aplauze puternice, prelungite).

Stimați tovarăși,

Mă voi referi, foarte pe scurt, la unele probleme internaționale, avînd în vedere faptul că situația mondială continuă să se mențină gravă. Pașii înre-

gistrați spre destindere sînt încă mici. Inclusiv Acordul dintre Uniunea Sovietică și Statele Unite privind rachetele cu rază medie de acțiune reprezintă numai un pas. Continuă să rămînă uriașe cantități de arme nucleare, se produc noi asemenea arme, continuă experiențele nucleare. De aceea pericolul războiului nuclear rămîne. Pericolul distrugerii omenirii, a înșelii victiei pe planeta noastră, rămîne. Trebuie să facem tot pentru a pune capăt acestei situații, pentru dezarmare, în primul rînd pentru eliminarea totală a armelor nucleare, pentru o politică de pace și de colaborare egală între toate națiunile lumii. (Aplauze prelungite).

Preocuparea tot mai activă a multor state, a tuturor popoarelor, s-ar putea spune, față de situația internațională actuală, face să se întrevadă posibilitatea opririi agravării cursului periculos al evenimentelor, schimbării acestui curs spre o nouă politică internațională democratică. Pentru aceasta, este necesară o nouă gîndire și o nouă politică internațională, care să pună capăt cu desăvîrșire politicii de forță și dictat, de amestec în treburile interne ale altor state. În același timp, trebuie subliniat că problemele complexe ale lumii contemporane nu se pot soluționa numai de cîteva țări, oricît de mari ar fi ele. Pentru a se ajunge la dezarmare, la pace, la noi relații democratice, este necesară angajarea, cu toată fermitatea, a tuturor statelor și popoarelor, în marea luptă pentru o nouă politică internațională, de pace și colaborare.

Cu cîteva zile în urmă, s-a încheiat sesiunea specială a Organizației Națiunilor Unite consacrată dezarmării. Timp de cîteva săptămîni, reprezentanții tuturor statelor au prezentat numeroase propuneri și au insistat pentru adoptarea de hotărîri în legătură cu dezarmarea. Cu toate acestea, după cum cred că știți, sesiunea s-a încheiat fără adoptarea unei hotărîri în această privință, ignorîndu-se voința mării majorități a popoarelor lumii. Aceasta, datorită cîtorva țări și, în primul rînd, Statelor Unite ale Americii, care s-au opus adoptării unei hotărîri în această problemă. Dar, și fără adoptarea unei hotărîri speciale, sesiunea a evidențiat cu putere voința statelor și popoarelor lumii, inclusiv a poporului american, de a se pune capăt actualii politici de înarmare — care poate duce, inevitabil, la un nou război mondial, la o catastrofă nucleară —, de a se acționa pentru o politică de pace, de colaborare între toate națiunile lumii.

Dăm o înaltă apreciere poziției marii majorități a țărilor lumii la această conferință, și ne exprimăm speranța că — în

(Continuare în pag. 4)

Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU

(Urmare din pag. 3)

activitatea viitoare pe plan internațional — se va ține seama de dezbaterile ample care au avut loc la sesiunea specială a Organizației Națiunilor Unite. De asemenea, sintem profund preocupati de situația economică mondială, care continuă să se înrăutățească, de agravarea situației țărilor în curs de dezvoltare, ale căror datorii externe depășesc 1 trilion de dolari.

Întîlnirea de la Toronto a celor 7 țări industrializate s-a încheiat — după cum este, de asemenea, cunoscut — fără hotărîri deosebite. De altfel, problemele economiei mondiale nu pot fi rezolvate numai de cîteva țări, oricît de dezvoltate ar fi acestea.

Pentru a se ajunge la depășirea crizei economice mondiale, la reluarea generală a activității economice și soluționarea problemelor complexe economico-financiare și sociale ale lumii contemporane, este necesară o conferință internațională pe problemele economiei mondiale și, deosebi, pentru problemele subdezvoltării, pentru realizarea noului ordin economic mondial.

România este ferm hotărîtă să contribuie activ, împreună cu toate țările în curs de dezvoltare, cu alte state ale lumii, la soluționarea tuturor acestor probleme, considerînd că acestea, împreună cu dezarmarea și pacea, constituie factori hotărîtori pentru noi relații internaționale, pentru progresul fiecărei națiuni, pentru realizarea unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră. (Aplauze puternice, prelungite).

Deși situația mondială, pe ansamblu, este destul de complexă și gravă, avem convingerea că popoarele, forțele politice progresiste dispun de capacitatea necesară pentru a schimba cursul evenimentelor, pentru a asigura și impune dezarmarea, pacea, o nouă ordine economică mondială. Vom fi, întotdeauna, în primele rînduri ale luptei acestor popoare — pentru pace, pentru o colaborare egală între toate națiunile lumii! (Aplauze puternice, prelungite; se scandează îndelung: „Ceașescu — P.C.R.”, „Ceașescu — Pace!”).

Stimați tovarăși,

Este necesar ca toate orga-

nele și organizațiile de partid, Comitetul nostru Central, toate organele democrației muncitorești-revoluționare, organele de stat, întregul popor să acționeze cu mai multă hotărîre și în deplină unitate pentru înlăturarea neabătută, la toți indicatorii, a planului pe acest an — în industrie, în construcții — să se acorde o atenție deosebită realizării în cele mai bune condiții a producției și exportului.

În agricultură, să acționăm pentru stringerea la timp și fără pierderi a recoltei de vară, pentru predarea și depozitarea, în mod corespunzător, a recoltei, pentru executarea lucrărilor de îngrijire a culturilor, pentru recolta de toamnă. Să facem astfel încît, și în agricultură, anul acesta să obținem o recoltă superioară celei din cei doi ani precedenți, să avem o recoltă mai bună — și condițiile ne dau garanția că, dacă vom munci bine, vom avea o asemenea recoltă! (Aplauze puternice, prelungite).

Să acționăm în așa fel încît să venim la viitoarea plenară a Comitetului Central — pe care, probabil, o vom ține în toamnă — cu rezultate tot mai bune. Pînă atunci, să acționăm, așa cum am menționat mai înainte, pentru realizarea în viață a celor stabilite în Tezele Comitetului Politic Executiv din aprilie. Să ne prezentăm la plenară cu rezultate bune în toate domeniile, pentru a putea da o nouă perspectivă înaintării patriei pe calea bunăstării și fericirii, a înlăturării independenței și suveranității țării noastre, a construcției comunismului în România! (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung „Ceașescu — P.C.R.”, „Ceașescu și poporul!”).

Declar închise lucrările plenarei, și vă urez, tuturor, succese în întreaga activitate! (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează îndelung „Ceașescu — P.C.R.”, „Ceașescu și poporul!”). „Ceașescu, România — stîmă noastră și mîndria!” Toți cei prezenți în sală se ridică în picioare și ovacionează îndelung pentru Partidul Comunist Român, pentru secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceașescu).

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceașescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc, marți, 28 iunie, Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

La propunerea Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., plenara a aprobat, în unanimitate, următoarea ordine de zi:

1. Unele probleme organizatorice.

2. Propuneri privind majorarea retribuției personalului muncitor.

3. Propuneri privind majorarea pensiilor de asigurări sociale de stat, a pensiilor pentru pierderea capacității de muncă și a pensiilor invalizilor de război.

4. Unele probleme internaționale.

La lucrările plenarei au participat, ca invitați, tovarăși cu munci de răspundere și care nu sînt membri ai Comitetului Central al partidului.

În ce privește problemele organizatorice, plenara a aprobat, în unanimitate:

— eliberarea tovarășilor Constantin Mitea și Radu Bălan din funcția de secretari ai Comitetului Central al partidului;

— eliberarea tovarășului Ștefan Birlea din rîndul membrilor supleanți ai Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.,

în legătură cu eliberarea sa din funcția de președinte al Comitetului de Stat al Planificării;

— alegerea tovarășului Constantin Olteanu în funcția de secretar al Comitetului Central al partidului;

— alegerea tovarășului Radu Bălan ca membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.;

— alegerea, în conformitate cu prevederile Statutului partidului, a tovarășului Constantin Radu, prim-secretar al Comitetului municipal București al P.C.R., ca membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

În continuare, s-a dat citire scrisorii Comitetului Central al Partidului Comunist Român adresate Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar în problema relațiilor dintre România și Ungaria și scrisorii de răspuns a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar.

Asupra problemelor înscrise pe ordinea de zi, au luat cuvîntul tovarășii Ion Popa, Nicolae Vădușcu, Petre Răducanu, Alexandru Orzăș, Alexandra Stoian, Nicolae Amza, Maria Ghițică, Pantelimon Ungureanu,

Dan Dulamă, Iosif Szasz, Iulian Costescu, Vasile Bărbuleț.

Participanții la dezbateri au prezentat stadiul îndeplinirii sarcinilor pe primul semestru și au înfățișat măsurile întreprinse pentru ridicarea întregii activități la un nivel calitativ superior, pentru îndeplinirea exemplară a planului pe 1988, înlăturarea obiectivelor actualei cincinale.

Plenara a apreciat în mod deosebit măsurile propuse privind majorarea retribuției personalului muncitor și a pensiilor, elaborate din inițiativa tovarășului Nicolae Ceașescu, în conformitate cu hotărîrile Congresului al XIII-lea și Conferinței Naționale ale P.C.R., care ilustrează grija permanentă a partidului nostru, a secretarului său general pentru ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a tuturor categoriilor de cetățeni, pentru asigurarea unei noi calități a vieții și a muncii întregului popor. S-a subliniat că, prin aplicarea acestor acțiuni, de mare însemnătate politică și socială, se înlătură una din prevederile importante ale Programului de creștere a nivelului de trai în cincinalul 1986—1990, care vizează toate laturile vieții materiale a întregului popor.

Aprobind propunerile privind majorarea retribuției personalului muncitor și a pensiilor de asigurări sociale de stat, a pensiilor pentru pierderea capacității de muncă și a pensiilor invalizilor de război, plenara a hotărît ca aceste propuneri să fie supuse spre dezbateri și adoptare Marii Adunări Naționale.

Plenara a reafirmat angajamentul ferm al comunistilor, al tuturor oamenilor muncii, de a acționa, cu dăruire și abnegație, în spirit revoluționar, pentru înlăturarea neabătută a orientărilor și indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceașescu, pentru îndeplinirea integrală a prevederilor pe 1988, pentru realizarea tuturor planurilor și programelor de dezvoltare economico-socială a țării, asigurîndu-se, printr-o activitate de înaltă calitate și eficiență, creșterea neîntre-rupută a avuției și venitului național și, pe această bază, a nivelului de trai al întregului popor, cel suprem al politicii Partidului Comunist Român.

Plenara a dat expresie adevăratei depline a tuturor cetățenilor patriei la politica externă, principială, constructivă a partidului și statutului nostru, inițiată și promovată cu consecvență de secretarul general al partidului, președintele Republicii, tovară-

șul Nicolae Ceașescu, personalitate proeminentă a vieții internaționale, care acționează cu înaltă răspundere față de destinele poporului român, față de soarta întregii omeniri, pentru edificarea unei lumi mai drepte și mai bune, fără arme și războaie, o lume a păcii, înțelgerii și colaborării, pentru împlinirea aspirațiilor de libertate, independență și progres ale tuturor națiunilor.

Aprobind inițiativa, precum și conținutul scrisorii Comitetului Central al Partidului Comunist Român adresate Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, plenara a apreciat că este în interesul României și al Ungariei să se facă totul pentru soluționarea problemelor care afectează colaborarea bilaterală, pentru normalizarea relațiilor dintre cele două state socialiste, pentru raporturile româno-ungare să se dezvolte în spiritul concurenței, încrederii și bunei vecinătăți, pe baza principiilor deplină egalități în drepturi, respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, potrivit prevederilor cuprinse în Tratatul de prietenie, colaborare și asistență mutuală, precum și în alte documente comune.

Participanții la dezbateri au condamnat faptul că și după schimbul de scrisori dintre C.C. al P.C.R. și C.C. al P.M.S.U., în totală contradicție cu normele de relații dintre state, au continuat să aibă loc în Ungaria acțiuni șovine, antiromânești, antisocialiste. S-a cerut să se pună neîntîrziat capăt acestor acțiuni ostile, profund dăunătoare relațiilor româno-ungare.

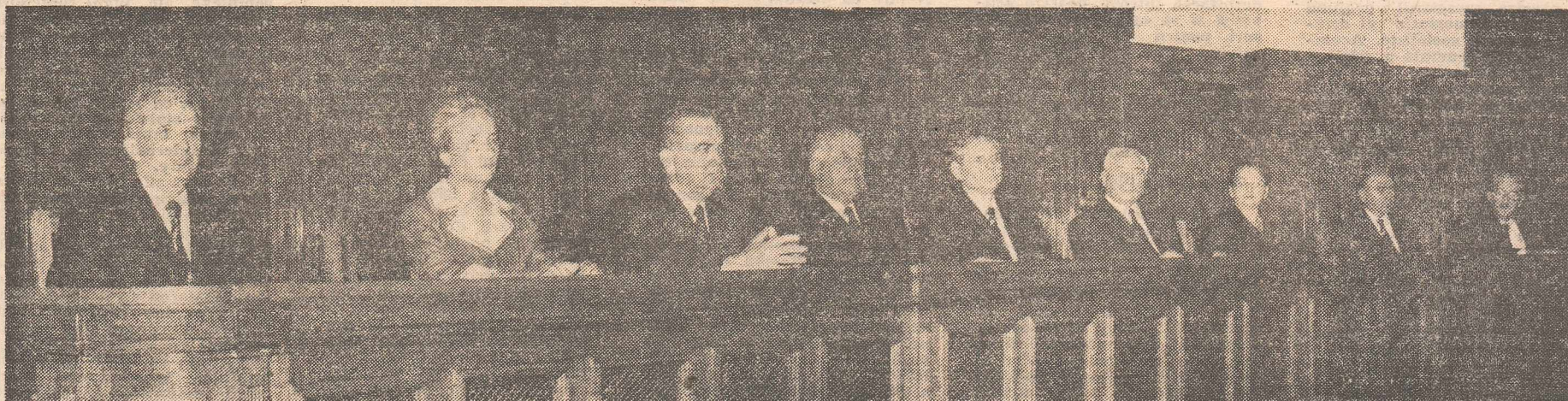
Comitetul Central a subliniat că Partidul Comunist Român, consecvent poziției sale, este hotărît să-și aducă întreaga contribuție la soluționarea principială a problemelor ce afectează relațiile româno-ungare, pentru dezvoltarea în continuare a raporturilor dintre România și Ungaria, pe baza stimei și respectului reciproc, a principiilor socialismului.

În legătură cu problemele aflate pe ordinea de zi, plenara a adoptat o Hotărîre, care se va da publicității.

În încheierea lucrărilor plenarei, a luat cuvîntul tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român.

Cuvîntarea secretarului general al partidului a fost urmată cu deosebită atenție, cu viu interes și deplină aprobare, fiind subliniată cu puternice și îndelungi aplauze.

Sesiunea Marii Adunări Naționale

În prezența tovarășului Nicolae Ceașescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, miercuri, 29 iunie, au fost reluate în plen lucrările sesiunii a VII-a a celei de-a IX-a legislaturi a Marii Adunări Naționale.

La propunerea biroului Marii Adunări Naționale, a fost adoptată următoarea ordine de zi:

1. Validarea alegerii unor deputați și revocarea unui deputat.

2. Proiectul Legii cu privire la majorarea retribuțiilor personalului muncitor.

3. Proiectul Legii privind majorarea pensiilor de asigurări sociale de stat pentru munca depusă și limită de vîrstă, a

pensiilor pentru pierderea capacității de muncă și a pensiilor invalizilor de război.

4. Proiectul Legii privind statutul juridic al unităților socialiste pe baza principiilor autoconducerii muncitorești și autogestunii economico-financiare.

5. Proiectele de legi pentru aprobarea decretelor cuprinzînd norme cu putere de lege emise de Consiliul de Stat.

Marea Adunare Națională a aprobat, în unanimitate, propunerile cuprinse în raportul Comisiei de validare, de alegere a doi noi deputați.

După dezbaterile generale comune asupra proiectelor de legi și după discutarea pe articole a fiecărui proiect de lege,

Marea Adunare Națională a adoptat, prin vot, în unanimitate, Legea cu privire la majorarea retribuțiilor personalului muncitor și Legea privind majorarea pensiilor de asigurări sociale de stat pentru munca depusă și limită de vîrstă, a pensiilor pentru pierderea capacității de muncă și a pensiilor invalizilor de război.

Elaborate din inițiativa și sub îndrumarea permanentă a secretarului general al partidului, președintele Republicii, măsurile cuprinse în cele două legi votate de Marea Adunare Națională au devenit posibile datorită dezvoltării neînterupte a forțelor de producție, modernizării bazei tehnico-materiale a societății, creșterii venitului na-

țional, ceea ce a asigurat condițiile necesare sporirii continue a nivelului de trai material și spiritual al oamenilor muncii — felul suprem al politicii partidului și statutului nostru.

Marea Adunare Națională a adoptat, deasemenea, cu unanimitate de voturi, Legea privind statutul juridic al unităților socialiste pe baza principiilor autoconducerii muncitorești și autogestunii economico-financiare, precum și, legile pentru aprobarea decretelor cuprinzînd norme cu putere de lege emise de Consiliul de Stat.

Lucrările sesiunii s-au încheiat într-o atmosferă plină de însuflețire. Prin puternice aplauze și urale, deputații și invitații la sesiune au exprimat

sentimentele de profundă dragoste și prețuire pe care întregul nostru popor le poartă tovarășului Nicolae Ceașescu, hotărîrea lor fermă, a tuturor oamenilor muncii de a răspunde grijii permanente a partidului și statului pentru creșterea bunăstării materiale și spirituale prin semnificative fapte de muncă, în vederea înlăturării în cele mai bune condiții a planului pe acest an și pe întregul cincinal, a obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea și Conferința Națională ale partidului, pentru dezvoltarea permanentă a patriei noastre socialiste.

Program de luptă și acțiune al întregului popor

Viața politică a României exprimă cu pregnanță dinamismul propriu unei societăți preocupate în permanență de recordarea la problematica epocii, la ritmurile și tendințele lumii contemporane. Recentele evenimente politice din țara noastră, importante documente de partid elaborate și dezbătute în această perioadă se înscriu în amplitud și constantul efort al partidului nostru de a analiza aceste ritmuri și tendințe și de a formula, într-un autentic spirit revoluționar, creșterea, ceea ce patrimoniul universal al gândirii social-politice din acest sfârșit de secol a înregistrat ca fiind soluții românești la problemele generale ale construcției socialiste.

Izvorite dintr-o asidua cunoaștere a realității și potențate de o imensă forță de inovare socială, astfel de soluții sînt rodul gândirii și practicii revoluționare ale partidului nostru, centrul vital al întregii națiuni, de la care radiază energia și căldura ce vitalizează întreaga activitate economică și socială din patria noastră. Practica statornică în ultimele două decenii, de dezbateri în partid atît a problemelor generale, cît și a problemelor din fiecare sector de activitate — reprezentînd o necesitate a dezvoltării democrației interne de partid — constituie, totodată, o cale de creștere a forței și capacității de luptă a partidului și un cadru de stabilire în fiecare etapă a obiectivelor praxisului revoluționar. În descendența directă a acestui fertil stil de muncă al partidului nostru, săptămîna trecută s-a desfășurat, din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, Consfătuirea de lucru cu activul și cadrele de bază din domeniile muncii organizatorice de partid și politico-ideologice, eveniment care subliniază importanța deosebită a acestor domenii în actualul stadiu al construcției socialiste din patria noastră. Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu — document care, printr-o Hotărîre a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a devenit program de luptă și acțiune al întregului popor — constituie o magistrală demonstrație a profundelor interdependențe ce există în etapa actuală între perfecționarea activității organizatorice și politico-educative, pe de o parte, și realizarea obiectivelor de dezvoltare economică-socială a patriei, pe de altă parte. Dacă în plan practic aceste obiective nu pot fi realizate fără a așeza

la temelia lor cele mai noi cuceriri ale științei și culturii, ale cunoașterii umane, în general, în plan teoretic această exigență se regăsește, cum sublinia secretarul general al partidului, în necesitatea perfecționării concepției revoluționare despre lume, a socialismului științific, în general. „Pornind de la faptul că principiile revoluționare ale socialismului științific nu au fost elaborate o dată pentru totdeauna, că ele trebuie permanent îmbunătățite pe baza noilor cuceriri ale cunoașterii, ale științei, ale practicii sociale — se arată în Expunere — fiecare partid, și, deci și partidul nostru poartă răspunderea, deplină și egală, pentru a studia noile realități, pentru a-și aduce contribuția la îmbogățirea tezaurului științelor sociale, a concepției revoluționare despre lume, a socialismului științific”. Din această perspectivă, Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu are valoarea unei asemenea strălucite contribuții deosebite prin analiza de mare profunzime științifică pe care o întreprinde asupra raportului dintre existența socială și conștiința socială în actuala etapă de construcție socialistă. Marile schimbări în dezvoltarea economică și socială, în structura socială, avalanșa noilor probleme care se pun astăzi în fața omenirii, caracterul eminamente progresist al necesității de a prospecta viitorul nu cu instrumentele trecutului, ci cu cele ale noului, ale viitorului — toate acestea învederează rolul mai activ pe care trebuie să-l aibă conștiința, pregătirea teoretică, nivelul de cultură în raport cu datele realității și cu nevoia transformării acestei realități pe coordonatele civilizației socialiste și comuniste. Definind cu claritate sensul și conținutul intervenției mai active a nivelului de conștiință pe toate palierele practicii sociale, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia că „numai un om educat și stăpîn pe cele mai înalte cunoștințe din toate domeniile poate înțelege legile obiective, cerințele dezvoltării economico-sociale, poate sesiza la timp schimbările care au loc în societate, poate sesiza ceea ce este vechi și nu mai corespunde noii etape a progresului, poate sesiza noul care se va dezvolta și care reprezintă viitorul”. Lîmpește și concisă, această observație dezvoltă, la rîndul ei, un amplu program pentru întreaga activitate de propagandă

și politico-ideologică, program de luptă împotriva ignoranței și inculturii, pentru formarea omului cu o înaltă cultură, constructor conștient al societății socialiste și comuniste.

Determinată de particularitățile stadiului actual al construcției socialiste din patria noastră, în contextul căruia activitatea ideologică și politico-educativă trebuie să devină o forță mobilizatoare mai puternică, care să lumineze calea și să unească eforturile întregii națiuni spre împlinirea obiectivelor stabilite, creșterea rolului acestei activități se află în dependență și cu necesitatea participării la dialogul mondial de idei legate de perfecționarea activității de construcție socialistă. Pornind de la diversitatea problemelor care se pun astăzi în fața omenirii, secretarul general al partidului formula un îndemn și o cerință cu valoare programatică: „Activitatea noastră ideologică nu trebuie să rămînă în afară sau să abordeze numai unele dintre ele, să reamintească despre acestea, ci trebuie să se angajeze cu toate forțele pentru lămurirea și înțelegerea corespunzătoare a problemelor”. Se deschide, astfel, un larg cîmp de acțiune pentru întregul front ideologic din țara noastră, chemat să studieze și să clarifice aceste noi probleme, intrucît numai pe această bază, aprecia secretarul general al partidului, „vom înțelege atît perspectivele societății noastre socialiste, viitorul poporului nostru, cît și evoluția și tendințele generale ale dezvoltării întregii omeniri”.

Amplitudinea și diversitatea acestei problematici ideologice a lumii și epocii contemporane au ajuns la un asemenea nivel încît pot sugera o anumită rămînire în urmă a conținutului și orientării respective activități. Cu atît mai mult se impune, deci, o intensificare a muncii ideologice și politico-educative, pentru o cadentare a profunzimii și conținutului ei la ritmurile epocii, la nevoia de perfecționare a procesului de construcție socialistă. În general, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, „este necesară, cu adevărat, o nouă revoluție în gândire”. Spiritul epocii cere, asadar, competență, mobilitate intelectuală, capacitate de sesizare și aplicare a noului, un mod viguros de abordare a realității o anumite forță și disponibilitate spirituală de a conecta în permanență pulsul viu al prezentului la tendințele ce vin

dinspre viitor.

Deschizînd acest vast program de activitate ideologică și politico-educativă, partidul nostru formulează exigențe spurse la propria activitate organizatorică — suportul de bază al întregii vieți de partid. Cerința obiectivă a creșterii rolului conducător al partidului în întreaga viață economico-socială determină o ridicare a răspunderii comunistilor, a organelor și organizațiilor de partid față de împlinirea planurilor și programelor din fiecare sector de activitate, față de organizarea științifică și perfecționarea activității din toate sectoarele. Pentru a-și îndeplini aceste înalte răspunderi, comunistii, cadrele de partid, oamenii care hotărîsc, pînă la urmă, succesul activității într-un domeniu sau altul trebuie să dovedească un plus de pregătire, să acționeze în spirit revoluționar, să fie un exemplu prin modul în care și îndeplinesc sarcinile încredințate. „De aceea, aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu, este necesar să perfecționăm și îmbunătățim activitatea de formare și promovare a cadrelor, munca cu activul de partid, de ridicare a pregătirii profesionale, tehnice și politice a cadrelor din toate sectoarele”.

Realizînd o secțiune detaliată prin problematica actuală a muncii organizatorice și politico-ideologice, recenta Consfătuire de lucru a evidențiat cu putere sarcinile deosebite ce revin în perioada actuală tuturor membrilor partidului nostru, oamenilor muncii din toate sectoarele de activitate în direcția perfecționării activității, a intensificării și perfecționării procesului de formare și afirmare a conștiinței socialiste a maselor. Parcurgînd un asemenea stadiu al construcției socialiste în care, mai mult ca oricînd, bunăstarea tuturor depinde de munca fiecăruia, este lîmpește că această muncă depinde, la rîndul ei, de valoarea adăugată prin știință și conștiință, prin spirit revoluționar și pregătire profesională, prin organizare și răspundere. În afirmarea cu pregnanță a acestor atribuții ale muncii noastre de fiecare zi constă sensul principal în care Expunerea secretarului general al partidului a devenit program de muncă și luptă al întregului nostru popor.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Idei-forță

Recenta expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, cu privire la perfecționarea activității organizatorice, ideologice și politico-educative în vederea creșterii rolului conducător al partidului din întreaga viață economică-socială, se constituie într-un document programatic de maximă importanță în destinul colectiv al poporului nostru, cu totul remarcabil prin densitatea ideilor-forță, menite să accentueze fundamentarea științifică, revoluționară, a construcției socialismului și comunismului la noi în țară.

Conducătorul partidului și statului nostru a ținut să sublinieze din nou importanța care se acordă științei, învățămîntului și culturii, care în perioada de după Congresul al IX-lea al partidului, s-au dezvoltat într-o manieră fără precedent devenind „o puternică forță a progresului general al societății noastre”. În acest sens, tovarășul Nicolae Ceaușescu a reafirmat un adevăr inexorabil, precizînd „că nu se poate vorbi de realizarea socialismului și comunismului fără a așeza la temelia lor cele mai noi cuceriri ale științei și culturii, ale cunoașterii umane în general. Numai și numai pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, culturii, ale cunoașterii se pot făuri cu succes socialismul și comunismul, se pot asigura bunăstarea și fericirea întregii națiuni”.

Într-adevăr, mai ales azi, dezvoltarea intensă a economiei naționale are o importanță fundamentală în contextul general al dezvoltării economico-sociale a țării noastre, ca de altfel a oricărei țări, ajunse la un anumit nivel de dezvoltare, iar în atingerea acestui obiectiv știința are un rol decisiv devenind o puternică forță de producție, idee reafirmată cu tărie și în această Expunere.

În cadrul acestor coordonate generoase și de largă perspectivă, cadrele didactice și studenții, întregul personal muncitor de la Institutul po-

TEZELE ȘI ORIENTĂRILE TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

**un puternic impuls energiilor
creatoare ale întregii națiuni**

litolhic „Traian Vuia” din Timișoara, se simt mobilizați în a-și aduce contribuția la rezolvarea unor probleme majore din programele prioritare ale activității de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și introducerea progresului tehnic.

Institutul este angajat în soluționarea a peste 60 de teme de cercetare științifică din Planul național unic și din planurile institutelor centrale și departamentale de profil. Aceste teme sînt abordate în principal pe bază contractuală cu diferiți beneficiari (majoritatea fiind unități economice), la un volum de peste 300 contracte pe an, fără a se neglija cercetarea fundamentală care asigură rezerva de soluții pentru dezvoltarea în perspectivă a domeniului de știință considerat.

Urmare a acestei activități rezultă o semnificativă producție în nou, concretizată și prin formularea a peste 120 cereri de brevet de invenție și 150 inovații pe an, participarea la peste 100 manifestări științifice și comunicarea și publicarea a peste 1300 lucrări științifice anuale.

Pornind de la aprecierea secretarului general din Expunere: „În anii socialismului intelectualitatea a devenit o puternică forță socială, cu un rol activ în întreaga operă de construcție a societății socialiste. Partidul nostru dă o înaltă apreciere nu numai științei și culturii, dar și făuritorilor științei și culturii, intelectualității, oamenilor de știință și de cultură din toate sectoarele de activitate, strîns legați de clasa muncitoare, de țărîni, de întregul popor. Intelectualitatea reprezintă o puternică forță socială care asigură dezvoltarea intensă a științei, a culturii, ridicarea patriei noastre pe culmile cele mai înalte ale cunoașterii,

în toate domeniile” — întregul personal muncitor din institut se simte onorat și mobilizat în rezolvarea în cele mai bune condiții a sarcinilor de mare răspundere ce le revin pe linia cercetării științifice, a procesului de învățămînt și a activității politico-ideologice și cultural-educative.

Prof. dr. ing. DAN PERȘU ■
Prorector al Institutului Politehnic Timișoara

**Un drum
al
oamenilor
pentru
oameni**

În viața fiecărei națiuni există momente de referință și trăim acut sentimentul că în aceste zile poporul nostru parcurge un asemenea moment, de bilanț dar și de puternică mobilizare pentru perfecționarea metodelor de muncă, în vederea obținerii unor rezultate superioare. Tezele și orientările formulate de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea cu privire la perfecționarea activității organizatorice, ideologice și politico-educative, în vederea creșterii rolului conducător al

partidului în întreaga viață economică-socială, constituie și pentru noi, cercetătorii din domeniul zootehnic, un document de mare vigoare, înscriindu-se în cadrul deosebit de fertil creat de Congresul al IX-lea al P.C.R. Este meritul istoric al secretarului general al partidului de a fi evaluat cu argumente științifice dinamica revoluției și construcției socialiste, de a fi oferit soluții optime la problemele majore ale dezvoltării societății noastre, pentru înfăptuirea neabătută a Programului Partidului, a hotărîrilor Congresului al XIII-lea și Conferinței naționale ale partidului.

Acest sfârșit de secol trebuie să asigure o hrană corespunzătoare pentru milioane și milioane de oameni. La un extrem de înalt nivel de cerințe se situează și agricultura românească. Așa cum arăta în magistrala sa cuvîntare tovarășul Nicolae Ceaușescu, numai și numai pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, ale cunoașterii se poate asigura bunăstarea întregii națiuni. Cercetătorii din domeniul agriculturii — fie că se ocupă de biologie, de crearea de noi soiuri de plante, sau noi rase de animale, fie că au în răspundere mecanizarea lucrărilor, sînt conștienți de sarcinile ce le revin pe linia mării necontenite a producțiilor agricole.

Ne simțim direct vizati și mobilizați de exigențele superioare referitoare la activitatea de cercetare și producție, la eficiența muncii, formulate de conducătorul partidului și statului nostru, în Expunerea din 29 aprilie — document de excepțională valoare teoretică și practică, ale cărei concepții și orientări se află în dezbaterile țării, ca teze ale apropiatei

Plenare a Comitetului Central al partidului. Sarcinile și îndrumările adresate, în contextul demersului pentru mai eficient în impactul cu tendințele noului revoluții științifice și tehnice, de mare însemnătate pentru domeniul pe care-l slujim — agricultura — ne obligă la o implicare din ce în ce mai mare. Căutările noastre de pînă acum, în cadrul Stațiunii de cercetare și producție pentru creșterea ovinelor — Rușetu, și-au propus ameliorarea în ritm rapid a ovinelor cu lîna semifină. Reușitele s-au materializat în omologarea unei rase noi — Rușetu-1, dar conștienți că se așteaptă de la cercetarea zootehnică în etapa actuală — sporirea productivității raselor autohtone și formarea unor noi tipuri, calitativ superioare, am considerat rezultatele cercetării doar un punct de plecare spre producerea de lîna superfină tip Merinos, de care industria textilă românească are atîta nevoie. La indicația dată de conducerea superioară de partid, personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, activitatea noastră de cercetare a urmărit și crearea unui nou tip de ovine specializat pe producția de lapte, ajungînd pînă la 440 litri, iar în momentul de față ne preocupăm consolidarea unei populații de ovine specializate pentru producția de carne. „Albul de Rușetu”, creat tot ca rezultat al cercetării, în cadrul Fermei de selecție porcine, de data aceasta, se remarcă prin rusticitate, robustețe, rezistență la boli și la climatul arid al Bărăganului, în condițiile preabilității la o furajare mixtă, ceea ce prezintă un valoros cîștig pentru o serie de unități beneficiare cît și pentru economia națională. Stațiunea noastră numărîndu-se printre marile furnizoare a materialului reproducător de înaltă calitate, nu doar în județul Buzău, ci în întreaga țară. Sînt rezultate ce justifică o intensă muncă de cercetare, dar pe care le considerăm doar o etapă în drumul pe care ne-am propus să-l străbatem. Un drum străbătut de oameni, pentru oameni.

dr. DRAGOS BARBU ■
directorul Stațiunii de cercetare și producție pentru creșterea ovinelor Rușetu, Jud. Buzău

Gîndirea ca sarcină de producție

Cum a fost posibil ca o întreprindere nouă, fără tradiții și, în consecință, pusă inițial în situația de a se mulțumi, uneori, și cu „firimiturile” ce rămăneau de la întreprinderile surori, este vorba de „Electrocontact” Botoșani, să reprezinte astăzi nu doar o marcă apreciată în toată lumea, ci chiar fruntașă ramurii în materie de creație tehnico-stiințifică, afirmație confirmată, între altele, și de faptul că a obținut, al treilea an consecutiv, locul întâi pe minister? Ce anume s-a petrecut în acest colectiv, destul de eterogen, la început, și care n-a beneficiat de prezența inițială a unor somități în materie, ca el să se remarce astăzi, deși nu se deosebește, ca structură profesională, de altele (sint 380 ingineri și subingineri într-un total de peste 5000 oameni ai muncii, dar sint 250 inventatori și inovatori, dintre care 150 ingineri și subingineri și 100 tehnicieni și muncitori), printr-o excepțională contribuție la elaborarea și aplicarea tehnicilor de virf, obținând, în principal pe baza valorificării propriiei inteligențe tehnice, produse la nivelul și chiar peste nivelul tehnic mondial?

Una dintre explicații pornește de la însăși situația inițială a întreprinderii. Ea, adică nucleul inițial de conducere și organizare, a trebuit să-și contureze un profil propriu, să-și formeze oamenii necesari și să-i formeze nu oricum, nu în limitele vreunei rutine, inexistente, de altfel, ci chiar astfel încât ei să poată nascoci ceva pentru a asigura rîvnitul profil propriu. Inventivitatea s-a impus, deci, ca o nevoie inițială a dezvoltării nașterii a întreprinderii, care începe abia după ce constructorul a finisat halele, abia după ce au fost montate utilajele.

O altă explicație ține de împrejurarea obiectivă că în unitate au venit foarte mulți oameni tineri, care nu trebuiau să-și mute mobile și familiile, care erau stagiași sau numai proaspeți absolvenți. Directorul întreprinderii, inginerul Emil Mihai Alexa, încă tânăr acum, era el însuși foarte tânăr la începuturi și își amintește că, în general, experiența se transmitea de la oameni de treizeci și ceva de ani la oameni de douăzeci și ceva de ani și nu rareori și invers. În aceste condiții cadrele tinere ale întreprinderii și-au putut, realmente, manifesta capacitatea de creație, au trecut, fără multe formalități și piedici subtile administrate (eventual ca rod al unei experiențe solide și, nu-l așa, preferabile riscului presupus de ideile „mînjilor” cărora nu li se uscase cerneala de pe lucrarea de licență), la gîndirea, organizarea și desfășurarea unei producții ce a depășit cu mult chiar cele mai optimiste perspective ale anului 1975. Conducerea unității, înțeleasă și sprijinită de cine a trebuit, a mizat fără rezerve pe tineri, a stimulat dorința lor de afirmare și, logic, a cîștigat. „Electrocontactul” este astăzi ceea ce este pentru că a știut să valorifice în primul rînd materia cenușie a oamenilor săi.

„O materie cenușie cu certificat”

Adevărata explozie de invenții și inovații a debutat timid, în 1980 după cinci ani de tatonări, acumulări, experimentări și, desigur, nu fără eșecuri în tentativa tenace de conturare a unui profil propriu de fabricație, de trecere de la activități clasice, nici prea productive, nici chiar eficiente economic, la tehnologii de virf, cu rezultate comparabile pe plan mondial. Acum, imi mărturisesc inginerul Dumitru Iurea (autor, singur sau în colaborare, a peste 160 propuneri de invenții, dintre care 65 brevete), cînd la „Electrocontact” totul e nou sau chiar în avans tehnologic, cînd s-a ajuns, în sfîrșit, la situația normală de utilizare și valorificare a inteligenței proprii, cei opt ani care s-au scurs de la depunerea primului dosar de propunere de invenție par a contura o adevărată istorie. Ultimul deceniu înseamnă, pentru mulți specialiști botoșeneni, exact tinerețea lor, o perioadă pe care nimeni n-o regretă, chiar dacă

ea a însemnat multe nopți nedormite (stăteam, la început, cu săptămînile în fabrică, dormeam pe bănci, pe ziare, citeva ceasuri, cei însurați își vedeau nevestele cînd le aduceau mîncare, uneori mai rămăneau și ele, dacă erau de meserie, ce mai, a fost o extraordinară și chiar nesperată continuare a studenției), o perioadă fertilizînd începuturile altor și altor generații tinere care, cînd vin la „Electrocontact”, intră, dintr-o dată, în climatul atît de propice creației, cercetării, al luării pe cont propriu, a unei imense responsabilități profesionale. În 1980, s-a înregistrat, deci, prima propunere de inovație. În anul următor, s-a „sărit” la 18, apoi la 25, 30, 69, 134, 103, în 1987 ajungîndu-se la 143 propuneri. Prima jumătate a acestui an, cu aproape 80 propuneri, făgăduiește un an record, iar faptul că, pe ansamblul întreprinderii, s-au obținut deja aproape 200 brevete e edificator pentru eficiența reală a creației tehnice de aici. Dumitru Iurea nu poate uita emoția trăită de el și de alții alți colegi ai săi care, stagiași fiind, citeau clasică formulă „elemente de noua-

activitatea celor care inventează, experimentează înseamnă aproape o infirmitate. Oamenii vor fi și sînt ajutați să-și dea măsura puterii prin puterea gîndirii lor. Nici nu mai surprinde faptul că, de pildă, întrecerea tineretului din întreprindere nu se poate desfășura sub alt generic decît foarte ambițioasă chemare „fiecare ucenic, un inventator în producție”.

Pînă unde merge mîntea, cînd merge

Ce este „Ziaprintul” și de ce se numește așa? Este o mașină de copiat fără tambur și poartă numele creatorilor săi, mai exact, prin primele trei litere, inițialele acestor nume: Zimmerman, Iurea, Aionesei. Inițial, mașina folosea dezvoltor din import, adică cei care rum-părau mașina trebuiau să-și procure, cu multe dificultăți, acest produs. La Buzurești, institutul de specialitate își propusese asimilarea dezvoltorului, realizarea acestuia fiind, oricum, treaba chimiștilor, dar

nării sub presiune a aliajelor neferoase a confirmat creșterea de trei ori a durabilității acestora. La șneurile pentru mașinile de injectat mase plastice, durabilitatea crește de 1,5—1,8 ori, iar duritatea chiar de 5 ori. Sculele folosite la „Electrocontact” au, după tratament, o durabilitate de 3—5 ori mai mare și asta se reflectă în costul produsului. Tehnologia de obținere a straturilor superficiale dure și rezistente la uzură prin implantarea de ioni de carbon promite, după experimentări de circa o jumătate de an, creșterea durabilității la gama de freze de Ø 3—7 cm de circa 25—30 ori și se speră chiar la cifre ce par acum fantastice (dacă repetările vor confirma, creșterea va fi de circa 100 de ori). Oricum, specialiștii botoșeneni sînt, actualmente, alături de cei din R.D.G., printre cei mai buni din Europa. După confirmările pe care le aminteam, ei nu vor mai putea fi comparați decît cu specialiștii japonezi. Cam așa se poate ajunge la un statut devenit normal la Botoșani: să devii furnizorul unor tehnologii și instalații neconvenționale, să antici-

propiile fapte, în primul rînd. El este încredințat că roadele unei evoluții spectaculoase a creației tehnice chiar dacă nu vor putea fi culese, în întregime, azi sau mîine, vor veni, oricum, poimîine. Nu este o simplă convingere personală, căci nu s-ar fi putut altfel, adică fără luarea în calcul a crea-tivității tehnice de la „Electrocontact” să fie decisă realizarea unei noi investiții, la fel de mare ca însăși întreprinderea actuală, destinată tehnicii electronice de virf. Bogatul portofoliu de produse al fabricii are numai noutăți și toate sînt gîndite în fabrică și toate vizează cel puțin nivelul tehnic mondial.

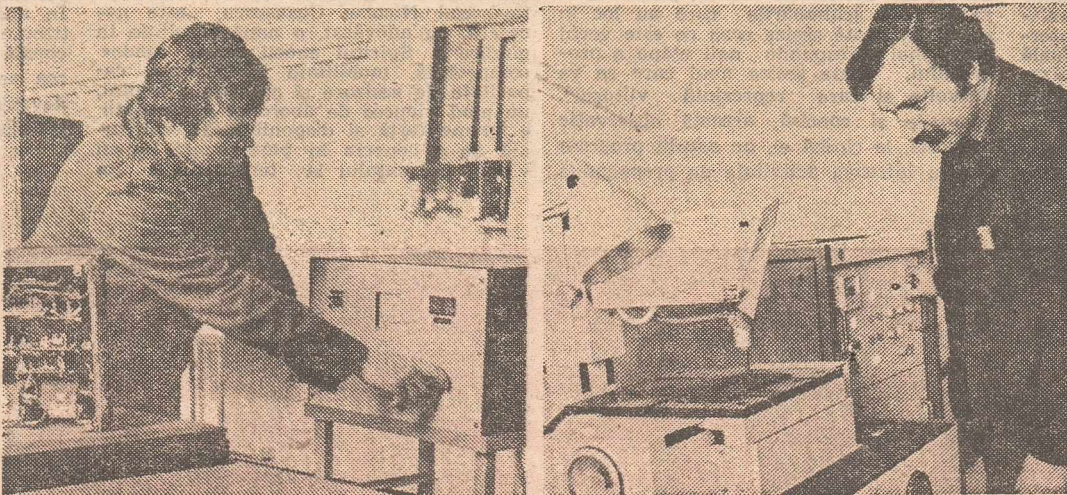
Inginerul Iurea crede cu tărie în forța spiritului revoluționar de a revoluționa tehnica și, din această perspectivă, nu i se pare normal ca un inginer să omologheze numai un produs pe an, să gîndească și să proiecteze numai o lună iar unsprezece luni să plimbe hirtii; creierul acestuia e utilizat rațional numai o lună, în celelalte unsprezece, inginerul este folosit sub nivelul calificării sale. Tot din aceste motive, i se pare, uneori, greoaie metodologia de introducere a progresului tehnic, a noului în producție. Viteza de creație e de zeci de ori mai mare decît viteza de implementare în producție și asta nu pentru c-ar trebui cine știe ce investiții sau scule sofisticate, ci pentru că e lung și întortocheat drumul hirtii. Așa se face că, uneori, punerea la punct a unui standard durează între 18—36 de luni, produsul apare deja vechi, creatorii s-au și gîndit la altceva. „Electrocontactul” a mai „scurtcircuitat” din drumurile aprobărilor, realizînd un laborator propriu de încercări, astfel că întreprinderea oferă un produs la început de drum și nu un produs pe planșetă. Cadrele tehnice, afirmă inginerul Iurea, pierd încă mult timp (măcar jumătate, poate în alte părți și mai mult) completînd tabele, nomenclatoare, avizări, adrese. Pentru creșterea responsabilității fiecărui om se mai emite o hirtie și, astfel, se ajunge, paradoxal, la diminuarea responsabilității tocmai prin hirtii acoperitoare. Mîntea trebuie folosită pentru rezolvarea problemelor adevărate ale producției. Iată, un recent concurs fulger de soluții tehnice privind reducerea consumului de argint și metale neferoase s-a finalizat cu soluții excelente care conturează o eficiență de milioane de lei. Așa trebuie folosită mîntea, acestea sînt milioanele concrete. „Electrocontactul” realizează acum o serie nouă de cofrete prevăzute cu un grad ridicat de electronizare și automatizare, cu consumuri substanțial reduse de argint și alte neferoase, soluțiile tehnice adoptate pentru carcasă permițînd refolosirea acestora de 4—5 ori printr-o remediere de foarte scurtă durată. În noua serie de cofrete sînt cuprinse și variante cu contactoare în vid, soluțiile în ansamblu depășind nivelul tehnic mondial. Important e ca utilizarea lor să se generalizeze rapid, căci, chiar concursul amînit e un semn, peste nu multă vreme vor deveni operaționale idei și mai bune. Este necesară imprimarea unei viteze sporite și în producție. Exigența formulată de secretarul general al partidului ca, cel puțin o dată la cinci ani, să se restructureze producția în funcție de realizările tehnico-stiințifice trebuie să-i determine pe toți specialiștii din producție și cercetare să-și redimensioneze activitatea. Adică, în primul rînd, să-i imprime un ritm mai alert. Nu putem stăpîni timpul dacă nu sîntem puțin înaintea lui, nu putem ajunge nivelul tehnic mondial dacă nu știm să-l depășim.

Ce mai fac inginerii botoșeneni? Urmează două cursuri specializate, unul de perfecționarea organizării și a conducerii, menit să le îmbogățească și cunoștințele economice, și unul de design, de estetică industrială, menit să confere noilor produse „fața” necesară într-o confruntare profesională mondială în care „Electrocontactul” a luat un start lansat.

CONSTANTIN DUMITRU ■

TEZELE ȘI ORIENTĂRILE TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

un puternic impuls energiilor creatoare ale întregii națiuni

te și progres tehnic” și înțelegau, cu o satisfacție pe care nimic n-o poate egala, că OSIM se referă chiar la munca lor. De fapt, în special după 1983, cînd au apărut primele brevete, cînd la „Electrocontact” a început să se poată vorbi de o materie cenușie cu certificat, creația tehnico-stiințifică a căpătat proporții neîntîlnite. Conducerea întreprinderii, comitetul de partid, organismele colective de conducere, organizațiile de masă au intrat ele însele într-o veritabilă competiție de stimulare și sprijin a acestui climat de creație, regulamentul elaborat în acest sens utilizînd toate mijloacele posibile pentru ca oamenii cu idei să îndrăznească și să aibă condițiile necesare să și le afirme. Stimulentele nu sînt doar de ordin moral sau organizatoric: depunerea unui dosar presupune, automat, o primă, sînt acordate periodice premii, creatorilor li se acordă o firească prioritate. Cercetătorii, inventatorii și inovatorii întreprinderii, fie că sînt ingineri și subingineri, ca Ioan Burtîlă, Liviu Cadinoiu, Mihai Emil Alexa, Laurențiu Drăgan, Viorel Mihailescu, Mircea Aionesei, Horst Walter Zimmerman, Marius Costan, Sorin Mandanac, fie că sînt muncitori, maștri și tehnicieni, ca Georgică Strugaru, Traian Odaciuc, Ghiță Mandache, Iulian Belchuz, Florian Celleschi, sînt animați, în primul rînd, chiar dacă sau tocmai pentru că unora li s-au încredințat, între timp, importante funcții de conducere și organizare, de dorința afirmării profesionale, a imboldului profesionalismului ca definitiv reper al stilului de muncă de la „Electrocontact”. Să nu contribuim, cît de puțin, la elaborarea sau măcar la materializarea unei idei noi, să nu fim cumva, cît de cit, prins în

pentru părintele „Ziaprintului” era clar că important, pentru cine produce mașina, este să-și găsească beneficiari și acestora nu li se pot oferi explicații în locul dezvoltorului. Așa că trei ingineri, un electromecanic fost miner, un energetician și un electronist, au gîndit, pur și simplu, altfel. Ei știau că dezvoltorul este făcut din bile mici de sticlă învelite cu masă plastică și mai știau că, deocamdată, la Botoșani n-aveau cum să le facie. Au pornit atunci de la studiul șirului triboelectric al materialului respectiv, căutînd, pur și simplu, echivalente în natură. S-a ajuns, teoretic, la ideea că celuloza este un material compatibil. Mai trebuiau, practic, niște bucăți mici, sferice, cu rezistență corespunzătoare și au fost găsite... semințele de știr (banalul știr pentru porci). Cele 50 de mașini deja livrate au căpătat dezvoltor, producătorul n-a mai stat „la mîna altuia”, cercetarea „care s-a lăsat cu brevet” n-a costat decît imaginație și inteligență. Adică a fost plătită cu cea mai scumpă valută care se întîmplă, însă, să fie autohtonă.

Realizată de „Electrocontact” Botoșani, în colaborare cu institutul specializat de cercetări pentru sectoare calde din București, instalația de nitrurare ionică asigură, mi-a spus inginerul Constantin Popa, tratarea oricărui tip de oțel, oferînd, față de procedeul clasic, o reducere a consumului energetic cu 40 la sută și o reducere a duratei șarjei cu 30—60 la sută. În intenție, mai ales că întreprinderea botoșeneană va deveni furnizora de astfel de instalații pe care le folosește, deocamdată pentru nevoi proprii, este realizarea nitrocarburării și a carbonitrurării ionice. Experimentarea tur-

pezi nu doar să atingi (mai ales că alții au, oricum, pe planșetă ceva și mai nou) nivelul tehnic mondial.

Sînt, la „Electrocontact”, aproape gase sute de astfel de povești cu sute de oameni a căror viață alcătuiește „carnea” întîmplărilor ce pot fi povestite, căci fiecare invenție are o parte nescrisă, sau, cel puțin, neconsemnată în brevet. Cum se alcătuiesc colectivele de cercetare, cum „vin” ideile și, mai ales, cum devin, dacă se poate imediat, operaționale? Simpla, pe baza afinităților psihologice la problemă sau între oameni. Iată, Ministerul Energiei Electrice a solicitat ca unui tip de instalații să i se interlateze un calculator. Inginerul Mandanac, „obsedat de mult să umble la suflitul calculatorului”, are, acum, condiții s-o facă. Soluția „li va ieși” pentru că răspunde unei pasiuni. O pasiune probată, de altfel, întrucît la Botoșani a început să se afirme proiectarea asistată de calculator. Și nu e greu să ne imaginăm ce va urma dacă, în absența tehnicii de calcul, au fost concepute cu creionul produse peste nivelul tehnic mondial. Va crește foarte mult viteza și, mai ales, precizia proiectării. Or, pentru specialiștii botoșeneni, în fireasca ascensiune a economiei și a tehnicii românești, viteza este esențială.

Să crezi cu tărie în forța

spiritului revoluționar

Această convingere, afirmată, fără ezitări, de inginerul Iurea, are, trebuie să recunoaștem, destulă acoperire în fapte. În

De veghe la „mirabila sămînță” a bunăstării noastre

În aceste adevărate zile de examen pentru bunii gospodari, cînd arșița verii s-a pornit să pîrguiască spicele bogatelor lanuri ale pîinii noastre viitoare, cînd recoltarea culturilor de păioase, legumelor și furajelor se desfășoară din plin în multe dintre zonele țării, folosirea cu maximă eficiență a timpului de lucru se impune ca o necesitate firească, de prim ordin, știut fiind că, de operativitatea cu care vor fi efectuate toate lucrările agricole de sezon, depind în mare măsură nivelul producțiilor, reducerea eventualelor pierderi.

În mai multe județe ale țării s-a încheiat campania de recoltare a orzului, trecîndu-se imediat la eliberarea de paie a terenurilor, la însămînțarea culturilor duble și — acolo unde au existat condiții favorabile — la secerișul griului. Concomitent cu aceste lucrări de mare importanță au continuat activitățile de întreținere a culturilor, inclusiv pe loturile cultivate cu legume, recoltarea legumelor și a furajelor aflîndu-se de asemenea permanent în atenția lucrătorilor din agricultură.

Prin acțiuni susținute, printr-o bună organizare, prin folosirea eficientă a timpului și a forțelor mecanice și manuale de lucru, o serie de unități agricole au reușit deja să se detașeze în această amplă competiție a muncii pe ogoare, oferind, prin exemplul lor, imaginea reală a modului în care trebuie să se desfășoare actuala campanie. Printre aceste unități se află și CAP-ul și IAS-ul din comuna Afumați, aparținînd Sectorului Agricol Ilfov — deținător al înaltului titlu de Erou al Noii Revoluții Agrare.

La Afumați, din zori și pînă-n seară

Însoțit de Ion Iordan, primarul comunei Afumați, am fost prezenți în ultimele zile în câteva puncte de lucru, cu intenția mărturisită de a afla date concrete, la zi, despre preocupările actuale ale oamenilor de aici, despre mersul lucrărilor de sezon. La ferma legumicolă a CAP-ului, de pildă, în ciuda ploii care se abătuse cu o zi înainte pe aici, aproape transformînd pămîntul în noroi, am întîlnit mai multe echipe de lucru, care — din spusele lui Gheorghe Iosif, șef de echipă, un om care lucrează numai la această fermă de aproape 30 de ani — am aflat, se îndeletniceau cu completarea golurilor la culturile de ardei și gogoșari. Mîini harnice, deprinse cu munca, plantau noi răsaduri în locul acelor care nu rezistaseră condițiilor din cîmp. Inginerul Nicolae Zgumă, șeful fermei, a ținut să precizeze că existența „golurilor” nu poate conduce decît la pierderi, prin folosirea incompletă a terenurilor. Pămîntul este bun, deci șansele de a obține producții mari se întrezăresc încă de pe acum. Importanțele cantități de varză, mazăre și dovlecei recoltate pînă în prezent, care au fost deja livrate atît pe piețele Capitalei cît și unităților de industrializare a legumelor, confirmă

și în acest fel faptul că există toate premisele ca recoltele să fie mai mari față de cele din anul precedent; numai la mazăre, producția s-a ridicat, de pildă, la peste 5.000 kilograme boabe la hectar. Dar soiurile de legume cultivate aici, în afara celor menționate, sînt mult mai numeroase: au fost plantate 20 de hectare cu roșii, 10 hectare cu ardei capia, 5 cu vinete, 5 cu ardei și gogoșari, 100 hectare cu cartofi de toamnă, 20 hectare cu dovleci. Așadar, suprafețe importante care au necesitat însă și cantități însemnate de răsaduri. Costul acestora? Deloc ridicat — adaugă inginerul Nicolae Zgumă — pentru că în loc să ni le procurăm de la alții, le producem chiar noi în serele CAP-ului, în felul acesta economisind sume destul de mari.

Înainte de a părăsi aceste locuri, ne luăm rămas bun și de la cîțiva dintre cei mai harnici legumicultori înfîlșiți aici: de la Maria Tudor — care rostește atît de frumos și simplu „le-am dat frumusețe la chip și în suflet la toți cei cinci copii ai mei” — de la Paulina Ghinea, Elena Pană, Nicolae Isărescu, Alexandrina Petcu, Ioana Tudor.

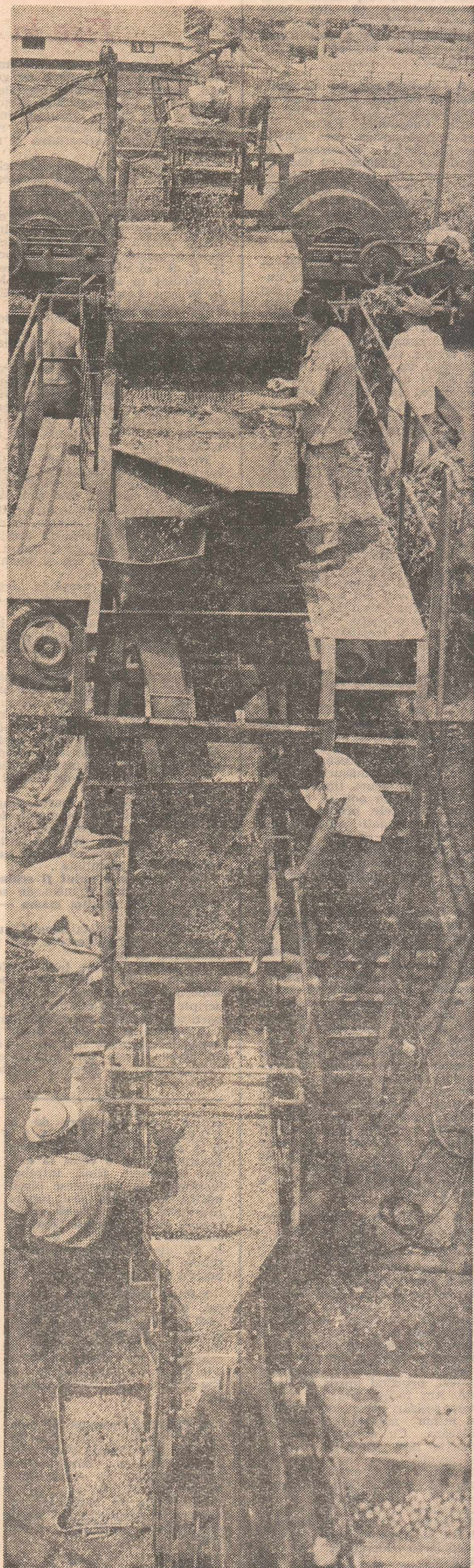
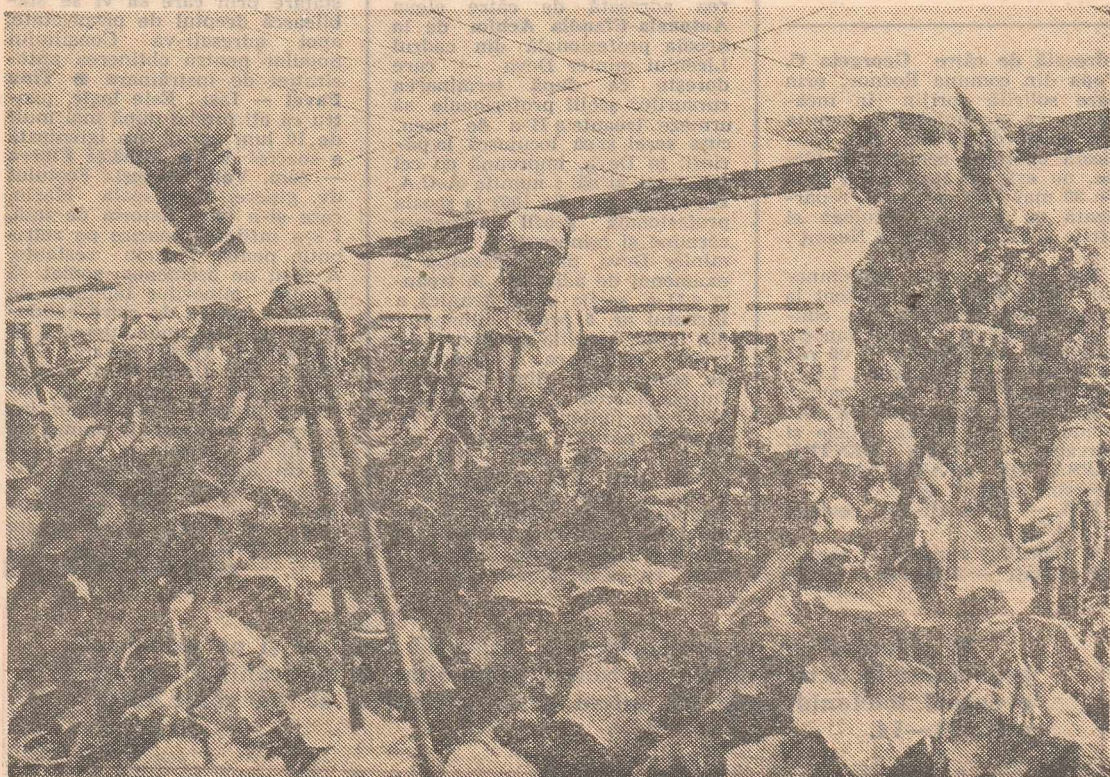
Un alt punct de lucru „fierbinte” este și acela unde mașinile de batozare a mazării nu-și

conținut zădărnici începînd din zori și pînă către ceasurile tirzii ale serii. În flux continuu, bobul de mazăre este smuls din păstăi, apoi spălat, transportat în buncăre, încărcat în remorciile tractoarelor. Vrejurile rezultate iau apoi drumul fermei zootehnice, cantitățile deja transportate pentru a servi drept hrană animalelor depășind 70 de tone. Mai aflăm aici că viteza medie de lucru este de circa 10 tone boabe pe zi, că se preconizează să se realizeze o producție totală de peste 100 tone de mazăre boabe, că această activitate se află în curs de finalizare.

IAS-ul din comuna Afumați — ca de altfel și CAP-ul — a încheiat de cîteva zile bune recoltarea orzului de pe întreaga suprafață de 1.100 hectare pe care o deține. De altfel, a fost prima unitate din Sectorul Agricol Ilfov care a terminat secerișul orzului, după eliberarea de paie a terenurilor, trecînd neîntîrziat, la însămînțarea celei de-a doua culturi de porumb. Odată cu declanșarea prasilei a treia manuală la porumbul semănat încă din primăvară, cu depozitarea în bazele furajere a peste 150 tone fin obținut din prima coasă, a circa 200 tone paie de orz și a peste 500 tone furaje combinate, a început marea încețare a secerișului la griu. Se muncește fără încetare și nimeni nu are răgazul măcar de a-și privi ceasul. Terenurile IAS-ului sînt întinse, absorb un volum mare de muncă. Taberele din cîmp ale mecanizatorilor, echipele mecanice de intervenție, transportul boabelor aurii, sînt toate organizate perfect, fiecare om în parte știind care îi sînt responsabilitățile, îndatoririle. Nici nu se poate concepe să fie altfel, atîta vreme cît bătălia pentru pline de-abia a început; numai culturile de bază ale IAS-ului sînt reprezentate de cele 1.400 hectare de griu, 1.600 hectare cu porumb, 1.100 hectare cu soia, 600 hectare de floarea soarelui. Directorul IAS-ului, inginerul Mihai Cojocaru, mai precizează că mijloacele tehnice din dotare — cele 20 de combine, 12 prese de balotat paie și celelalte mașini funcționează perfect, cele circa 70 de atelaje ale cetățenilor din comună fiind pregătite și ele în vederea eliberării terenurilor. Cum va fi recolta la griu? Judecînd după dezvoltarea spiceilor, a boabelor, se speră să fie mai bună decît aceea din anii trecuți!

Zile de muncă încordată, zile de speranțe, zile petrecute în tranșeele pîinii. Chiar dacă sudoarea se prelinge pe fețele tuturor, oamenii sînt parcă mai frumoși decît oricînd!

CONSTANTIN BALACCIU

Fotografii de VICTOR RĂDULESCU

● **Procuratura Republicii Socialiste România:** „Referitor la scrisoarea numitului Călin Stănea din comuna Potlogi, județul Dimbovița, vă facem cunoscut că aspectele sesizate sînt reale, ele au fost examinate și constatîndu-se că sînt întemeiate, s-a declarat recurs extraordinar care a fost trimis Tribunalului Suprem, pentru judecare”.

● **Consiliul popular al municipiului Galați:** „În legătură cu scrisoarea adresată redacției de către Constantin Barbu, din municipiul nostru, care solicită sprijin pentru încadrarea în producție: începînd cu data de 15 iunie anul curent, cu aprobarea întreprinderii „11 Iunie” și cu repartizarea la Forțele de muncă, numitul este încadrat în meseria de mecanic la această întreprindere”.

● **I.C.S. Metale Chimice — Constanța:** „La scrisoarea numitului Dorin Sinordrian din Constanța, bulevardul 1 Mai nr. 8, blocul J 2 A, scara C, apartamentul 55, prin care acesta solicită cumpărarea unei butelii de aragaz, vă comunicăm următoarele: cu adresa nr. 200/15.05.1988, i s-a transmis acestuia aprobarea în vederea obținerii buteliei”.

● „Mă numesc Ioan Iosif, domiciliu în municipiul Ploiești, Piața „16 Februarie” nr. 9, C.C. Sud, scara A, apartamentul 2: locuiesc în acest bloc din anul 1961, locuința mea aflîndu-se jos la mezanin; sub locuința mea se află biroul de recepție a mărfurilor și o parte din anexele Magazinului alimentar nr. 100 — „Practic”. În una din anexele respective, Alimentara și-a instalat camere frigorifice. De mai mulți ani aceste agregate au funcționat zi și noapte fără întrerupere, provocînd zgomote și trepidații în locuința noastră — la aceste zgomote mai adăugîndu-se și cele ale manipulării de butoaie cu ulei, de ambalaje ce se cîntăresc, tirite pe ciment, etc. Am sesizat conducerea I.C.S. Alimentara — Ploiești, atît verbal cît și în scris, am sesizat de asemenea ziarul „Flamura. Prahovei”, în urma acestor sesizări s-au luat niște măsuri, dar numai pentru scurt timp: acum au început din nou să funcționeze agregatele, produc zgomot mare și trepidații, nu ne putem odihni! Poate că prin publicarea acestor rânduri organele în drept vor studia situația noastră, luînd măsurile ce se impun!”.

● **Consiliul popular al județului Vaslui:** „Referitor la scrisoarea adresată redacției de către Ioan și Frățina Apostu din București, strada Turda nr. 127, blocul 2, scara C, apartamentul 135, sectorul 1, vă comunicăm următoarele: în ziua de 25 mai, Comisia județeană pentru ocrotirea minorilor a analizat cererea numitilor, și a hotărît încredințarea minorilor Vasile-Valerian Apostu și Alexandru-Marian Apostu, bunicilor săi solicitanți, pînă la clarificarea situației acestora de către instanțele de judecată: cererea numitilor nu a putut fi soluționată mai devreme deoarece mama minorilor, la domiciliul căreia trebuia efectuată o anchetă socială, nu a fost găsită”.

● „Mă numesc Ștefan Afenție, cu domiciliul în Alexandria, strada Proletari nr. 113, blocul V 7, scara B, apartamentul 31 și vă readuc la cunoștință următoarea situație: datorită deteriorării hidroizolației de pe terasa blocului, în apartamentul în care locuiesc a început să se infiltreze apa din plafon, din această cauză pereții din sufragerie, dormitor, cameră și bucătărie devin umezi, prinzînd miros de igrasie. Am făcut, cum era și firesc, sesizări organelor în drept, și m-am adresat și revistei „Flacăra”. Cîr adresa nr. 11/8 martie 1988, Consiliul popular al municipiului Alexandria, imi comunică: „Urmare scrisorii adresate revistei, blocul în care locuiesc a fost prins în planul de sistematizare din acest an și de îndată ce timpul va permite, E.G.C.L. Alexandria va trece la efectuarea lucrărilor ce se impun”.

„Este adevărat că în lunile aprilie și mai a.c., a lucrat o

Scrisoare comentată

Fișe la un dosar

Am mai spus-o — și repetăm, iată, cum — că revista noastră nu se ocupă de probleme de genul: moșteniri, certuri între vecini, conflicte familiale, procese în curs. etc. Adică nu se face stîndard al unor chestiuni minore, și nici nu-și apleacă urechea asupra unor dureri mărunte: în primul caz există o Lege a Presei, pe care o respectăm intru totul — în cel de-al doilea, mizăm pe bunul simț, seriozitatea și mai ales loialitatea celor care ni se adresează.

Ceea ce nu înseamnă însă că, primind o scrisoare — într-un fel inclusă în categoria problemelor de mai sus — dar frizînd absurdul!, precum aceasta de față — nu avem reacții, de nici un fel; ne „facem că plouă”, nu!; așadar:

...Numita Stela H. (din Dorohoi, strada Alea Dumbravei 15, apartamentul 9, județul Botoșani — vom folosi inițiale în continuare pentru a nu bulversa, prin publicitate, existența unor oameni!), naște în data de 14 octombrie 1985 un copil pe numele H. C. S. al cărui tată (susține autoarea scrisorii) este T. C. V., domiciliat în Dorohoi, strada Matei Basarab nr. 19, cu serviciul în Brașov, Lotul 3 construcții C.F.R. Și din clipa asta, începe filmul — stîmța cititorilor:

După nașterea copilului, respectivul nu recunoaște paternitatea; se cere expertiză la Iași: se stabilește că el este tatăl.

Tribunalul din Dorohoi stabilește că T. C. V. va plăti o pensie alimentară în valoare de 350 lei.

Nemulțumit, bărbatul cere expertiză la București. Se consumă 4 (patru) infățișări, la care femeia se prezintă dar nu poate face nimic, intrucît numitul — ca să o luăm pe rînd — nu are bani să plătească expertiza (1.) nu se prezintă la timp (2.); nu se găsește ser fiziologic (3.); în sfîrșit, făcîndu-se expertiza (4.), se stabilește că el, numitul, poate fi tatăl copilului, dar, fiind vorba de o „genă rară”, ea, femeia... nu poate fi mama copilului!

În consecință, se ajunge la concluzia că motivul disputei, copilul adică, a fost „schimbat la maternitate”. În acest sens, Tribunalul Botoșani își declină competența într-un astfel de caz.

Autoarea scrisorii este trimisă la Procuratura din Dorohoi, pentru a se cerceta cazul la maternitate.

Din cercetările efectuate, reiese că nu a fost schimbat copilul, deoarece el este singurul copil născut în noaptea respectivă cu greutatea de 3.900 kg și avînd și semne particulare, dintre care unul din semne îl are și mama, pe corp, în același loc precum copilul...!

„Bărbatul” vine acasă la „femeie”, împreună cu fratele său, fi amenință pe părinții celei din urmă, cum că nu va plăti nici un fel de pensie alimentară.

Femeia redeschide procesul la Botoșani; bărbatul nu se prezintă. Tribunalul județean trimite dosarul la o comisie superioară, aceasta ajunge la concluzia: copilul a fost schimbat la maternitate...!

Etc., etc.,...! Mai doriți ceva, stimați cititori?!

Fișele acestui „dosar”, sperăm, sînt absolut clare: o mamă își revendică drepturile ce i se cuvin de la tatăl copilului, tatăl nu recunoaște paternitatea, conform probelor legale, tatăl poate fi tată, mama însă nu poate fi mamă, acuza cade de la sine nu din eroare ci duplicîndu-se la nesfîrșit, și uite cum doi oameni se ceartă prin tribune iar un copil — dincolo de fișe, referate, expertize, etc. — își așteaptă hrana și mingierile cuvenite.

Grotesc, absurd — veți zice?!

De ce...?!

Este simplu, este foarte simplu, oameni buni! S-a născut un copil, dintr-un tată și mamă, logic — nu-i așa?! Mama susține că tatăl este părintele copilului, tatăl susține că nu poate fi părinte — sau dacă da, este puțin probabil, există o genă anume! — și culmea, vine că mama nu poate fi mamă! A fost, puștiul, schimbat la maternitate...

Dar, legal, n-a putut fi schimbat acolo... Există dovezi! Ca să nu mai spunem de semnul acela, particular, pe care copilul îl are precum mama — dar care, conform: nu poate fi mama lui...!

...Repetăm: revista noastră nu se ocupă, printre altele, de chestiuni strict familiale, etc., am precizat acest lucru la începutul rîndurilor de față.

Nu putem rămîne însă indiferenți atunci cînd un nou strigăt în lume — cel al unui nou născut! — este bruia, deturnat de la superbul său sens, nu de „voci” sau semnale sonore aiurea, ci de scripte ce se bat cap în cap — de hirtii, sentimente birocratic-particular-decise; de formulări ambigue, frizînd absurdul.

Așteptăm de la cei în drept (sperînd că n-am deconspirat personaje pomenite mai sus — dar și siguri fiind că, pentru acei în drept, datele sînt suficiente intru rezolvarea problemei), o comunicare; un răspuns — cîteva rînduri! La obiect.

echipă de muncitori de la E.G.C.L. la blocurile V. 4, 5, 6 și la alte blocuri, dar la blocul nostru V 7 nu a venit să execute lucrarea; fiind întrebat lucrătorii, de ce ocolesc blocul nostru și nu vin să-l repare, răspunsul a fost: „Lasă că vi-l repară cei la care ați făcut reclamația!”. Spuneți și dv., noi, în calitate de chiriași, ne îndeplinim toate obligațiile — este posibil un astfel de răspuns?!”.

N.R. — Este posibil, stimate tov. S.A., este...! Dovadă că l-ați primit. Numai că o întreprindere de talia și reputația E.G.C.L. Alexandria nu trebuie confundată cu vorbele necontrolate ale unora din lucrătorii ei. Fie aceștia și cu oarecare funcții...

● **Consiliul popular al județului Călărași:** „Urmare scrisorii numitului Vasile Puica din comuna Soldanu, trimisă nouă spre rezolvare, va comunicăm: la data de 27 mai a.c., V.P. a primit suma de 14.882 lei, reprezentînd drepturile de pensie pe perioada 15.08.1987 — mai 1988”.

● **Consiliul popular al județului Neamț:** „La scrisoarea

adresată de către Georgeta C. Popa din comuna Roznov, prin care solicită sprijin în încadrare, vă comunicăm: numita are vîrstă de 22 ani, este calificată operator celuloză și hirtie, nu este căsătorită. La data de 20 mai 1988 ea a fost repartizată ca operator celuloză și hirtie la I.C.H.C. Piatra Neamț”.

● „Prin prezenta subsemnatul Viorel Coldea — asistent la Laboratorul județean de educație sanitară Cluj-Napoca, strada 30 Decembrie 6 — vă rog să binevoiți a întreaba I.C.S. Alimentara Cluj: ce înseamnă afișul de la magazinul „SORA” (unde se colectează sticle și borcane) — INCHIS PENTRU LIPSĂ DE SPAȚIU?!” Cu deosebit respect, etc.”.

N.R. — Adresați-vă revistei „REBUS”.

● **Consiliul popular al orașului Urlați — Prahova:** „Prin

scrisoarea adresată redacției de către Stelian Oprea din orașul nostru, strada Florilor nr. 1 — acesta solicitînd a fi scutit de plata contribuției bănești în sumă de 250 lei — analizînd situația numitului și a soției sale, care sînt în vîrstă și suferinzi, s-a aprobat scutirea acestora de plata respectivei contribuții”.

● „Revenim cu rugămintea de a ne sprijini în rezolvarea problemei noastre: repunerea în funcțiune a liftului din str. 23 August nr. 19, blocul 7 B, scara A — din Cimpina. După nenumărate sesizări făcute la I.G.O. Cimpina, am rămas fără nici un răspuns practic, ba ni s-a dat, scris, ceva în genul acesta: „Lift defect, rupt cablu; L = 60 m., Ø 27 mm”. Este ca și cum ai spune să ne ducem noi, locatarii, să procurăm acest cablu...! Ba mai mult, se știe cum stă problema cu economisirea de energie electrică: în semn de sfidare, parcă, cei de la IGO Cimpina au lăsat lumina să ardă în casa liftului, zi și noapte, de pe data de 12 mai 1988 și pînă în momentul cînd vă scriem. Mulți dintre locatarii acestui bloc sînt oameni în vîrstă, suferinzi, sîntem familii cu copii”. (Scrisoarea este semnată de un număr de 8 locatari ai blocului).

● **Consiliul popular al municipiului Buzău:** „Privind modul de rezolvare a scrisorii adresate de către Petrica Onuță din municipiul Buzău, strada Războieni nr. 20, prin care se solicită atribuirea unei locuințe din fondul locativ de stat: din verificările efectuate a rezultat că numita este încadrată în muncă la Complexul avicol Poșta Cîlnău, județul Buzău, este căsătorită cu Eugen Onuță, tehnician la PLAFAR Buzău, au în întreținere doi copii; în conformitate cu prevederile Legii 5/1973, s-a luat legătura cu conducerea întreprinderii PLAFAR Buzău, constatîndu-se că Eugen Onuță a solicitat locuință din fondul locativ de stat, și pe baza concluziilor prezentate de comisia socială, i s-a atribuit apartamentul 17 din blocul G 13, cartierul Dorobanți”.

● **Primim, din partea Inspectoratului județean Dolj al M.I. — Miliția municipiului Craiova:** „La sesizarea adresată redacției de către Constantin Roman — trimisă nouă spre competență rezolvare — în urma verificărilor efectuate au reieșit următoarele: numitul C.R., domiciliat în localitatea Jidvei, județul Alba, angajat ca ajutor șef son-dor la Șchea de foraj Melinești, este căsătorit cu numita Aurelia Roman care deține locuință din fondul locativ de stat în municipiul Craiova conform contractului de închiriere nr. 74 454/1986, sens în care Constantin Roman a solicitat să i se elibereze buletin de către Miliția municipiului Craiova. Numitului i-au fost primite actele necesare eliberării buletinului de identitate în noua reședință, fiind astfel pus în legalitate”.

● **Consiliul popular municipal Deva:** „În legătură cu scrisoarea adresată de către eleva Antonela-Claudia Achim de la Școala profesională din cadrul Liceului minier Deva — care dorește ca după terminarea cursurilor școlii profesionale să urmeze treapta a II-a de liceu, curs seral, să se locuiască la părinți, la Deva, împreună cu cei trei frați ai săi: numita A.C.A. s-a înscris în iulie 1987 la școala profesională profil preparare cărbune și mineruri a Liceului minier Deva, după nereușita la examenul de admitere în treapta a II-a, secția electrotehnică, a Liceului nr. 5 profil alimentar din Sibiu, locurile rămase libere pentru încheierea contractului de școlarizare fiind numai la întreprinderea minieră Moldova Nouă din județul Caraș-Severin. Intrucît părinții doresc să rămînă toți cei patru frați în Deva, eleva A.C. Achim avînd o situație bună la învățătură și comportare, s-a obținut suplimentarea unui loc pentru încheierea contractului de școlarizare cu Exploatarea minieră

Certej, din vecinătatea municipiului solicitat. Atît numita cît și părinții acesteia s-au declarat mulțumiți de modul de soluționare”.

Pagină realizată de
HORIA PATRAȘCU ■

Poșta redacției

Todea Simion — Deva: 1) Nu. 2) La împlinirea vîrstei. 3) Da, dar așteptați aprobarea dosarului și primirea deciziei. ● **Copilu Vasile — Drobeta-Tr. Severin:** Persoana încadrată în muncă poate fi detașată de conducerea unității în afara locului său de muncă. Durata detașării nu poate depăși 6 luni. În cazurile prevăzute de lege, detașarea se poate face pînă la 2 ani. Persoana respectivă are obligația să respecte programul de lucru al unității unde este detașată (art. 66, Codul Muncii). Drepturile persoanelor detașate sînt reglementate de H.C.M. 822/1959. Între acestea nu figurează acordarea de zile libere pentru vizitarea familiei. ● **Minciună Elena — Adjud:** Dovădirea vechimii în muncă prin reconstituire se poate face numai în condițiile art. 14—17 din Decretul 92/1976 privind carnetul de muncă, publicat în *Buletinul Oficial* nr. 37/1975. Pe lîngă actele ce trebuie să însoțească cererea tip (dovada de încadrare în muncă, dovada privind lipsa arhivei, un început de dovadă a existenței raporturilor de muncă între unitatea respectivă și cel care solicită reconstituirea), trebuie să se indice cel puțin 2 persoane care pot dovedi cu acte că au lucrat în aceeași perioadă și unitate cu solicitantul. ● **Sabău Doru — Focșani:** Trimiteți-ne adresa dv. exactă. ● **Varga Mihai — com. Cadea (Bihor):** Autorizația dv. de instructor se află la serviciul circulației al Inspectoratului județean al M.I., expediată cu nr. 68262/24.12.1987. ● **Manole Andrei — com. Nuc (S.A.I.):** Prezențați-vă urgent cu cumpărătura la Consiliul popular comunal și totul se va rezolva. ● **Tuglea Nicolai — Constanța:** Deși vorbește pe care ni le-ați adresat nu sînt dintre cele mai plăcute, nu ne-am supărat și vă dăm vestea că anul acesta situația dv. locativă va fi rezolvată, fiind pe locul 1 pe tabelul de priorități, la 4 camere. ● **Vlad Maria — București:** Chiria este calculată corect; pensia de urmaș se ia în calculul venitului mediu (art. 4 dir. H.C.M. 880/1973). ● **Vădeanu Octavia — Băilești:** 1) Pentru că ați avut în 12 luni 97 de absențe nemotivate, nu mai puteați beneficia de concediu de odihnă. 2) Contestația a fost respinsă ca neîntemeiată (era obligația dv. să participați la recoltare). 3) Dacă de la 1.08.1987 nu v-ați mai prezentat la lucru, vi s-a desfășurat contractul de muncă. ● **Deaconu Gheorghe — Curtea de Argeș:** Introduceți la Judecătoria o acțiune în constatare prin care să vi se stabilească dreptul de proprietate, apoi adresați-vă Consiliului popular pentru obținerea autorizației de înstrăinare. ● **Tinu Pavel — Iași:** Este logic, pentru că ați predat după mai mult de 10 luni garsoniera igienizată a soacrei dv. ● **Mihăiță Floarea — com. Vața (Argeș):** Fostului dv. ginere, Marghioala Marin, care și-a uitat datoria de tată, i s-a înființat poprire pe retribuție pentru sumele restante. A fost, de asemenea, somat să trimită minorilor bunurile de care au nevoie de către conducerea unității unde lucrează. ● **Ciobanu I. Toader — satul Cornăel, com. Urechești (Bacău):** Beneficiarii de permise de călătorie gratuită personalul încadrat cu contract de muncă pe durată nedeterminată în unități de căi ferate transferat în interesul serviciului, de unde a fost pensionat, dacă are o vechime în unități de căi ferate de minimum 25 de ani bărbatii.

REGHINA VÂRVICI ■

● „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Poeme pentru patrie

Al țării

Eu sint al tău de totdeauna, țară,
de totdeauna tu ai fost a mea —
spic de zăpezi și tremurată stea —
amar și dulce, sprijin și povară.

Da, sufletul e-mpovărat de gindul
de-a nu te fi slujit cu-adevărat.
Imi ești avutul, zestrea ce-mi s-a dat,
ar fi fără de tine, gol, pământul,

ar fi săracă Luna, ger sub stele
de n-ai fi tu, prin veac să izvodești
un grai de visuri (poate ale mele)

de n-ar fi arborii să ți-i rodești
să fie stavili cumpenelor grele.
...Vorbim cu Luna-n stihuri românești...

Mi-a fost dat

Sint fericit rostindu-mi : Sint aici !
Văzut-am ale lumii vechi provincii
Hellada, Rîmul, cerul lui Da Vinci
și nu le-am dat uitărilor și nici

n-am pus sub stelele străine floare
și nici le-am jinduit dar nu mi-am spus
că seminția mea e mai presus
ci doar m-am bucurat ca de-o-ntimplare

că mi-a fost dat, sub fulgere și ploii
să-ntemeiez aici un cap de țară
cu spicul aurit și flori ce-nfloară,

rostindu-mi pînă-n clipa de apoi :
Mi-e dat să fiu al tău, foc de comoară
și mi-a fost dat să spun de-s singur : Noi !

Atît cît sîntem

Atît cît sîntem n-am rîvnit vreo brazdă
dintr-un ogor străin. Am zidit casă
doar pe temeiurile noastre, gazdă
pentru drumeț și prunc, pentru mireasă

și pentru omul ostenit de trude,
muncit de griu, oștean în bătălie.
Sîntem cu dații din Columnă rude
atîta doar că sîntem piatră vie,

și doar sudoarea singură, ea sapă
în trupul nostru vîrstele veciei
cu gresiile iernii și cu apă
țîșnită din adîncurile gliei.
Sîntem fîntînile care adapă
caili lui Făt-Frumos. Ai României.

„Pohta pohtită“

Cu cine sint ? Sint pentru veci al țării,
Aceasta, țara muntelui și-a mării,
cu spicul ce-l prefăce-n pulberi, moara
și ne e saț și jînd, care-i vioara

de arbori și de fluvii cîntătoare,
fară a celor care-au fost și-s încă
la bine și la greu, prag dulce, stîncă
și pat de vis cu lut podit din soare.

Cu cine sint ? Cu truda ce prefăce
visarea în chemare împlinită,
în zid și reazim vremilor de pace

sint cu Ai Mei, cu dorul ce palpită
prin ani, atîtea mii, ce-au curs pe-aice.
Al țării sint. Și-s „pohta ei pohtită“...

GHEORGHE TOMOZEI ■

TEZELE ȘI ORIENTĂRILE TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

un puternic impuls energiilor creatoare ale întregii națiuni

Recenta Expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la perfecționarea activității organizatorice, ideologice și politico-educative în vederea creșterii rolului conducător al partidului în întreaga viață economico-socială s-a înscris ca un eveniment politic de cea mai înaltă semnificație în contextul marilor inițiative luate de președintele țării în această efervescentă contemporaneitate constructivă și cărora întregul nostru popor le-a răspuns cu o singură bătaie de inimă, într-o deplină adeziune de spirit, faptă și conștiință. Magistrala expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu adoptată de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. ca program de muncă și luptă al partidului, al întregului popor pentru îndeplinirea obiectivelor și sarcinilor de dezvoltare economico-socială a țării, stabilite de Congresul al XIII-lea și Conferința Națională ale partidului, sintetizează într-o viziune integrală problemele esențiale pe care le ridică actuala etapă de dezvoltare a societății noastre, exprimând ideile de excepțională însemnătate, teze de importanță decisivă pentru progresul societății socialiste românești care constituie, în același timp, o emoționantă chemare a fiecărei conștiințe muncitoare, apel responsabil adresat tuturor oamenilor muncii la angajarea în vederea unirii eforturilor generale și traducerii în viață și activitate a Programului partidului de dezvoltare multilaterală a patriei socialiste.

În contextul acestor ample și neprecupțite eforturi de perfecționare continuă a mecanismelor dezvoltării sociale, un rol important îl are activitatea ideologică și politico-educativă,

ridicarea continuă a nivelului conștiinței revoluționare a oamenilor muncii la înălțimea dezvoltării fără precedent a forțelor de producție. Această armonizare firească a celor două laturi esențiale ale progresului nu se poate face fără abordarea cu mai multă îndrăzneală a noilor aspecte ideologice pe care viața și practica socială le generează în cursul ascendentului său dinamism, fără studiul competent și temeinic al contradicțiilor și modalităților lor de înlăturare în ideea că procesul revoluționar nu s-a încheiat încă ci este în plină desfășurare — însăși continuitatea lui garantînd, de fapt, dezvoltarea multilaterală a societății noastre și trecerea ei la o nouă etapă a istoricității sale.

Creației literar-artistice, ca parte integrantă a noii noastre spiritualități, îi revine un rol important în continua transformare revoluționară care a mobilizat toate structurile societății socialiste românești în vederea edificării unui om nou, stăpîn pe cele mai înalte cunoștințe din toate domeniile, capabil să înțeleagă și să-și asume legile obiective, cerințele dezvoltării economico-sociale din actuala etapă. Numai printr-o consonanță a creației artistice cu noua noastră realitate, numai prin menținerea în continuă și lucidă conștiință a dialogului dintre artă și făuritorii bunurilor materiale se va realiza consubstanțialitatea care poate transforma arta într-o forță capabilă să dinamizeze conștiința și destine în vederea edificării omului nou, idealul spre care tindem cu întreaga responsabilitate a eforturilor noastre constructive.

de prejudecăți. Un asemenea om, fără îndoială nu poate înțelege sensul evenimentelor, al schimbărilor, nu poate ține pasul cu mersul revoluționar înainte al maselor, al popoarelor ! Iată de ce este necesar să punem în centrul activității de propagandă, politico-educative, lupta împotriva ignoranței și

Angajare prin cunoaștere și cultură

inculturii, lupta pentru formarea omului cu o înaltă cultură, constructor conștient al societății socialiste și comuniste din România !

Aceste idei mi se par extrem de semnificative pentru soarta filmului și teatrului românesc, pentru nivelul afins de cele două arte, pentru momentele lor bune dar și pentru cele de impas ori căutare, în strădania ce o depunem pentru a aduce pe scenă și pe ecran actualitatea românească, a lumii contem-

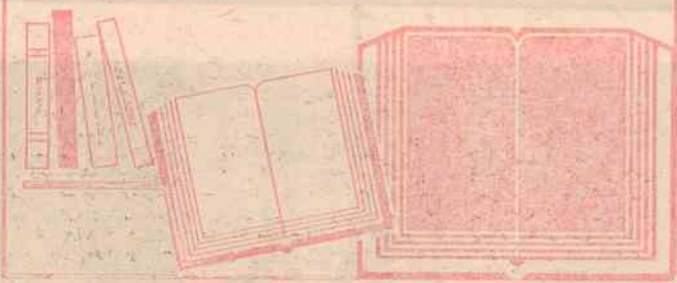
porane, la întreaga ei dimensiune și complexitate. Secretarul general al partidului face repetate referiri la cunoaștere și cultură, la lupta împotriva ignoranței și inculturii, ca mijloace de formare, de modelare a conștiinței umane. A fi stăpîn azi pe cunoaștere și cultură înseamnă a ști și înțelege bine de unde vii, unde te afli și încotro mergi, înseamnă a-ți cunoaște și înțelege bine trecutul, prezentul, pentru a-ți jalona fără multe erori viitorul ! Astfel, termenul de cultură și-a dobîndit, și-și dobîndește mereu, tradiție, înaltă ținută, prestanță istorică, greu a mai fi răsturnate în vreun fel !

Cîtă angajare, responsabilitate și competență solicită Expunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu creatorilor de teatru și film din România socialistă de azi ! Acum, parcă se-nțelege mai bine și de ce unele din filmele sau piesele noastre de actualitate s-au dovedit neinspirate, schematice și de aceea ignorate de publicul spectator, ca și unele criterii de selecție a lor înăbușite de dogmatism, de „teza“ conflictelor căldute, (atît de sterile !) „Nu trebuie să se

(Continuare în pag. 11)

GEORGE MOTOI ■

VITRINA CĂRȚILOR

Propuneri pentru lectură

Caiete critice, publicație editată de revista Viața Românească în colaborare cu Biroul secției de critică și istorie literară a Asociației Scriitorilor din București își consacră prima parte a numerelor 1-2/1987 examinării relației dintre Literatură și confesiune.

În articolul său **Ispita memorialistică** Mircea Iorgulescu justifică astfel opțiunea publicării de a prezenta și dezbate această temă de un real interes: „Este vremea memoriilor și a confesiunilor. Scrierile memorialistice reprezintă astăzi o industrie și această industrie se află în plin avânt. Toată lumea scrie memorii, confesiuni, autobiografii, poartă convorbiri sau dă interviuri: și toată lumea citește memorii, amintiri, confesiuni, autobiografii, convorbiri și interviuri”.

În continuare semnalăm contribuțiile lui Eugen Simion — **Pactul cu istoria**, Livius Ciocirlie — **Memorialistică și roman**, — Cornel Moraru — **Obsesia credibilității**, Marin Mincu — **Metajurnal în jurnal sau despre autenticitatea scriului**, Octavian Paler — **Nevoia de a vorbi**, Dan C. Mihăilescu — **Dopul de cristal**, Ovid S. Crohmăniceanu — **Amintirile lui Elias Canetti**, Valeriu Deac — **Jurnalul kafkian — roman parodie**. De mare interes sînt **Amintirile despre Caragiale** ale lui D.I. Suchianu, ca și fragmentul de jurnal al lui Zaharia Stancu prezentat de Valeriu Răpeanu. Mai reținem, de asemenea, paginile memorialistice semnate de Alexandru Paleologu — **Chinuri de iubire** și de Valeriu Cristea — **După-amiaza de simbioză**.

O altă secțiune a publicației este intitulată **Despre postmodernism**.

În sfîrșit, ultima secțiune a acestor **Caiete critice** cuprinde pagini despre Panait Istrati semnate de Heinrich Stiehler

— **Cum au fost citite în Franța anilor '20 Povestirile lui Adrian Zografi de Panait Istrati**, Mircea Iorgulescu — **Persoana și personajul** și Roger Dadoun — **Pasiune și politică**.

★

Din sumarul deosebit de bogat, divers și atractiv al **Revisitei de istorie și teorie literară** (numerele 3-4/1987) vă prezentăm câteva dintre articolele și studiile de mare interes. **Suprarea românească** este un text inedit al lui Constantin Noica și e prezentat de Dumitru Ghișe. ● **Despre Ispita dădăci** glosează Mircea Vulcănescu („Reînvierea spiritului dac e astfel menită să fie reînvierea virtuților ferice și ostășești ale neamului nostru, reînvierea zărilor de la munte.”) ● Cristian Bolog își continuă studiul despre **Nostalgia armoniei cosmice** la Ion Budai-Deleanu iar Nicolae Florescu pe cel intitulat **Mihail Sadoveanu — proiecte ale imaginarii**.

● Eugen Todoran afirmă în **Fenomenologia impresionismului critic** la E. Lovinescu: „E. Lovinescu este în literatura română interbelică personalitatea cea mai importantă, dar și cea mai controversată a criticii literare...” ● La dezbaterile despre mitologia românească participă de această dată Corneliu Bărbulescu, Gheorghiță Geană, Andrei Pleșu, N. Steinhardt ● F. Manolescu este interesat de **Eroarea gnoseologică** iar Adrian Marino de **Biografia ideii de literatură: Evul mediu** ● Pagini din volumul al doilea al **Amintirilor** lui Mircea Eliade sînt genos pefatate de Mircea Handoca ● Un incitant material documentar ni se oferă în legătură cu Ienăchiță Văcărescu, Vasile Părvan, Lucian Blaga ● Se continuă publicarea în foileton a **Jurnalului politic** al lui Octavian Goga.

Cronica literară

de Romul Munteanu

Romanul și discursul amoros

Europa a cunoscut discursul amoros în proză din vremuri foarte îndepărtate. Retorica pastorală este prezentă în **Daphnis și Cloe**, iar etapele încercării celor doi îndrăgostiți de împrejurări nefaste se configurează în **Etiopicele** lui Heliodor. Căutarea iubitei apare în poemele medievale și renascentiste, atenția scriitorilor deplasîndu-se lent spre romanul sentimental (**Astrée, Principesa de Clèves**), după care urmează faimoasele cupluri Manon Lescaut și Des Grieux, Werther-Lotte etc. etc.

Dacă pînă la începutul secolului al XIX-lea sentimentul iubirii beneficia de un larg spațiu de exprimare, în epoca victoriană iubirea se retrage în familie, orice deviere de la această regulă etică fiind considerată ca o abatere de la normalitate și sancționată cu severitate. Căzul Anei Karenina este unul din cele mai cunoscute din sfera romanului de dragoste. Cînd iubirea se liberalizează în proza din secolul nostru, ea se retrage în diferite spații închise unde exhibarea erotică este posibilă. O carte cum este **Insula lui Circe** de Luis Alemany demonstrează că în civilizația loisirului totul este permis. Femeia se transformă într-un simplu obiect erotic iar bărbatul devine o mașină dezirantă care prin bani obține plăcerea ce nu mai este mediata de iubire. Fără îndoială că mișcările feministe ce au avut o puternică rezonanță și în artă au dus la realizarea unei adevărate literaturi de revoltă împotriva acestei stări de inferioritate a femeii, convertită într-un simplu obiect vandabil.

În cultura română dezbaterile de acest gen nu au căpătat nici o amploare, fiindcă și civilizația noastră este pătrunsă de un puternic spirit victorian, situat sub zodia castității. De aceea romanul românesc actual este sentimental sau în formele lui mai recente dezerotizat. În proza sa concepută în diverse perioade (**Pumnul și palma**, 1980, 1981, 1982; **Muzeul de ceară**, 1984 și **Vitrină încolore**, 1985), Dumitru Popescu abordează problema iubirii ca un fenomen secundar, dar semnificativ în itinerariul existenței unor personaje din cărțile sale. Bărbații sînt angrenați în marele mecanism al puterii, uneori sublimată ca un superlativ al existenței (**Pumnul și palma**). Alături, scriitorul explorează acea civilizație a loisirului, cînd mondenitatea se exprimă prin mese opulente, ghițuială fericită și mici aventuri sentimentale ce ies din sfera eticii victoriene. Cei ce greșesc își ispășesc păcatele ca pe niște erori sociale. O ușoară undă de trivialitate a acestei noi societăți mondene capătă mereu relevanță și scriitorul puritan o sancționează cu promptitudine.

Cu **Cenușa din ornice** (Editura Eminescu, 1988), Dumitru Popescu își deplasează atenția de la romanul colectivității la romanul individului. Aria de explorare este astfel redusă de la cronica de moravuri a grupului social mai larg și concentrată cu precădere asupra cuplului format din două personaje Magda (Iena) și Cristi Răceanu. Ea este directoare adjunată într-o mare întreprindere de comerț exterior, iar el este dirijor și compozitor. Celelalte personaje sînt mai degrabă elemente de referință, ce marchează într-un fel sau altul biografia eroilor principali. Dacă acceptăm clasificarea lui Pierre de Boisdeffre, am spune că pînă acum Dumitru Popescu a cultivat genul de **roman-histoire**, ultima sa carte ducînd spre formula de **roman-recherche**. **Cenușa din ornice** este un roman de dragoste realizat de un autor puternic marcat de **complexul castității**, a eticii victorie-

ne care-l transformă în cele din urmă într-un spirit justitiar. Cristi, dirijorul, are el însuși caracterul unui **personaj auctorial**, obsedat de „orgoliul trecutului” partenerei sale în plină criză sentimentală. De aceea, intriga romanului capătă caracterul unei **anecdotice** comentate, ce se desfășoară la modul epistolar. Ea pune în lumină o anumită dramă a căutării absolutului care pare să-și aibă sorginea în opera lui Camil Petrescu, redescoperit astăzi cu o anumită fervoare de scriitorii români.

Cenușa din ornice scoate în relief doar existența a două personaje ce sînt în căutarea a două fantasme ideale, din care n-a rămas decît imaginea lor degradată. Existența lor reprezintă, de fapt, o continuă deplasare între realitate și vis, trecut și prezent, aspirație și negație. Romanul acesta episolar nu are nici o intrigă ascendentă, nici una elementară de factură sinusoidală. Mișcarea este mărunță, larvară, ea se deduce din gesturi și sentimente interpretate, din căutările anchetatorului (Cristi) și din justificările intempestive, lacrimogene, mincinoase ale acuzatei (Magda).

Este vorba, așadar, de un bărbat și o femeie ce s-au cunoscut în plină tinerețe și au trăit o anumită iluzie a iubirii. Apoi drumurile s-au despărțit, cuplul și-a pierdut orice consistență, uitarea așezîndu-se peste mica idilă juvenilă. Reintîlnirea cu efecte de soc se produce la un concert. Magda intră în plasa iluziilor. „M-ai căutat cu privirea, nu e așa? După ce-ai inclinat capul în dreapta și în stînga, răspunzînd aplauzelor cordiale, care exprimau admirație, simpatie, ceva intim, nu știu cum să spun, în nici un caz acea primire a sălii cu mintea în altă parte, într-un milion de alte părți, da, după aceea m-ai căutat cu privirea”. Așa începe legătura cu trecutul și aventura prezentului. Scrisorile pun în lumină o femeie posesivă și tenace și un bărbat rezervat, asfixiat în scurtă vreme de micile patimi erotice. Dar cum intră trecut și prezent s-a instalat o anumită pauză cele două personaje caută să-și restabilească identitatea reală, să-și regăsească puritatea inițială printr-o spovedanie totală. Aici este partea cea mai bună a romanului-epistolar, adică cea menită să refacă necunoscutul dintre **timpul pierdut și timpul regăsit**. Discursul amoros se nuanțează în cele mai variate feluri. Cel enunțat de Cristi este interogator, acuzator, explicativ, dojenitor, căutător de adevăr, represiv. Cristi, dirijorul, are obsesia sincerității totale. El crede că femeia iubită nu se poate recupera decît pe această cale. Așadar cine este Fărcașu Ionel, șantieristul, ce este cu Margulis? Discursul amoros al Magdei este deghizat, justificator, conjunctural, implorator, impulsiv, ba uneori de-a dreptul acuzator. Dezvăluirea ei este treptată, biografia încărcată cu erori conjuncturale arătîndu-i celuiilalt că ea a fost femeia altora. Între ideea unei iubiri noi și eterne (Magda) și teama celuiilalt de durată ce degradează se instalează alienarea totală.

Prin confesiune cuplul iluzoriu din tinerețe nu se reface. Cristi este un mic sadic în căutarea adevărului total și Magda o masochistă plină de iluzii deșarte. Căderea în vid este explicată de el prin incompatibilitate intelectuală. O discretă glisare în neverosimil se face simțită prin incoerența de comportament.

Dumitru Popescu a scris un excelent roman psihologic în care intriga romanului se constituie prin toate nuanțele discursului amoros.

• Cartea de știință • Cartea de filosofie • Cartea de istorie • Cartea de reportaj •

Tara Hațegului

Intr-o avîntată pledoarie pentru cercetarea regională, istoricul francez Pierre Goubert scria cu vîdită ironie: „Timpul marilor principii, al marilor teze și al marilor ipoteze a fost exaltant și fecund, și genii de diverse mîrimi s-au agitat în voie. Este vremea să se vină la lucruri serioase, adică la analiza pluridisciplinară (și eliberată de certitudini prealabile) a singurei realități franceze, europene și, poate, mondiale: regiunea. După aceea se va putea filozofa”. (**Hommage à Ernest Labrousse**, Paris-Haga, 1974, p. 385). Mi-am amintit pasajul, citind excelenta carte a lui Radu Popa, **La începuturile evului mediu românesc. Tara Hațegului** (București, Editura științifică și enciclopedică, 1988, 324 pag.). În istoriografia noastră, autorul — specialist de autoritate în arheologia medievală — a dat o lucrare devenită clasică **Tara Maramureșului în secolul al XIV-lea** (1970), care a impus prin investigația — am zice la microscop — a uneia dintre cele mai interesante regiuni ale pămîntului românesc într-un secol hotărîtor pentru dezvoltarea societății feudale în aria locuită de români.

Noua lui carte este continua-

rea aceluiași tip de cercetare, îndreptată de astă dată asupra **Tării Hațegului**. În literatura de specialitate s-a scris mult despre aceste unități politico-teritoriale, din depresiuni, vîi de riuri, șesuri împădurite, unități care au jucat un rol esențial în procesul de formare a statelor feudale românești. Între ele, Tara Hațegului a avut o însemnătate deosebită, ceea ce explică interesul manifestat față de ea (cf. Ștefan Pascu, **Voievodatul Transilvaniei**, vol. III, Cluj-Napoca, 1986, p. 495-504).

Radu Popa a urmărit, cu minuția arheologului și cu orizontul larg al istoricului, istoria Hațegului. După o parte introductivă consacrată fixării limitelor teritoriale și cronologice ale cercetării sale, izvoarelor și istoriografiei, cadrulul natural-geografic al **Tării Hațegului**, el a înfățișat istoria acestei regiuni înainte de apariția surselor scrise, apoi, în trei capitole — pe care le socotesc magistrale — a prezentat satele hațegane în secolele XIII-XV (este suficient să se parcurgă repertoriul acestora pentru a înțelege ce muncă uriașă încheie între copertele ei lucrarea), structura de obști sătești și cnezate a societății hațegane (cnezatele Riului Mare, Densușului, Riului Bărbat, Riului Alb, Britoniei, Streisîn-georgiului, Cernei, Sălașurilor, Silvașului), „domeniul regal” și

conflictele generate de transferurile de fond funciar și civilizația medievală a Hațegului. Două capitole finale discută probleme de istorie administrativă și politică ale regiunii.

Bogăția de informații și idei, desprinse din sursele arheologice și documentare, fac din acest volum o contribuție fundamentală la cunoașterea genezei societății feudale românești. O lucrare-model pentru o investigație numai aparent locală, deși limitată la o arie restrînsă, ea deschide ample perspective înnoitoare pentru cunoașterea evului mediu românesc în faza, atît de greu de urmărit, a debuturilor sale.

Aproape de prisos să mai adaug că și acest volum atît de valoros îl are ca redactor pe competentul și minuțiosul Marcel Popa.

FLORIN CONSTANTINIU ■

Deschiderile unei scrieri „de specialitate”

Pictorul Zamfir Dumitrescu a publicat la „Meridiane” un volum despre „structurile geometrico-plastice” în tablourile lui

Leonardo da Vinci. Studiul, de dimensiunea unui curs universitar și cu un număr de ilustrații ce convinge dintr-un început asupra cuprinderii și adîncimii analizei este, de fapt, consecința unui complet de preocupări științifice deschise, în 1984, de lucrarea „Structuri plastice-structuri geometrice”. Cu alte cuvinte, ceea ce trebuia să fie acolo o tentativă de deslușire, pentru un public larg, a „dublei relații dintre creația plastică și factorul rațional controlabil”, adică relevarea structurilor matematice (respectiv geometrice) ale realității, dar nu ale oricărei realități, ci numai ale aceleia percepute sensibil de artiștii imaginii, e aici o demonstrație amănunțită de metodă pe opera unui singur pictor.

Silințele lui Zamfir Dumitrescu de a impune și în programa didactică a unui Institut de Arte o sumă de prelegeri interesînd funcția geometricului în concepția logică a compoziției sînt fundamentate, pe de o parte de o întreagă istorie a problemei — istorie ce a aflat în opera lui Leonardo un argument seducător — iar, pe de altă parte, de experiența artistică proprie. Pictura lui Zamfir Dumitrescu — puțini o știu — își sprijină rafinatele și, totodată, cordialele ei efecte pe o teorie și o tehnică a organizării su-

prafeței într-o permanentă ameliorare, într-o continuă îmbogățire prin raportare la știință, mereu pierdută și regăsită, a unor vechi maestri.

Motivelo ce ne îndeamnă să referim pe larg la cartea lui Zamfir Dumitrescu sînt mai multe și toate serioase. Opinia noastră e că, orice încercare de ordonare a învățăturii artistice, de sublimare a efortului intelectual în sensul constituirii unor feluri mari trebuie lăudată și susținută. E suficient să numărăm cîte expoziții cu pictură proastă vedem într-un an, cîte pictură la periferia metodei impresioniste practicate de artiști a căror tinerețe parcă ar pretinde alte ambiții, ca să deosebim, între pricinile ce duc la scrierea unor asemenea studii, și o anumită revoltă. E revolta celor care, învîntînd tot timpul, descoperă cît mai de învîntat, a artiștilor care înțeleg că pictura din rutină e o îndoită fraudă: în dauna publicului și a lor înșiși.

Este un merit de seamă al întreprinderii lui Zamfir Dumitrescu acela că se aplică pe un subiect greu. Cele mai dificile subiecte sînt cele mai mult studiate. Nu există artist despre care să se fi scris mai mult ca despre Leonardo și, totuși, o cercetare a șarpanțelor compoziționale ale picturii sale nu s-a realizat. Cartea lui Zamfir Dumitrescu este originală deci,

SEMNAL

● „Umblind odată pe uliță cu ochii în sus, am băgat de seamă că cerul venea tot cu mine. Zenitul se mișca din loc, ținându-se neîntrerupt deasupra

mea! Era o descoperire cu totul nouă, pe care mai simteam obligat să o păstrez ca un mare secret în cel mai ascuns ungher al inimii. Incepeam să-mi tălmăcesc viitorul, pe linia de vis a acestei descoperiri, încît, pentru nimic în lume, nu m-aș fi încumetat s-o împărtășesc și altora. În fiecare zi puneam zenitul la încercare, dacă se mai ține pe urmele mele sau nu. Aș fi fost fără îndoială dezamăgit de moarte să fi aflat într-o zi că zenitul mă trădează. Și continuam să țin taina sub trei lacăte și șapte peceti. Am citat din volumul apărut la Editura Sport-Turism, **Peisaj și amintire**, o selecție reprezentativă alcătuită de Vasile Sandu din literatura de călătorie a lui Lucian Blaga.

● La Editura Eminescu — un volum de poezii semnate de George Macovescu: **Trecinde anotimpuri**. Iată unul din frumoasele sonete cuprinse în carte: „Mi-ai spus că-n păr ți-a răsărit o floare, / Albă, timidă și ascunsă, încă. / E urma dușei clipe călătoare, / Sau a izbirii

tale-n dura stîncă? / O floare primăvara nu aduce / Și-un fir alb nu-nseamnă bătrînețe. / Spaimă să ai, ajunsă la răsruce, / Ca dorul să n-apună în

tristețe. / Cu flori în păr purtat-te-am în mine, / Albele flori, cunună-a frumuseții. / Din vis trăit în zilele senine, / Rămas-a doar icoana-n albul cetii, // Cînd primăvara vine, apare de sub nea / Gingașă floare albă. Este iubirea ta?„

● Un studiu care va stîrni cu siguranță interesul specialiștilor este cel publicat la Editura Minerva de către istoricul literar Adrian Angheliescu: **Barocul în proza lui ARGHEZI**. „Focul și apa sau basmul neîntreruptelor metamorfoze, asupra cărora vom avea prilejul să revenim mai pe larg.

● Florin Mugur și-a intitulat noua sa carte de poeme **Firea lucrurilor** (Editura „Cartea românească”). Din această culegere de versuri diafane cităm poemul ficțiune: „trăiam retras într-un crîng de liliac — o clipă! o clipă! acesta e aproape un citat / eu n-am trăit niciodată retras într-un crîng de

liliac // pină și mirosul / ramurii de liliac / trebuie să-l inventez // dar am văzut ieri o creangă de liliac / pe cuvînt / o creangă fără tăgadă // și azi dimineață m-am deșteptat cu ea lingă pernă / mirosul ei dulce săpase toată noaptea în orbitele mele / și din ochi îmi alunecau pe obraji petale albastre //

● Iată cum prezintă istoricul și criticul literar Zoe Dumitrescu-Bușulenga volumul de proză universală contemporană

Luna în oglinda apei (Astra): „Ceea ce ni se propune în volumul de față este un interesant raccourci al unei hărți a umanului, oferind curiozității cititorului român un mic univers contemporan. Din Argen-

tina și Statele Unite ale Americii pînă în Extremul Orient, în Japonia, trecind prin toată Europa, autoarea antologiei, Viorica Mircea, a cules pagini nepublicate încă la noi de proză scurtă modernă dintre cele mai reprezentative. În peste douăzeci de oglinzi minuscule, pagini scrise de nume mai mult sau mai puțin cunoscute, printre care se numără și Virginia Woolf, și Papini, și Hermann Hesse, se răsfrînge, mereu în alt chip, dar mereu statornică, imaginea omului. De la o schiță la alta, sîntem purtați ca dintr-un univers într-altul, spre înțînări imaginare din cele mai neașteptate. Trecem peste existențe mărunte și cenușii; ne îndușăm de soarta unor făpturi neajutorate; sîntem zguduți de dramele ascunse ale condiției umane, consumate în tăcere; urmărîm istorii ale unor tentații de depășire a acestei condiții, de ieșire din anonimat, suferință ori moarte.”

● La Editura „Univers”, în colecția Globus — **Insula lui Circe**, roman semnat de scriito-

rul spaniol Luis Alemany, în traducerea lui Coman Lupa (care semnează și notele însoțitoare ale volumului) și cu o prefață de Andreea Vlădescu.

Vitalitatea culturală a istoriografiei

A apărut, la Editura Militară, al 5-lea volum al prestigioasei serii **Istoria militară a poporului român**. Coordonații: Ștefan Pascu, Ilie Ceaușescu, Ștefan Ștefănescu, Mircea Mușat, Ion Ardeleanu, Gheorghe Tudor, Vasile Alexandrescu, Mihai E. Ionescu, Ioan Talpeș. Cercetătorii istoriei militare sînt în ultima vreme — o dovedesc o dată în plus — cei mai activi și mai plini de inițiativă dintre toți cei care își au ca meserie deslușirea drumului istoric al românilor. De data aceasta ne este prezentată evoluția fenomenului militar românesc în primele patru decenii care au urmat războiului de independență. Cu alte cuvinte de la Independența la Unirea cea Mare. O epocă în istoria românilor subordonată cu totul unei necesități și unui ideal: nevoia de a păstra ființa statală a României de atunci, a cărei independență fusese atît de eroic cîștigată, și dorința covârșitoare de unire a tuturor românilor între aceleași granițe. Este o epocă cu deosebire însemnată a procesului de modernizare a vieții românilor, cînd înnoirea, începută înainte de 1877, devine generalizată, cuprinzînd practic toate domeniile. Instituțiile statului suferă și ele același proces înnoitor, continuînd o evoluție anterioară, căreia îi conferă un plus și o trăire moderne. Vedem aceasta și în evoluția armatei, instituție cu mare pondere pentru un stat ca vechea Românie încă sub presiunea imperiilor vecine și cu un ideal național neîmplinit. Autorii celui de-al V-lea volum al istoriei militare a poporului român au urmărit principalele direcții ale factorilor de decizie ai României în politica militară în perioada amintită: îmbunătățirea cadrului legislativ al organizării puterii armate; fixarea locului și rolului armatei în societatea românească și a mijloacelor juridico-administrative menite a asigura mobilizarea capacităților umane și materiale de apărare; stabilirea alianțelor și relațiilor militare externe. Totul pornind de la principiile doctrinei militare moderne, conceptualizată în România încă în prima jumătate a secolului al XIX-lea, o doctrină care preconiza ridicarea la luptă a întregului popor pentru apărarea țării împotriva oricărui invadator străin.

La începutul secolului nostru Vechiul Regat afecta pentru armată 13,3% din bugetul său, în vreme ce mai toate statele europene depășeau 20% (Germania 28,32%, Rusia 22,95%, Serbia 21,16%, Bulgaria 22,23%, Grecia 21,16% s.a.). Partea din buget afectată unui militar era și ea foarte mică: 653,21 franci (în Marea Britanie această sumă era de 3 028 franci!). E interesant de constatat faptul că și după primul război mondial România se situa aproape pe ultimul loc în Europa în privința cheltuielilor militare. Un argument esențial pentru a demonstra că țara românilor n-a avut nicicînd intenții cuceritoare și nici n-a fost „un cap de pod” pentru o agresiune. Dar erau oare cu puțință sacrificii mai mari pentru armată fără a compromite echilibrul financiar al țării, fără a sacrifica alte domenii? Un deputat, N. T. Popp, la 1900, spunea în parlament că România, dacă va intra cîndva într-un război, n-o va face decît dacă acesta va începe între Austro-Ungaria și Rusia, fiind alături de una sau de cealaltă. Or, și într-un caz și în celălalt „oricît de mari eforturi vom face noi pentru a spori numărul armatei, disproporția tot va rămîne mare între noi și armatele marilor state vecine”. Ceea ce era adevărat. Dar atunci ce trebuia să facă țara? Mulți sacrificau numărul

pentru calitate. În loc de armată numeroasă și cu o dotare necorespunzătoare, o armată cu efective relativ mici, dar înzestrată cu tot ce avea nevoie. Cea de a doua opinie intra însă în contradicție cu exigențele doctrinei luptei întregului popor în caz de nevoie — singura aplicabilă cu șanse de succes în situația politică și geografică a României. De aceea s-au căutat mereu soluții de compromis. Pînă la urmă — și autorii recentului volum o demonstrează — țara a făcut în acea vreme și mai apoi cam tot ce a putut să lăce, în condițiile în care totul era de făcut, în care toate „ardeni” și cereau impuls de dezvoltare. N-a sacrificat, în orice caz, dezvoltarea de ansamblu pentru o politică militară activă. Aceasta din urmă, pe de altă parte — dar activă numai în sens de apărare — nu se poate spune că a fost neglijată. O prudență elementară împiedica uitarea. „Mare fericire ar fi pentru noi (...) ca furtuna care amenință Europa, ca această furtună să ne lase pe noi în pace în micul nostru colț — declara Al. Lahovari în 1889, pe atunci ministru de externe. Dar sîntem siguri de aceasta? (...) dacă nu se va putea? Atunci trebuie să știe oricine că sîntem armați, că avem și dorința, dar și putința de a ne apăra. Independența este un dar prețios dar merită și luptă și sacrificii spre a menține ceea ce am dobîndit. Este lupta pentru viață în toată puterea ei și orice organism care nu este în stare să se apere în această luptă de viață sau de moarte, acel organism pierde.”

Găsim în acest nou volum de istorie militară numeroase detalii privind cadrul legislativ și organizatoric al sistemului militar românesc, organismele sale de conducere, planurile de mobilizare, dezvoltarea armelor și a serviciilor, înzestrarea cu mijloace de luptă moderne, statutul cadrelor militare și pregătirea lor; găsim analizate structurile teritoriale ale sistemului militar, ca și pregătirea pentru apărare a economiei, teritoriului și populației.

O mențiune specială merită capitolul dedicat armatei în viața social-politică și culturală a țării, care n-ar fi fost rău să fie lărgit. Cea mai mare parte a cărții, circa 2/3, are ca obiect participarea României la primul război mondial și realizarea unității deplină românești, inclusiv consacrarea ei internațională. Evident că războiului reînțegririi neamului trebuia să i se consacre locul cuvenit într-o istorie militară — și chiar așa s-a întîmplat. Coincidența face ca recent să fi apărut, în două volume, la aceeași Editură Militară și valoroasa carte **România în anii primului război mondial**. Se poate vorbi acum, într-adevăr, de o cunoaștere de detaliu și de profunzime a războiului reînțegririi.

Un cîștig însemnat al istoriografiei românești, volumul este susținut de o bogată documentare. De menționat însă că autorii puteau cita mai adesea literatura istorică mai nouă (uneori sînt citate numai sursele acestora). Stilistic, autorii nu-și îngăduie prețiozități. Expunerea e simplă și la obiect. Cu totul remarcabilă este ilustrația, o adevărată istorie văzută, extrem de sugestivă.

Noul volum de istorie militară este încă o dovadă a prezenței benefice a istoriografiei în cîmpul cultural al zilelor noastre. Este și o nouă pildă de vitalitate a acestui însemnat domeniu al culturii noastre, cu un mare rol în educația națiunii și cu o mare căutare la publicul cititor.

ION BULEI ■

● Cartea de știință ● Cartea de filosofie ●

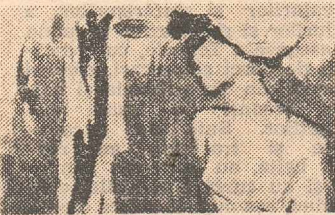
prin temă și, îndeosebi, prin calitatea scrisului propriu zis. Într-adevăr, e un curaj, dacă nu cumva un veritabil talent, să poți convinge un public divers că nu există lucruri ce nu pot fi explicate pe înțelesul tuturor, ci numai oameni ce nu izbutesc să se facă înțeleși. Cartea s-a epuizat rapid din librării — dovadă că astfel de analize răspund unei nevoi reale de cunoaștere a atelierului artistic și, deopotrivă, probă că felul în care a fost concepută a atras cititorul. I-a încitat la dezlegarea unor chestiuni atît de specioase. Nu-i nici un secret pentru nimeni că un studiu de acest tip nu se citește ca un roman. El cere studiu, muncă și îndrjire. Nu poți pretinde să te luminezi în citeva ceasuri în treburi pentru care au străduit generații de gînditori. În citeva ceasuri însă poți căpăta gustul pentru ele. Cartea lui Zamfir Dumitrescu deschide asemenea dorințe și se pricepe să le înțînă printr-o dubitație ce evocă pe autorul cîștit cu lectorii săi: „Este cazul, poate, să menționăm surpriza, emoția dar și scepticismul apărut în rîndul mai tinerilor noștri colaboratori — scrie Zamfir Dumitrescu — atunci cînd, aplicînd măsurătorile de determinare a numărului, proporției și relației (secțiunea de aur) pe desenele și compozițiile lui Leonardo, au

constatat marele grad de precizie și exactitate în trasarea proporțională și ritmică a formelor; reacții asemănătoare se pot ivi și în rîndurile cititorilor acestor pagini... S-a gîndit oare Leonardo într-adevăr la toate aspectele structural-geometrice și și-a trasat compozițiile dependent de calcule preliminare?... Sau totul nu este decît rezultatul întîmplării?... Adevăratul răspuns nu îl vom afla niciodată. Noi ne propunem să relevăm... existența unor rigori structurale aplicate cu constanță, a unor precepte geometrice care sînt redate în mod repetat de la o lucrare la alta, devenind caracteristice”.

În fine, încă un merit al volumului: el epuizează chestiunea. Se spune că nu există păcat mai mare decît să lași treaba la jumătate. Fiindcă și cea mai frumoasă cauză poate fi compromisă dacă demonstrația e superficială ori nefinisată. Zamfir Dumitrescu reușește odată cu încheierea lucrului pregătitor la carte să vadă noi probleme. Cîteva ajung chiar să se constituie ca teorii personale — cărora am putea lesne să le zicem descoperiri: un secret leonardesc, unul din numeroasele secrete ale geniului său, în construcția spațiului, un principiu turbionar în punerea în perspectivă a personajelor și a cadrului, etc. În acest sens e

potrivit să vorbim despre deschiderile cărții lui Zamfir Dumitrescu. Ea controlează materia, dar îngăduie celui avizat în domeniul construcției imaginii să gîndească mai departe.

TUDOR OCTAVIAN ■

Angajare prin cunoaștere și cultură

(Urmare din pag. 9)

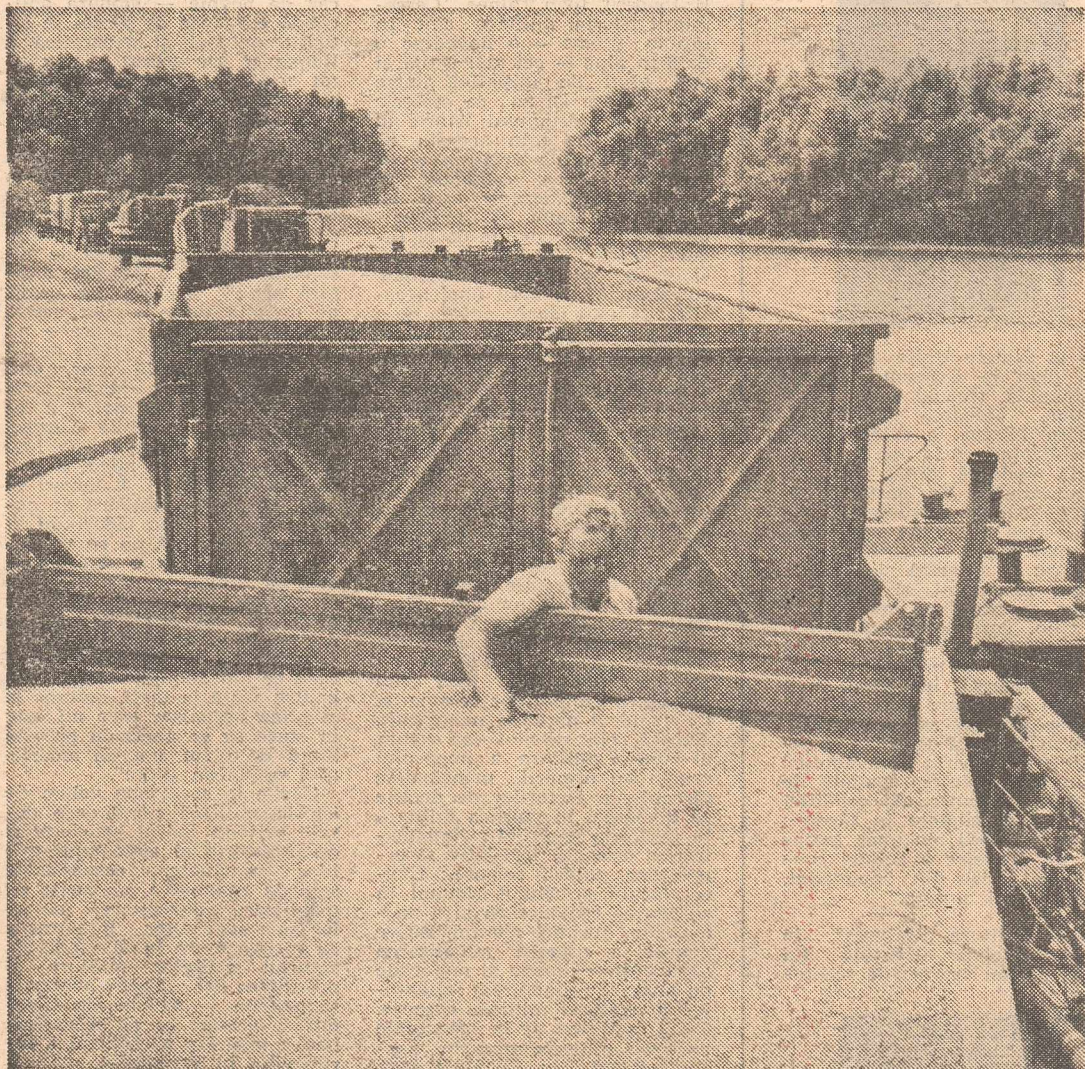
treacă peste diferite stări de lucruri negative! — afirma tovarășul Nicolae Ceaușescu — Nu trebuie să ne comportăm ca struțul care-și bagă capul în nisip, pentru a nu vedea anumite stări de lucruri! Tocmai aceste stări de lucruri sînt rezultatele și-al unor lipsuri în munca politico-educativă! Cit

indemn și cită substanță conține ideea aceasta pentru producerea, de pildă, a unor excelente comedii satirice teatrale și cinematografice! — Căci, de ce să nu recunoaștem, a cam început să ne lipsească umorul, această trăsătură vitală a poporului nostru.

Fără îndoială, teatrul și cinematograful românesc, după o răminere în urmă, cu deplină îndreptățire obiectată de secretarul general al partidului, vor pași miine pe căi de inevitabil progres cultural, deschise de noile orizonturi ale politicii înțelepte a partidului, a clarvăzătorului său conducător și strateg, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Magistrala sa cuvîntare a dat un nou impuls calității artistice și afirmării valorice, creatorului de artă cutezător în elevarea adevărului social-moral al lumii contemporane, a căilor de afirmare mai rapidă a progresului, a climatului fertil de civilizație și bună stare, năzînd la realizarea unor opere trainice, de autentică vibrație umană, de înaltă competiție culturală națională și internațională, atît de așteptate și cu adevărat utile în opera vastă de formare și modelare a noilor exemplare umane, a acelor minunate construcții și arhitecturi capabile să materializeze visul de aur al omenirii, societatea comunistă!

Oamenii, ca niște pietre de hotar

Orz sau grâu, la Făcăieni, camioanele sînt la fel de pline.

Făcăieni — o comună lungă ca un șir de bărci însoțind un crac al Dunării, o așezare cu nume aspru, zgîrîind auzul și poticnind penița pe hirtie de fiecare dată cînd trebuie să caligrafieze acest cuvînt venind din trecutul fascinant și amețitor al limbii române. De-a lungul vremii, mulți s-au gîndit să găsească altă denumire pentru așezarea terorizată secole la rînd de viturile Borcei. An de an, apa înfulecă hălci din țărîm gîlbui și-l muta spre mare sau în miraculoasele oșpețe vegetale ale Deltei. Cu fiecare primăvară satul era mai amenințat și marginea fluviului se muta mai aproape de fundația caselor așezate cu spatele la Dunăre, în fiecare vară alte familii se mutau de cealaltă parte, într-un cartier devenit rezidență a dărimaților și denumit mai apoi Dărimați, pentru a face o delimitare între cei rămași pe loc de secole și secole și cei obligați de fluviu să își ia casa în spinare și să o mute cu cîteva mii de metri, la cealaltă margine a acestei comune, ultima tresărire a Bărăganului înaintea topirii în Dunăre și prima zvîcnire a cocoșelor line ale bătrînului pămînt al Dobrogei. Cuvîntul suna și sună neplăcut, zădărlind auzul cu sunetele lui tari și aspre și de fiecare dată cînd s-au întrebat ce nume i s-ar potrivi mai bine, unii au propus Satul lung, alții Lunca Dunării, alții tot felul de denumiri comune, gen valea sau poiana, Făcăienii rămînînd pînă la urmă tot Făcăieni, așa cum au fost pomeniți în 1467 pe vremea domnitorului Radu cel Frumos. Pescari și lucrători de pămînt, oameni ai fluviului și grăniceri la o trecătoare margine de țară, pe vremea cînd Dunărea despărțea pămîntul acesta de imperiul Semilunei, țărani de aici au fost și au rămas niște luptători și stilști, niște adevărați purtători de limbă română, expresivi și neiertători, botezînd totul nu după numele domnesc sau cel administrativ, ci după sufletul și mîntea lor iute. Și acestei legi s-au supus mai întii oamenii. Și acum, sînt țărani care în buletin și-n acte pri-

măriei au un nume iar în viața de zi cu zi se numesc altfel, fără nici o legătură cu hirtile și documentele oficiale. Pe unul îl cheamă Stan Ioniță și toată lumea îl strigă Ion Bratu, altul poartă buletin pe numele Nicu Florea și toată lumea îl știe de Marin Cavaleru, altul se numește Ioniță Ștefan și vecinii îl știu de Fană Moșu. Și dacă, acești oameni atît de pitorești în limbaj au lăsat Făcăienii să se numească la fel și n-au făcut nici o cerere de schimbare a numelui, înseamnă că prea multe lucruri din trecut îi leagă de acest nume ciudat. Păștori și pescari, crescători de viermi de mătase, ei au trăit într-un sat necăjit, asuprit de soare, fără nici un petec de umbră și, după ce se stingeau soarele și se așeza iarna, era chinuit de iarnă și, după ce trecea iarna și se desprîmăvăra, venea la rînd amenințarea apelor care inecau și Ostrovul, și hotarul comunei, și o mare parte din satele componente. Era perioada cînd vecinii își făceau vizite cu barca și treceau la vîsle pe deasupra curții lor. Și astfel, în 1941 a fost dărimat și mutat din calea apelor satul Lăteni, iar în 1970, după marea vitură a Dunării, s-au mutat Chioara, Pîua Petrii, Sfîntu Vasile, Botu, Brălița și Lunca. Făcăienii de azi au prins conturul lor definitiv abia după 1974, după ce oamenii și-au ridicat casele cele noi. Unii au preferat să-și aleagă un loc în Fetești, alții în Tăndărei, dar cei mai mulți au rămas în comună și au construit case în Făcăieni, semn că sufletește au rămas legați de această localitate și, mai ales, că speranțele lor în viitorul așezării se vor dovedi întemeiate.

În 1988, Făcăienii arată a sat elegant de Bărăgan, copleșit de verdeață și fără un loc în plus pentru un pom fructifer (la începutul veacului satul avea doar 91 de pomi), cu străzile închise de valurile de verdeață ale legumelor, cu case noi, ferite de vînturile iernii, de arșița soarelui și de amenințările Borcei. Deceniile din urmă au adus comunei cîteva clădiri noi de interes obștesc, ordine și multă

liniște. Numai camioanele care uruie pe șoseaua Călărași—Brăila, cea care însoțește fluviul spre nord, mai tulbură liniștea așezării. Și atunci, ele încetinesc viteza. Spre seară, comuna arată ca un oraș cu lumea ieșită pe corso la o plimbare. Nu sînt decît țărani care se întorc de la muncile cîmpului iar, simbăta și duminica, tinerii care pleacă de la discotecă sau de la spectacolele desfășurate în cîminul cultural.

Ce s-a petrecut în viața acestei comune și cum și-a schimbat ea haina de secetă, izbutind să fugă din calea amenințărilor apei, în vremea viiturilor de primăvară? Și pe deasupra, cum a ajuns să conțene pe harta Bărăganului și în sufletele oamenilor după ce secole și decenii așezarea nu le-a lăsat decît modesta speranță de a pluti prin vinzoleala vremurilor?

Pămîntul a devenit mai larg

Prin 1964 a început desțelenirea bălții, a fabuloasei întinderi descrise de Ștefan Bănulescu, a privurilor și stufărișurilor, a pădurilor și grindurilor pe unde se ascusesse Terente, cu crescătorii de porci și pescari, ciobani coboriți din Transilvania și haiduci ascunși de teama autorităților. Sute de excavatoare și tractoare au răscolit baltă, au îndreptat pămîntul și au curățat pădurile, construind, așa cum ai ridica o casă, pe mîile de hectare dintre brațele Dunării o adevărată cîmpie roditoare. Întinderea părea un enorm șantier de schimbare a lumii. Doar ici și colo se mai vedeau cite o baracă sau un vagon, pe postul de cartier general al muncitorilor de la desțeleniri. Și cei mai mulți nu erau specialiști veniți de la București sau de aiurea. Erau țărani din Făcăieni și din celelalte comune din vecinătatea bălții, cei care aveau să preia pămîntul în custodie care le va aduce și multă glorie și multe bucurii.

Din noul pămînt, I.A.S.-ul din Făcăieni avea să preia 10 700 de hectare. Dincoace de Borcea, în Făcăieni, I.A.S.-ul are doar vreo

Două priviri spre cîmp : Primarul Dumitru Tîrcă și mecanizatorul Gh. Olteanu

Școlarii de azi — specialiști de mîine ai pămîntului

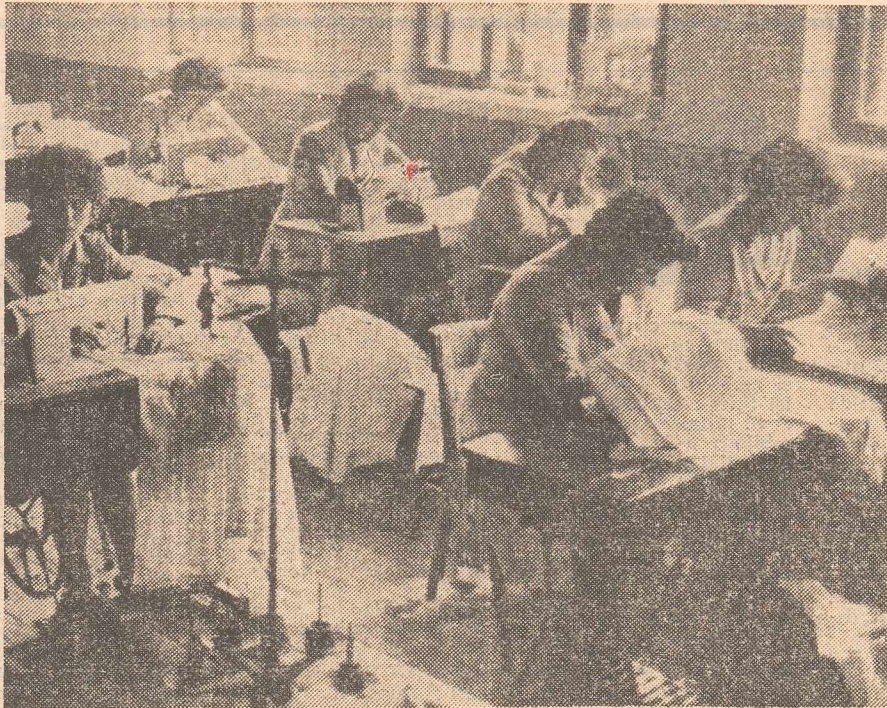
La Făcăieni

cîteva mii de metri pătrați de pămînt. Pe el își au sediul și cîteva mici acareturi. Tot pămîntul său se întinde între brațele Dunării și a fost cîștigat dintre ape în urma desțelenirilor și a desecărilor, a construirii digului de protecție după inundațiile din 1970. La început au fost anii de șovăială. Nu știau mersul pămîntului nou. Nu-i găseau cheia. Doar buna credință și truda celor rămași de la desțeleniri țineau steagul speranței în bătaia vîntului. Erau foștii constructorii de la începuturi, desțelenitori de pajști pustii și secătorii de bălți, deveniți mecanici agricoli. Munceau de dimineață pînă seara, repetînd cu mindrie la fiecare prilej că ei sînt cei care au început, care au deschis calea și au bătut primele semne. Și între ei, Dumitru Stancu, desțelenitor, mai apoi șef de echipă și, de ani și ani, șef de fermă, Constantin Mîlădinovici, fost tractorist și devenit apoi șef de fermă și pensionat de curînd, și Stancu Dobres și Gheorghe Nenciu și Ion Broască și Ghinea Stoica, alcătuiind o generație aflată acum în retragere. Numai că în acești ani, înainte de retragerea desțelenitorilor, pămîntul Ostrovului a început să-și arate generozitatea și să răsplătească chinuitoarele zile ale începutului. Anul trecut, I.A.S.-ul a scos peste 8 000 de kilograme de orz la hectar și aceasta a fost prima ispravă din cadrul Noii Revoluții Agrare, un semn care să le anunțe pe celelalte. În baltă, cum spun țărani din Făcăieni, se petrece an de an o bătălie care își va arăta roadele. Oamenii trec cu bacul la șase dimineață. Urcă în remorci și pornesc spre Săltava, Repejor, Tipirigelu, Pajura, Moșia, Hirsova și Stăvilăru, numele fermelor risipite pe pămîntul Ostrovului. Cînd plouă, toată lumea, cu director, inginer și pălmaș, trec la canale și la șanțuri de scurgere. Cînd e de semănat, în aceeași formație, toată lumea stăpînește întinderea. Perioada optimă este extrem de scurtă. Ține cîteva zile. Oamenii nu se mai întorc în comună. Dorm pe la ferme și

pe unde apucă. Dacă les de două ori pe săptămînă din baltă. Lucrează de dimineață pînă seara tirziu sub privirile curioase ale păsărilor migratoare. La oi, Hermalai Sava, șeful de fermă, mișcă turmele cu cele opt mii de animale pe margini de dig și private și în toată această liniște de cîmpie numai amenințarea apei și a vremii contează ca un examen al fiecărei primăveri. Vine o perioadă de liniște, apoi comuna își mută iar sediul între brațele fluviului pentru a îngriji culturile. Se retrage pentru cîteva săptămîni în iunie ca, odată cu declanșarea campaniei la orz, să intre în funcție amindouă bacurile, să ducă mai puțini oameni și mai multe utilaje încărcate cu oereale. Războiul pămîntului din Ostrov nu mai cunoaște ostorii. Se stringe grîul, se culege floarea soarelui, începe operațiunea porumbului și peste miriști încep să se întindă turmele de oi. Vine aratul și marea campanie a porumbului, cînd viața satului se mută iar între ape și va rămîne acolo pînă la înghețul Dunării, cînd țărani vor circula pe gheață, cînd se vor întoarce la îngrășatul pămîntului și la întreținerea fermelor și a turmelor de oi. Pe toată întinderea Ostrovului nu sînt decît ei, animalele sălbatice retrase prin puținele unghere rămase și păsările migratoare în nesfîrșitele lor drumuri între miazăzi și miazănoapte. Din cînd în cînd, în pridvorul uneia din ferme, Ion Zaporozjanu iese pe prispă și se așază la masă și începe să scrie. Fostul fermier, ieșit la pensie, rămas locului, își scrie piesele sale de teatru despre lumca Ostrovului, despre desțelenitori și despre bălțile țăranelor pentru recolte. Cînd el scrie, e un semn că pămîntul lasă oamenilor un răgaz de cîteva zile. Ca apoi, cînd mașina directorului începe să lase trimbe de praf în urma ei și să taie drumurile de pămînt ale Ostrovului, ca la un semnal, vinzoleala începe iar. Ștefan Ambrosia este un inginer tînăr,

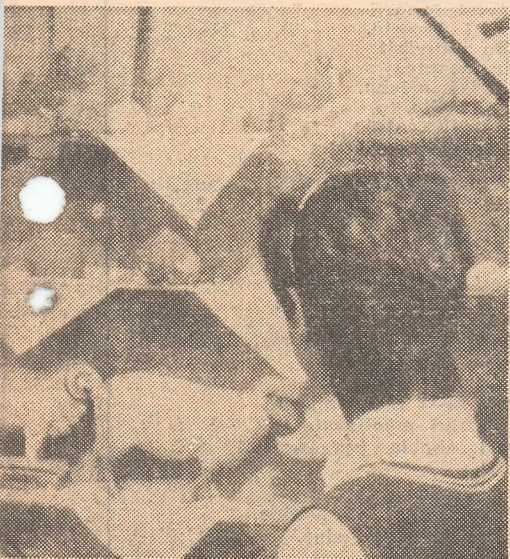
O grădiniță ca o grădină

Și la Făcăieni se aplică eticheta Made in Romania

sonalități ale muncii în fața recoltei

și decorul ține tot de agricultură.

Un centru vital al vieții rurale — căminul cultural

Fotografii de ELENA GHERA

scund, iute și hotărât. Are 35 de ani și este printre puținii oameni de nădejde ai comunei, venit de prin alte părți ale țării. Chiar dacă s-a născut în județul Neamț, la repartitie a ales Făcăienii, a lucrat la o fermă, a fost promovat ca inginer șef la I.A.S.-ul din Bordașani și, din 1986, a fost readus la pământul pe care și-a început ucenicia porumbului și a griului. Dimiheața trece Borcea și bate Ostrovul dintr-o margine într-alta, până la căderea întinericului. De două, cel mult de trei ori pe săptămână, se reîntoarce în comună și atunci pentru scurtă vreme. Capriciosul pământ al Ostrovului are nevoie de frumoșii lui neșuni care să-și sacrifice zilele și nopțile, anotimpurile și anii, să creadă în izbînda muncii lor și în buna-credință a oamenilor. Și în acești aproape doi ani, I.A.S.-ul din Făcăieni a făcut cîteva pași mari spre plutonul campionilor între care, zice lumea, în curînd se va afla și el.

Ai noștri, ca brazil

Și, totuși, Făcăieni sună frumos. Pentru multă lume, numele satului are sonorități dulci și ecouri duioase. Cel din partea locului îl rostesc cu drag. Așa cum sună, tot ce se poate vedea reprezintă rodul muncii și strădaniei lor. Puțini de aiurea au venit să pună umărul la schimbarea sa. Făcăienii nu sînt un oraș spre care să fi migrat alții în căutarea unui loc mai bun și mai frumos. Nici n-au venit și nici n-au plecat! Comuna aceasta este opera celor care o locuiesc. Cu multe decenii în urmă, a sosit aici un învățător. Dumitru Moise avea în jur de 20 de ani cînd a început să învețe copiii satului prin miraculosul labirint al științei de carte. A avut șapte copii și i-a făcut oameni adevărați. A făcut și din copiii țărănilor oameni adevărați. A fost primit cu dragoste și tratat cu respect. Are 83 de ani și este socotit cel mai de vază

om al comunei. Nimeni n-a îndrăznit să-i pună o poreclă. E în aceasta o formă de respect pentru munca lui și pentru atașamentul față de Făcăieni. De-a lungul vremii, au mai venit cîteva profesori, doi-trei ingineri și un medic. Unii au rămas și au fost primiți cu sufletul deschis. Alții au plecat. Sufletul lor n-a prins rădăcini. Oamenii locului au rămas cu propriile puteri spre a-și rostui viața. Dimache Toma, Erou al Muncii Socialiste, vreme de 30 de ani președintele uneia dintre primele cooperative agricole din țară, a fost cel care a condus țărăni în marcea campanie de cucerire a pământului din triunghiul secetei. Ar merita amintit că pământul de dincoace de Borcea nu mai poartă și nu a purtat războiul cu apele, ca și cel din Ostrov. El a fost chinat de secetă și arșită. De-a lungul vremurilor, puțin se încumetau să-l lucreze. În 1831, din cele 7 000 de hectare, doar 60 erau cultivate. Pe restul se întindeau ciulinii Bărăganului, celebrul triunghi al secetei și disperării, al foametei și uscăciunii. Și tot în acel an 1831, spun documentele istorice, țărăni reușeau să smulgă pământului nu mai mult de 300 de kilograme de griu la hectar. Situație care neschimbă răminca și în acest secol. Pornind de aici, ar fi ușor de reconstituit viața și nivelul de civilizație al acestui sat, chinat de o parte, de arșită și de cealaltă, de viiturile Dunării. Dar în 30 de ani, în ultimii treizeci de ani, întinderile de ciulin au fost destelente și, an de an, au crescut recoltele, oamenii au oblojit rările pământului și ale caselor, au strîns bani și și-au construit case noi și din triunghiul secetei au început să își scoată bogăția. Și Făcăienii au continuat să se bazeze pe oamenii comunei. Președintă a cooperativei a devenit ingineră Rada Stănescu, întoarsă în sat după încheierea studiilor. Nucleul colectivului de dascăli a început să-l aibă în centrul său pe profesorul de istorie Constantin Dinu, cel care a redactat

pe sute de pagini o minuțioasă monografie a localității, fiind în același timp și omul gata de a sări în ajutorul tuturor, lăsînd cărțile în raft și devenind țaran și gospodar de cîte ori este nevoie. În fruntea comunei a fost ales un fost strungar, tehnician piscicol și mai apoi șofer al cooperativei, Dumitru Țîrcă. La ferme au venit ingineri, dar oamenii de nădejde au rămas tot țărăni satului. Constantin Lupu, om fără prea multă carte dar școlit la academia pământului, a preluat una din fermele cooperative și, de 35 de ani, „fie ninge, fie plouă, fie arde soarele sau bate grindina, el este acolo”, pe soarele primite în grijă, alături de ai săi, toți cu buletin de Făcăieni, născuți și crescuți cu mirosul Dunării și al Bărăganului în nări și în porii pielii. Și de la acea vacă primită cadou de cooperativa din Făcăieni, de la cea din satul Progresul, prin anul 1950, cooperativa din Făcăieni a ajuns la 4 000 oi, la 1 300 de porci și la culturi bogate pe mii de hectare, în mare parte irigate printr-un sistem construit în ultimii ani. Și dacă îl întrebăm pe primar, care sînt oamenii de nădejde, nu toți, ci primii zece, îi spune cîteva nume. Și dacă repetăm aceeași întrebare, președinta cooperativei, ingineră Rada Stănescu, îi însiră aceeași listă, oameni din comună, încercînd de răspunderea muncii lor. Și nici unul nu se poate opri la primii zece. Ar mai trebui și cutare, și cutare, și cutare și astfel șirul lor ar crește pînă i-ar include pe toți. Dar indiferent cui ai pune întrebarea, răspunsul ar începe cam cu același. Adică, între primii ar fi tot Constantin Lupu și Dumitru Stancu, Petre Panghe și Ștefan Eftimie, șefi de fermă sau maistri. Chiriac Țigău, contabil șef la cooperativă, Florica Lazăr, Corneli Turtoi, Vasilica Dinu, Eugen Diaconu, Fulvia Cîrcă, Ion Lazăr sau Barbu Bitlan, Gheorghe Brăileanu sau celebrul Buligeanu pe numele său adevărat Ștefan Șt. Gheorghe, comuniști sau membri O.D.U.S., oameni de nădejde ai

pământului. Ei sînt ca niște pietre de hotar în viața comunei și toate isprăvile acestui sat trec și prin munca lor. Făcăieni și-a schimbat chipul prin munca oamenilor de aici. Nu e mina nimănui din afară. E sudoarea lor convertită în bunuri de preț, în acești ani ai socialismului.

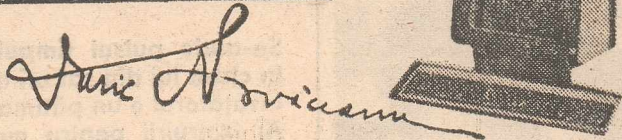
Made in Făcăieni

Să rămîi cîteva zile la Făcăieni. Iată o modalitate de a da alte înțelesuri acestui cuvînt aspru. Se trăiește frumos. În liniște și cu multă muncă. Casele îngrijite și inconjurate de pomi fructiferi, oamenii aplecați peste treburile lor, venind din triunghiul secetei sau plecînd spre Ostrov, atelierele și magazinele care au pretenții de mic oraș de provincie, serile de dans și programele culturale, organizate nu cu oaspeți, ci cu același lucrători ai pământului, îți dau sentimentul unei lumi puternice și independente. Puternică în trudă și în bucurie. Și dincolo de capriciile vremii. Au fost secetele anului trecut. Satul a ieșit din toamnă cu fruntea sus. Au fost inundațiile de primăvară. Cîmpul arată falnic și camioanele cu orz abia mai prididesc să treacă brațul fluviului. Vin viscolele de iarnă. Aceași pace stăpînește așezarea și lucrurile își urmează rostul. Am cunoscut cîteva din cei șase mii de locuitori ai Făcăienilor. Fiecare are meritele sale și frumusețea sa. În biografia fiecărui marile schimbări ale pământului au lăsat povești fabuloase, porecle, accidente, întâmplări pitorești, demne de lumea Metopolisului lui Ștefan Bănuțescu. Unul dintre ei se numește Ion Manea. Prietenii îi mai spun în glumă și Vrajitoru. Are 55 de ani și vorbește atît de frumos, încît ar putea să te convingă de orice. Are ochi pătrunzători pe care și-i mișcă mai abilit decît un radar. Ideile îi colapsează. Nu-l mai ajută sănătatea pe cîte ar avea de pus la cale. Durerile de spate îl fac să umble exagerat de drept, de parcă o min-

drie ieșită din comun l-ar umfla plămîinii și i-ar îndrepta umerii. O cauză se află și în durerile de sciatică dar pe lângă ele trebuie să fie și un dram de mîndrie. Ion Manea, adică Vrajitoru a luat C.P.A.D.M. din Făcăieni la cîteva sute de mii de lei pe an. În 20 de ani de cînd e președinte a dus-o la 86 de milioane, și suma aceasta, incredibilă pentru o comună, o realizează cu 113 oameni. A început cu organizarea rotăriei. La Făcăieni erau rotari celebri. A deschis un atelier de fierărie. Acum, cooperativa din Făcăieni este singura producătoare de căruțe în împrejurimi. Vin țărani și reprezentanți de instituții din alte județe și comandă căruțe la Făcăieni. A deschis și un atelier de tricotaie. Acum produce pentru export. A înființat și un atelier de timplărie, care să acopere nevoile oamenilor. Fac mobilier pentru gospodăriile țărănilor. În cîteva ani au ajuns să trimită lucruri pentru export și să fie solicitați la capacitatea maximă. Un alt atelier produce artizanat. A ajuns să fie solicitat în magazinele străine. A deschis o secție de zidari și zugrăvi, una de cocărie, alta de tăiat lemne, a început să producă foarfeci de tuns oi și cozi de sapă, obiecte banale, aproape neglijate, pe care lumea țărănească le căuta în disperare. Și din foarfeci, coase, căruțe, prosoape, tricotaie, mobilier și țesături, cooperativa din Făcăieni a ajuns să dea satului încă o dimensiune, pe lângă războiul pământului. A fost a doua cale de ieșire în lume, de a trăi prezentul pe toate fețele sale și de a-și procura bucurii. Pentru locuitorii comunei Făcăieni, numele așezării nu mai sună atît de aspru. Are ceva duios și vesel, ironic și, pentru ei, care își spun rizind și Dordoa-că, și Mortu, și Sfîrlă, și Japse, și Blegu, și Cavaleru. Făcăieni este cel mai frumos nume din cîte există pentru că le aduce liniște și pace și aici se pregătesc să trăiască bucuriile zilei de mîine.

CORNEL NISTORESCU

atelier literar

Indemnându-i pe participanții la „Atelier” spre bibliotecă, uneori aproape rugându-i, computerul a pus de o parte unele plăci, așezându-le pe celelalte. Așa a fost și la ultima. Acum duce o a „triat” câteva sute de alte corespondențe și i s-au umplut circuitele cu scâmbiașii lirice, clasificându-le în neplăcutul (și pentru el) „Nu vă pierdeți timpul”, în amăgitorul „Decamdata nu” și în prea generosul „Mai trimiteți”, a constatat că pe masa de lucru — na rămas aproape nimic. Posibilă,

realizarea unei sesiuni de lucru numai cu aceste trei secțiuni ar fi, cel puțin, ridicolă. Drept pentru care i-am reamintit de „rezerva” acumulată treptat și s-a arătat incântat, separând această zestre în trei capitole, trei pachete de plăci, punind pe fiecare câte un titlu precis: „Nu au ce să spună”, „Nu știu ce spun” și „Nu știu cum să spună”. L-am parcurs și noi pe cel dintii, după care ne-am dus direct la Maiorescu și am citit povestea aceea hazlie cu maimuțele care, a doua zi după petrecerea cu

„vase pline cu bere”, nu se simțeau deloc bine, „erau foarte rău dispuse și mahmure și de durere își țineau capul cu amindouă minile”.

Sigur, o beție cu bere nu-i plăcută. Se spune că după aceea, dacă bei apă, continui să te amețești și mai tare. Dar Titu Maiorescu, ați ghicit, privea pavianii cu compasiune și înțelegere — normal, nu ei își fabricaseră berca — pentru a ținti la o altfel de beție, „deosebită între toate prin mijlocul cel extraordinar al producerii ei”, adică prin cuvint. Nu-

anșat și riguros în analiza sa, marele rector al literelor românești sublinia cu exactitate procesul turmentării prin consumul excesiv de cuvinte și, mai ales, prin distilarea lor într-un alambic absolut haotic, unde își pierdeau „tot cuprinsul intuitiv al realității”, devenind un mijloc puternic pentru ametețirea inteligenței. Dar nu vedem de ce l-am parafraza, cînd el e atît de exact: „Simptomele patologice ale ametețirii produse prin întrebuintarea nefirească a cuvintelor ni se înfățișează treptat după intensitatea îmbolnăvirii. Primul simptom este o cantitate nepotrivită a vorbelor în comparație cu spiritalul cărui vor să-i servească de îmbrăcăminte. În curînd se arată al doilea simptom în depărtarea oricărui spirit și întrebuintarea cuvintelor seci; atunci tonul gol al

vocalelor și consoanelor a uimit mințile scriitorului sau vorbitorului, cuvintele curg într-o confuzie naivă și creierii sînt turburați numai de neconținută vibrație a nervilor acustici. Vine apoi (ca al treilea simptom — n.n.) slăbirea manifestă a inteligenței, pierderea oricărui șir logic, contrazicerea gândurilor puse lingăolaltă, violența nemotivată a limbajului”.

Participanții la „Atelier” nu trebuie să se întrebe ce legătură au observațiile maioreșcine cu ceea ce produce ei. Pentru că e foarte simplu: toate cele trei simptome menționate de marele cărturar sînt foarte prezente în multe din poemele care intră în computer. Mai grav, uneori se mai găsesc și prin reviste și chiar sub formă de carte, la unele edituri. Din modă, considerată trecătoare,

arta de a nu spune nimic pare să fi devenit o direcție estetică. Și la fel de grav e faptul că cei care fac acest uriaș efort de a nu spune nimic sînt, în general, poeți autentici, în posibilă și firească afirmare. Astfel, cele mai neîndreptățite asocieri de idei, cele mai neașteptate apropieri de cuvinte, uneori cu surprinzător efect metaforic, alteori cu imense cantități de absurd și cu o lafel de mare înengunchere a logicii, asaltează poezia din toate părțile, anulându-i destinul.

N-am reținut pentru „Atelierul” de azi decât câteva astfel de poeme, încercînd să ilustrăm, cit de cit, toate cele trei simptome mai sus menționate. Să-și aleagă fiecare ce vrea și să judece cu propriile-i puteri.

DARIE NOVĂCEANU

Metamorfoză

Cum să-ți absorbi din eucubee nede lichidul unei stele spre abis, cînd umbra cabaretului din lună mă spulberă spre soapla unui vis?

Din transcendența cărui val de ceară imi ceri să-ți mai recit floarea de măr, cînd nu mai ești decît o mostră rece și pescărușii-ți bîntuie prin păr?

Am debacat din ultimul sărut și-mi port alternativa spre poluză cu fiecare serin ce-si mai culege o semiotică banală și confuză.

BIANCA DANCIU (București)

Geometrică

Ptolemeu era pătratul rătăcit în cornul lunii, relief pe scarja lumii și de-a lungul și de-a latul în eter domnea nebunul, ca un ciot cu brațe strimbe și pe scări urcau în trimbe încă unul și-neă unul, o străluminare densă, o senină remuscare, ca o pasăre imensă spre mai mult și spre mai mare. Ptolemeu era pătratul risipit de-atîtea sfaturi și ținut în patru laturi și de-a lungul și de-a latul

MĂDĂLINA CATANĂ (Galați)

E UȘOR A SCRIE VERSURI ?

Cămilă arzînd

Am văzut o cămilă care ardea în pustul plin de gheată. Si mi s-a făcut milă de ea. Am vrut s-o ajut; i-am aruncat un evantai, dar nu și-a revenit, am stropit-o cu apă, dar nu a tresărit. Atunci mi s-a făcut milă de ea și am aruncat o căpită de fin ca să ardă în continuare, și să moară.

MARIN DAN (București)

Așa-zisul poem

Cuvîntul să se încălzească în cuibul lui de carne și nervi! Secretia zilnică a organului numit creier nu poate umbra descultă prin lume. O Aminare? Astfel, ascuți rondul cotidian al Prostiei (chipeșă, roșie în obraji, curtenitoare) la postul ei, ca și în acest așa-zis poem.

EMIL PETRESCU (București)

Castana fierbinte

Cu brațe tari de redura, cu primul Arminden din eră, să facem din speța coruplă o noxă de mină stingheră. Porni-vom în marsul ierării pe noile culmi, mai devarte, zălog să mai dăm aminării ascunsă acum în noaple. Atunci vom putea să primim, lumina de azi s-o zidim, atunci pe aleile nopții curate vom merge plutind mai departe.

EMILIAN TARHON (București)

Microorganismul

Microorganismul acela cu multe picioare mai vine uneori pe la noi pe-acasă, vorbim, bem gin, apoi face dragoste cu obiectele cele mai dragi, se culcă de emoție cu presurile, sărută dormitorul și masinile, ca apoi, strengarul, să-și facă de cap în lămpile televizorului emotionat, el, microorganismul, ciinele, țîța șarpelui a venit din văzduh ca un refuz al citădelei albe, eu labe mari, făciad orice din oricine, din mine făciundu-se înec pe sine.

MARIAN POPESCU (Ploiești)

Vitrina artelor

Teatru

Spectacol în alb și negru

Printr-un paradox, nu singurul, I. L. Caragiale, unul dintre cei mai importanți autori dramatici din literatura lumii, nu se supune unei reguli ce revine acestei categorii, anume libertatea și chiar necesitatea intervenției actualității în textul inițial. Nu numai că refuză reducțiile, dar nu suportă nici modificările de unghi, textele sale dramatice, așa încît regizorii se văd deobice aproape în imposibilitatea de a inventa ceva în spirit personal. Cu *Năpasta*, puternică dramă psihologică a celui care nu și-a permis să ridă de țărani, lucrurile nu stau altfel. Într-un fel acest lucru i-a convenit regizorului Dan Alexandrescu în spectacolul său de la Teatrul Național Tîrgu-Mureș. În consecință el s-a preocupat de posibilită actualizare a psihizei ce stă la baza piesei, preum și a atmosferei generale în care ea se desfășoară. A procedat, credem foarte bine, la reducerea dramatismului de suprafață, insistînd pe cel interior. A mîșorât mai toate resursele patetismului, respectiv nebulia lui Ion, ticăloșia lui Dragomir sau vindicativitatea Ancăi. A rezultat un spectacol mult mai firesc decît altele pe același text, mai umanizat, mai specific, chiar dacă, inevitabil, mai puțin zguduit. Contribuie la această senzație scenografia și costumele semnate de Alexandru Ursu, reduse și ele la puritatea decorului construit din scinduri de brad de alb pur, la culorile de contrast major, alb-negru. De altfel, în această opoziție este constrînsă relația pozitiv/

negativ, în timp ce personajele trăiesc o mai complicată relație a culpabilității, vina nefiind împărțită tranșant între personaje, ci fiind asumată de întreaga colectivitate. Drept urmare „judicati” la care este supusă fapta abominabilă a lui Dragomir este sobră, închisă în sine și practic fără șansa eliberării prin sentință. Întreaga scenă se transformă într-o sală de dezbateri cu ușile închise, liniștea ei fiind adesea mai apăsătoare și mai amenințătoare decît înseși faptele incriminate. O încredințare permanentă stăpînește fizionomiile personajelor, stăpînindu-le totodată izbucnirile subînțelese. Personajele nu au astfel dimensiuni hiperbolizate, ci se inscriu în natural. Ion Fiscuteanu (Dragomir) se comportă ca un individ ros pe dinăuntru de fapta sa, precipitîndu-se (în această stare justificîndu-se și exprimarea sa repezită, de incomodează de regulă auzul) spre insinuirile Ancăi, ca pentru a se putea mai degrabă mîrturisii. Mihaela Rădescu (Anca) nu mai este o simplă unealtă a răzburării, ci devine un anchetator al spiritului, o mină a destinului, un spectru al păcatului. Ținuta ei e demnă, profundă, fără artificii dramatice. Alexandru Ștefănescu creează un Ion mai puțin suferind, mai puțin martirizat, preluînd la rîndu-i o parte din vina generală. Actorul îi lărgeste paleta expresivă, deși reduce distanța dintre boală și violență, dintre spaimă și inconștiență. Pe acest triumfi foarte bine încadrat în patruleterul scenei, în care mai apare doar Dubul lui Gheorghe (Constantin Ciort) se echilibrează sensul moral al piesei, senzația finală de repetabilitate a conflictului sufletesc propus, se întemeiază o unică mîrturie, aceea a înălțării și purificării necesare.

Spectacolul semnat de Dan Alexandrescu este cu deosebire

curat, limpede, de un dramatism fără exagerare, capabil a spune ceva foarte exact, chiar dacă grav, despre spiritualitatea specific românească.

VALENTIN TAȘCU

Muzică

Dublu debut absolut

La doar 24 de ani ai săi, la numai un an de la absolvirea Conservatorului „Ciprian Porumbescu”, Christian Berger are o mare șansă: aceea de a fi inclus în stagiunea simfonică a orchestrei Radioteleviziunii cu cel de al treilea opus, „Simfonia I-a cu orgă”. Șansa pe care puțini dintre tinerii noștri compozitori au avut-o; însă, zicem noi, pe deplin meritată. Dar debutul compozitiv fusese precedat, doar cu trei săptămîni, de debutul absolut al aceluiași tînar, de data aceasta el apărînd pe scena Ateneului Român în calitate de organist, oferînd un recital complet! Așadar, în mai puțin de o lună de zile, Christian Berger ni se înfățișează pe cele mai importante estrade de concert ale țării într-o dublă ipostază: interpret și compozitor; să recunoaștem, un fapt mai puțin obișnuit și care a atras atenția atît melomanilor cit și criticii muzicale.

Orga constituie, probabil, instrumentul predilect al tînarului muzician. Motive ar fi destule, începînd cu atașamentul față de epoca preclasicismului, relevată din plin în lucrările marelui J.S. Bach, din 2 titluri inserate în programul recitalului 5 aparțineau canturului din Leipzig — și terminînd cu complexitatea acestui mijloc de expresie, ce conține în el o adevarată orchestră. Posibilitățile

de registrație îi sînt deja cunoscute, iar folosirea manualelor ca și tehnica pedalarului demonstrează existența unei practici serioase a instrumentistului. Unde, cînd și cum a lucrat Berger la orgă nu știm, dar este de-a dreptul îmbucurător să constatăm că, în această vreme cînd organizații se pot număra pe degete, mai există tineri care își dăruiesc timpul nobilului și străvechului instrument ce, din păcate, oferă foarte puține șanse de practică a solisticii: ba sînt stricate orgile, ba nu există posibilități pentru întreținerea lor electronică etc., căci altfel spectatori și iubitori ai genului se găsesc, încă, din belșug.

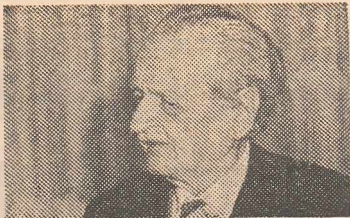
Revenind la recitalul lui Berger, vom trece peste stîla și puternicele emoții inerente unui debut absolut; ele i-au creat, de altfel, la început, câteva probleme de acuratețe; vom arăta, însă, că „Melopecta” lui Liviu Comes (transcrisă chiar de interpret pentru orgă) a captat atenția prin suflul său de dor românesc, doinit; la fel ca și „Consonanțele III” ale Lianei Alexandra, care cer înțelegerea tehnicii moderne, contraste de sonorități și o ritmică debordantă. Dar, mai ales, propriul „Concert pentru orgă solo” al interpretului a stîrnit mirarea față de măiestria deosebită atînsă de acest tînar; mirare și în același timp speranță că în viitor Christian Berger ni se va înfățișa drept un compozitor complex, sentimentul respectiv fiind întărit și de convingerea în faptul că muzicianul, pătrunzînd adînc în tainele lui Bach (etaliîndu-ne „Micul labirint armonic”, „Fantezia și fugă în la minor”, „Pastorală în fa major” și altele) și-a însușit pe deplin arta veche a polifoniei, atît de necesară și întrebuintată în scriitura actuală românească.

Si, așa cum anticipasem cu prilejul recitalului, iată, „Simfonia I-a cu orgă” ne-a ilustrat posibilitățile prezente ale tînarului Berger. Lucrarea, să-i zicem „de școală”, intrucît ea a fost terminată în cursul ultimului an universitar, vădește — în primul rînd — o solidă bază

instrucțională. Aparatul orchestral e minuit cu dibăcie, iar orga se include sau dialoghează cu tutul-ul, prin expunerea temelor principale care revin adeseori drept leitmotiv. Lirismul și dramatismul coexistă; diverse forme polifonice, începînd cu canonul și terminînd cu fuga, generează și dezvoltă celele motivice. Dar, peste toate, atmosfera ce rezultă din lucrare ne dezbăluie un muzician visător, care își pune și problema tragismului vieții. Sigur, Christian Berger n-a relevat încă un stil propriu al personalității sale. Pînă la acerarea olimpiadă mai este încă destulă vreme; abia atunci vor dispărea unele stofozități orchestrale, cu multiple teme suprapuse, care fac mai dificilă urmărirea limpede a discursului sonor. Ceea ce e important, acum, constituie impactul publicului cu un compozitor serios și înzestrat; iar acest public așteaptă de la el și alte viitoare opusuri.

Tizul său, Cristian Brăncuși, a avut de condus un program lung, complex și dificil. Dragostea sa față de muzica românească l-a îndrumat către o execuție fără reproș a lucrării lui Berger. Acompaniamentul „Concertului pentru pian și orchestră în la minor” de Robert Schumann, interpretat de Dan Atanasiu, s-a făcut în condiții de muzicalitate, dar mai puțină precizie datorită deselor fluctuații ritmice ale solistului, furat probabil de romantismul muzicii; în aceste condiții, doar o suplețe deosebită a dirijorului a făcut ca totul să se termine cu bine. Iar splendida muzică de scenă la piesa lui Shakespeare, „Visul unei nopți de vară”, creată de Felix Mendelssohn Bartholdy, la numai 17 ani! a avut gingășia, spectaculozitatea, forța și suspansul cerute de acest op ce se cîntă — integral — atît de rar, tocmai din cauza dificultăților de execuție cerute atît instrumentiștilor — care, în general, au răspuns bine intențiilor dirijorale — cit și solistelor. În speță soprana Sanda Șandru și mezzosoprana Lucia Cicoară.

CLAUDIU NEGULESCU

În slujba culturii

A fost nu numai unul din numele de o strălucire inestimabilă al culturii române contemporane, ci și un reper intelectual și un etalon moral, un om pentru care cartea a însemnat rostul vieții, iar viața a dat-o fără preocupări cărții. De aceea, cînd semnătura sa nu a mai apărut în pagina unde săptămîna de săptămîna comenta cu luciditate, perspicacitate și profunzime critică noile cărți de istorie literară sau edițiile din clasicii noștri, aducînd argumente eruditului și mărturia memorialistului, învîluind analiza cea mai severă căreia nu-i scăpa nici o seșeală de tipar în adierile unei nostalgii și a unei adieziuni sufletești de o înaltă noblete — un freamăt de neliniște ne-a cuprins pe toți cei ce îl citeam, pe toți cei ce îl prețuim, pe toți cei ce îl admirăm și învățăm din scrisul său. Și eram mulți, pentru că scrisul lui Șerban Cioculescu avea acea gravitate și acea demnitate care-i conferea valoarea unei magistraturi literare, pe care a oficiat-o, timp de mai bine de șazecei de ani, din perspectiva comandamentelor superioare ale culturii românești. A pornit la drum în cel de-al treilea deceniu al secolului nostru, în anii numiți dintre cele două răboaie mondiale, și a fost alături de Eugen Lovinescu, G. Călinescu, Pompiliu Constantinescu, Perpessicius, Vladimir Streinu, unul din cei ce au creat cronicile literare statului său în cultura română, i-au definit trăsăturile caracteristice și au transformat-o nu numai într-un gen cu legile sale

specifice, ci au făcut ca exercitarea ei să însemne o adevărată conștiință de sine a literaturii. În sufletul său au trăit doi oameni care nu s-au deosebit unul de altul și s-au împlinit și s-au desăvîrșit armonios: cel legat cu patimă de viața vie a literaturii, de aceea ce era nou în cel mai strict înțeles al cuvîntului, de înfruntările pe care nu le-a ocolit, ci le-a asumat cu demnitate și fără echivoci diplomatice și aceea de cercetător al trecutului nostru literar pe care ni l-a restituit scotocind arhive, biblioteci, pierzîndu-se în labirintul ziarelor și revistelor și revenind mereu cu o nouă descoperire, stabilind uimitoare legături, înnoind fire ce păreau pe vecie rupte, țesînd pinze pe care trecerea vremii le destrămase. Dacă n-ar fi decît aceea admirabilă Viață a lui Caragiale și toate cercetările următoare și tot l-am putea socoti pe Șerban Cioculescu autorul unui monument nemuritor al istoriografiei noastre literare. Criticul s-a situat de partea literaturii adevărate și nu cred că există scriitor de valoare din perioadele în care el și-a exercitat magistratura asupra literaturii actuale care să nu-și fi aflat în scrisul lui Șerban Cioculescu adevărată prețuire, chiar dacă unii precum Argezi, Liviu Rebreanu, Camil Petrescu erau repudiați și contestați și nu numai de oameni lipsiți de chemare. Critic ofensiv și caustic la adresa mediocrității, imposturii, nonvalorii, critice necruțător al grabei și al improvizăției, Șerban Cioculescu a fost unul din spiritele constructive prin excelență ale culturii noastre, afirmînd în bălții asumate cu bărbăție și desfășurate cu armele inteligenței, gustului și culturii, valoarea unor scriitori precum, cei numiți — și nu numai a lor — încurajînd și propulsînd operele și direcțiile care au jalonat calea cea mare a literaturii române. Oricine citește astăzi cronicile sale asupra oricărei cărți apărute în urmă chiar cu o jumătate de secol va vedea că dreptate a avut Șerban

Cioculescu, chiar la începutul activității sale. Timpul i-a valdat integral judecățile și opțiunile și cel mai mare omagiu pe care îl putem aduce memoriei sale e faptul că noi și generațiile care vor veni după noi vor simți nevoia de a se confrunta cu Șerban Cioculescu. Și vor afla în paginile pe care le-a dedicat contemporanilor și înaintașilor nu numai prilejul unor mari descoperiri intelectuale, ci aceea judecată pe care timpul nu a erodat-o, pe care metamorfozele gustului, ale înțelegerii, ale mentalităților nu a clintit-o și nu a dezmințit-o.

A dovedit, în ceea ce a scris, o exemplară consecvență, repudiînd deopotrivă ideologiile mistice, expresia curentelor de extremă dreaptă ca și experimentele gratuite care transformau literatura într-un joc lipsit de sens și de înțeles. Umanist și raționalist, Șerban Cioculescu nu a privit actul literar decît conferindu-i întreaga lui gravitate, întreaga lui semnificație umană și socială, crezînd în scrisul încărcat de valorile gândirii exprimate într-o frumoasă limbă literară. A luptat neobosit pentru a apăra expresivitatea limbii române de impurități, de prețiozitate, de vulgaritate, de emfază, de tot ce o slăbea, de tot ceea ce era contrar nevoilor ei.

Și-a fost un om de o mare noblete sufletească, un om demn în adevăratul înțeles al cuvîntului. Nu funcțiile și titlurile i-au adus autoritatea spirituală, ci el le-a conferit tuturor acestora prestigiul unei opere și al unei vieți de om care a căpătat o valoare pereză și asupra sensurilor cărora vom medita neconștient noi ce am avut prilejul să-l cunoaștem, să ne împărtășim din sensurile muncii și existenței sale atât de frumoase, să-i simțim dragostea și căldura sa sufletească.

Și va trăi mereu opera lui un exemplu de dăruire în slujba culturii românești căreia i s-a devotat cu un exemplar sens al datoriei.

VALERIU RÂPEANU ■

Inconfundabilul univers

Prozator (a semnat culegerea de nuvele *Ură personală*, 1955 și romanele *Pe muchie de cușit*, 1959, *Disparația unui om de rînd*, 1963 și *Explozie înăbușită*, 1971) dramaturg (autor al pieselor de teatru *În Valea Cucului*, 1959, *Întoarcerea*, 1960 și al poemului dramatic *Horea*, 1966), publicist cu verb ardent (o parte din articolele sale au fost strînse în volumele *Despre poezie*, 1953, *Poezia noastră*, 1956, *Mesterul Manole*, 1957, *Un bătrîn către un tînăr cărturar*, 1973, specialist în psihologie animală (*Cum simt și pricep animalele*), traducător de frunte, Mihai Beniuc rămîne totuși în conștiința noastră în primul rînd ca poet.

Cărțile sale de versuri (dintre care amintim *Cinzece de pierzanie*, 1938, *Cinzece noi*, 1940, *Poezii*, 1943, *Orașul pierdut*, 1944, *Un om așteaptă răsăritul*, 1946, *Steaguri*, 1953, *În frunte comunistii*, 1954, *Mărul de lingă drum*, 1954, *Călător prin constelații*, 1957, *Înima bătrînului Vezu*, 1957, *Materia și visele*, 1961, *Cu faruri aprinse*, 1964, *Colți de stîncă*, 1965, *Mozaic*, 1968, *Lumini crepusculare*, 1970, *Etape*, 1971, *Tara amintirilor*, 1976, *Glasul pietrelor*, 1978, *Lupta cu ingerul*, 1980, 75 poeme, 1982, *Iarna magnolei*, 1984, *Viășia mea*, 1987) alcătuiesc un univers poetic inconfundabil, deosebit de vast, cu piscuri și inerente coborîșuri, dar care captivează imediat pe cititori, la aceasta contribuind și expresia directă a poemelor, de o simplitate rafinată, care le face din prima clipă inteligibile.

Dacă alți poeți se preocupă să-și marcheze cu orgoliu un

anumit teritoriu, fie el cît de restrîns, care să poată fi recunoscut ca fiind numai al lor, Mihai Beniuc și-a gândit poezia la nivelul tuturor problemelor omului. Lirica sa înregistrează, ca un fin seismograf, o mare parte din evenimentele acestui secol. De altfel, însuși poetul declara triumfător: „La mine-n singe / Istoria contemporană plînge”. Fiecare semn al de oriunde ar veni și oricît de departe ar fi lansat, a fost captat de poet, de conștiința sa în permanentă stare de veghe. Ca un comandant de oști prompt și îndrăzneț, el și-a urnit armatele pentru a răspunde apelului. Uneori, a convocat doar cîteva pîlcuși de soldați, alteori însă a făcut să răsun pasul greu al unor desfășurări militare de mari proporții, impresionante prin grandioarea lor, frîgînd pe dată orice opoziție, aducînd pacea în zona respectivă. În special în volumele apărute înainte de 1944 îl surprindem de foarte multe ori în postura unui combatant pentru adevăruri proclamate cu glas tunător, fără nici o sfială, astfel încît să scoată din inerție mulțimile cărora li se adresează, să le smulgă din confortabil și să le povățuiască. Să le silească să-l urmeze în acțiuni temerare, menite să îndrepte strimbatările lumii. Versurile sînt deseori insurgente, incendiare, cuvintele se rostogolesc cu o minie fără seamăn în repetate rînduri, gata să pustiască în clocotirea lor pe oricine ar cuteza să li se opună.

Mihai Beniuc a exaltat mereu viața, i-a slăvit frumusețile sau i-a arătat ororile fără a se lăsa cîmpit de deznădejde neagră. În poezia sa există însă loc și pentru accentele mai duioase, nostalgice, sau chiar triste, ca atunci cînd își aminteste o iubire pierdută, plînge trecerea tineretii (*Sania nebună*) sau ca, în acel tulburător *Mă rog*, descîntec magic al cărui înțeles pare să se fi uitat de mult și pe care îl rostești numai din voluptatea de a auzi însurirea molcomă a cuvintelor.

GEORGE ARION ■

Concursuri, examene, trepte, teste, verificări... Au devenit demult elemente aproape banale ale vieții de fiecare zi, a noastră, a copiilor noștri. Ca într-o reacție de apărare, jargonul școlar — simpatice, dezinvolt, în permanentă mișcare — tînde să le așeze în altă ordine, pe alt piedestal, micșorîndu-le, din instinct, miza emoțională. Alături de „profa”, „dirigul”, lecțiile de „mate”, liceele de „filo”, profilurile de „mate-fi” și altele de acest fel BAC-ul — des-cendentul contemporan al vechiului, solemnului, emoționantului și chiar un pic prețiosului BACALAUREAT — a devenit un eveniment oarecum familiar, cedînd din coeficientul de teamă în favoarea celui de sărbătoare.

La binecunoscutul liceu bucu-reștean de pe strada Icoanei, coridoarele somptuoase, luminate din plin de ferestrele grădini interioare (ciresi japonezi, crini, hortensii și un urias arbore exotic care va împlini și el, odată cu clădirea, o sută de ani în 1990) freamătă. Examenele de bacalaureat, precedate de festivitățile obișnuite (deși de fiecare dată altele) care întovărășesc fiecare promoție, aflată la sfîrșitul celor patru ani de liceu, au transformat, pentru cîteva zile, acest vechi așezămînt școlar, în instrumentul unui bilanț de fiecare dată pilduitor.

„La noi, bacalaureatul este într-adevăr o sărbătoare. Elevele — spun elevele pentru că, datorită profilului și al specificului activităților de practică în producție, liceul nostru este în continuare o „școală de fete” — elevele deci vin îmbrăcate frumos, sărbătorește, uniformele au în aceste zile un preț aparte al despărțirii. Cu fiecare promoție putem măsura nu doar calitatea, mereu desăvîrșită, a tineretii lor, a elanului lor de a intra în viață, ci și calitatea muncii noastre. Avem elevi foarte buni. Nu este, nu poate fi o lipsă de modestie dacă spun că, în fiecare an, primele locuri la facultățile de filologie, istorie, filosofie sînt ocupate de absolvenții ai liceului nostru. Bacalaureatul este, în aceste condiții, un spectacol al rezultatelor noastre și ale lor deopotrivă” (director prof. *Georgeta Smeu*).

„Merită, într-adevăr, bacalaureatul să fie numit un examen de maturitate, deși astăzi nu i se mai spune așa. (Să se fi

mutat maturitatea ceva mai la vale pe apele vieții? — n. red.). Este momentul cînd poți să dai dovada deplină a ceea ce știi. Numai să vrei.” (*Gabriel Ștefan Ion*, absolvent curs seral).

„Cum e și firesc, ne cunoaștem foarte bine între noi. Ne cunosc la fel de bine și profesorii noștri. Ca atare, bacalaureatul nu mai are neapărat valoarea unei verificări, ci, poate,

prînd, încă din primul an de liceu, cu dialogul.

Clara Căpățînă este cîștigătoarea unui premiu în cadrul olimpiadei naționale de steno-dactilografie, aceasta este meseria pentru care se pregătesc, în treapta a doua, elevii claselor de filologie istorie de la acest liceu. „La început mi-a fost greu. Trep-tat a început să-mi placă și am ajuns la o anume ușurință. În

am realizat în fiecare an o frumoasă, expoziție, ba chiar, înainte de organizarea ei, și o paradă a modei întregită cu o dez-batere despre personalitate și vestimentație, la care au luat parte și elevii mici din anul I de liceu” (director adj. prof. *Adriana Elena Teodoru*).

Dacă probele practice decurg în mod direct din pregătirea pe parcursul celor doi ani de

ani. Și mai cred că bacalaureatul este și o probă a calității noastre ca oameni integri, cu o comportare matură și echilibrată.” (*Delia Ghinghi*).

Este bacalaureatul un bilanț?

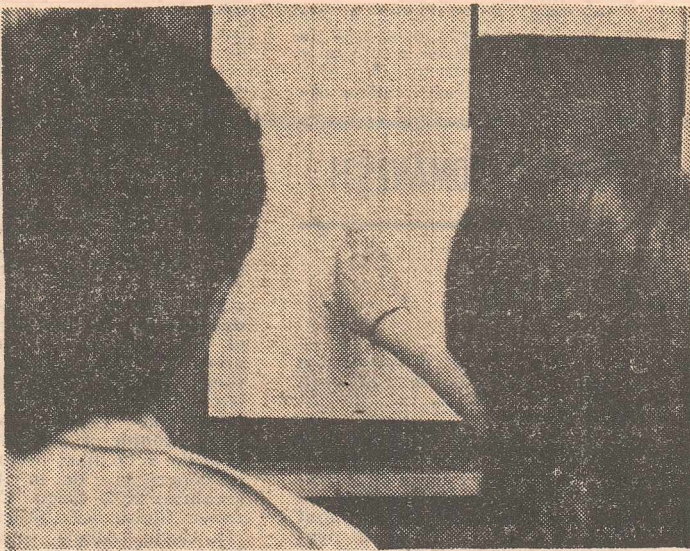
„Este, oricum am lua-o. Pentru unii, unul foarte concret, pentru că odată cu încheierea liceului, se încheie și perioada studiilor sistematice. Ceea ce simt probabil absolvenții facultăților, privind înapoi la anii scototiți de toată lumea drept cei mai frumoși, simt și bacalaureatul de astăzi care vor intra direct în condiția de oameni ai muncii.” (*Robert Cișmigi*, absolvent, curs seral). „S-a încheiat o etapă importantă din viața noastră. Atît de plină, încît ea face, pentru mine cel puțin, substanța unui roman pe care-l scriu de mai multă vreme. Mă ajută și sotul (!!).” *Nicoleta Gilda Florea* absolventă curs seral).

„Două sînt sărbătorile mari ale liceului nostru, dacă nu punem la socoteală ziua de 15 septembrie, care este o sărbătoare pentru toată lumea: ziua de naștere a liceului, la 19 martie, cînd se adună în amfiteatru toți absolvenții în viață ai școlii noastre, de obicei între 18 și 80 de ani, cînd are loc un dialog așteptat cu nerăbdare de fiecare serie de elevi. A doua este sărbătoarea absolvenților. În amfiteatru, reprezentanți ai fiecărei clase rostesc cuvinte de rămas bun, promisiuni pentru ce vor face mai departe, mulțumiri pentru ceea ce au învățat, ca oameni, aici în liceu. Urmează predarea clopoțelului. Absolvenții trec mai întîi, în mod simbolic, cele douăsprezece vămi-ghirlande de trandafiri, reprezentînd fiecare an de școală, pe care bobocii claselor I le țin în calea lor. Dacă ne împiedicăm, o luăm de la capăt. E o adevărată probă! Apoi clopoțelul trece din minile noastre către cei mici. Pentru noi, e un rămas bun foarte ciudat, plin de regret, dar și de bucurie.

Bacalaureatul ca repetiție generală pentru viață. Un examen de oameni, înainte de toate, un examen de autocunoaștere, de verificare înaintea marelui start. La revedere, școală, bun venit, viață! ar putea suna o deviză care, de fapt, nu are nevoie de cuvinte.

TANIA RADU ■

Bacalaureatul — repetiție generală pentru viață

Uneori, vara, cînd se numără bobocii...

valoarea unei sublinieri dedesubtul cuvîntului care denu-mește noua noastră calitate: absolvenți de liceu. La Bac simțim cu toții nevoia unei concurențe cu noi înșine și, eventual, între noi. Am fost obișnuși încă din primele zile de școală cu ideea competiției, a emulației. Am fost învățați să ținem la faima liceului. Ca atare, nu ne este indiferent pe ce loc terminăm cursurile liceale. Poziția de lider este rivnită la modul cel mai sportiv cu putință.” (*Iunona Tutunea*).

Liceenii de la filologie-istorie par să fi depășit demult timiditățile adolescenței. Nu pentru că ar fi mai maturi decît colegii lor de la industrial sau de la matematică-fizică, ci pentru că, spre deosebire de ei, cuvîntul este aici obiectul principal de învățămînt. O seamă de activități comune li de-

cele din urmă m-am hotărît, ca după bacalaureat, să mă angajez în această meserie. O să primesc repartiție. Paralel, vreau să încerc la facultatea de filologie, seral.”

„Bacalaureatul include, pentru profilul liceului nostru (clase de filologie-istorie, dar și clase de industrial, confecții îmbrăcăminte, deci industrie ușoară) probe scrise la limba română, istorie și filosofie (pentru absolvenții seraliști, se adaugă biologie scris) și probe practice, care constau într-o lucrare (proiect) și o probă efectivă practică. Elevii de la clasele de industrial prezintă drept proiect unul sau mai multe obiecte de îmbrăcăminte de concepție proprie și realizate integral de ei, susținute și de o lucrare teoretică asupra tehnologiei folosite. Din aceste obiecte de îmbrăcăminte

instruire în meserie (respectiv, treapta a II-a) probele teoretice presupun și un efort de sinteză și chiar de memorare. „Eu cred că examenele prevăzute în cadrul bacalaureatului sînt bine-venite. În fond, orice examen exersează în primul rînd memoria, instrument de care vom avea nevoie și în continuare în cel mai înalt grad. Spun asta și pentru că eu mă pregătesc pentru facultatea de medicină, de pildă.” (*Afrodita Alexei*).

„Nu sînt de acord. Cred că nu memoria e suverană, ci capacitatea de sinteză. Am avut, de pildă, la filosofie în acest an, un subiect extrem de generos: „Specificul conștiinței artistice și raportul dintre artă și cultură”. Cred că el ne-a dat efectiv prilejul să facem dovada maturității noastre de gîndire de aplicare creatoare a cunoștințelor dobîndite în acești patru

În aceste zile, inventatorii din toate colțurile țării au luat trenul spre Tirgoviste. Oamenii de diverse profesii și vârste, a căror ingeniozitate a defrîșat teritoriul mai puțin luminat ale cunoașterii, au venit aici pentru a prezenta în cadrul unei ample manifestări științifice rezultatele căutărilor lor, pentru a se sfătui cum să grefeze invențiile în organismul producției. Într-adevăr, una din marile realizări ale societății noastre socialiste este aceea că a deschis larg ușile în fața oricărei idei novatoare, că, de la origine ar veni vreo inițiativă valoroasă de gînd, ea este primită după vechea ospitalitate românească cu pîine și sare, i se creează terenul fertil de afirmare și împlinire. Creașivitatea științifică și tehnică nu mai este apanajul unei categorii restrînse de oameni, ci ea se constituie ca o adevărată stare de spirit a maselor largi care s-au obișnuit să conjuge cu fapta minții verbul a inova.

În magistrala Expunerii de la Consfătuirea de lucru cu activul și cadrele de bază din domeniile muncii organizatorice de partid și politico-ideologice, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, genial strateg al dezvoltării noastre, sublinia: „Numai și numai pe baza celor mai noi cuceriri ale științei, tehnicii, culturii, ale cunoașterii se pot făuri cu succes socialismul și comunismul, se pot asigura bunăstarea și fericirea întregii națiuni”.

În acest cadru de largă respirație se înscrie și recenta manifestare pentru promovarea, aplicarea și generalizarea creațiilor științifice și tehnice originale ce a avut loc la Tirgoviste, unde și-au dat întâlnire peste o mie de invenții și inovații cu ecou deosebit în perfecționarea și modernizarea economiei naționale. Nu ne vom opri deocamdată la realizările în domeniul invențiilor din institutelor de cercetare și proiectare și din marile uzine, ci la munca cu ideile desfășurată în unele întreprinderi mai mici, ca și cele ale Consiliului Popular al județului Timiș.

Citeva lucrări interesante stau sub firma Trustului Antrepriză Generală în Construcții Montaj Timiș. Oamenii șantierei nu se mai mulțumesc să descifreze desenele institutelor și să execute cu rigurozitate documentațiile, ci au prins și gustul muncii de concepție. Ei nemulțumesc faptul că cimentul, datorită granulăției mari, nu era folosit decât 50%, ca liant, restul jucind un rol secundar de material de umplutură. Au pus mina pe creion și riglă, au deschis tratatele cu formule și au conceput o ingenioasă instalație hidrosonică, în care cimentul „țre-mură” în ultrasunetele produse într-un ejector și o „orgă” de lame vibratoare. Astfel, el se mărunțește oferind o suprafață

activă mai mare procesului de hidratare care avansează la 60-75%. Se înregistrează o creștere a rezistenței betoanelor cu 10% rezultând implicit și o economie de ciment cu același procent, iar consumul de energie înglobată în această materie primă energofagă se reduce cu 40-60 kWh pe metru cub. Autorii acestei instalații nu mai mare decît un stat de om, care conferă însă o altă înălțime de calitate cimentului, sint directorii Aurel Zavolan, Vasile Marinescu și conferențiarul Mircea Păcurariu. Oamenii în cizme de cauciuc și căști de protecție nu au uitat drumul spre facultate unde au așezat ideile în băncile amfiteatrelor pentru ca și aspectele teoretice să n-aibă nici o fisură. Aceeași echipă de șanțieriști și specialiști de la catedrală, care s-a completat cu profesorul Marin Păunescu, lectorul Marin Marin, șeful de lot Teodor Ciomocos și inginerul proiectant Paul Martin, a ajuns la concluzia că cea mai bună fundație este cea „armată” cu idei noi. „Am construit un dispozitiv nou pentru săparea gropilor de fundare, un fel de turlă de sondă ușor transportabilă în care glisează o șanță meta-

TEZELE ȘI ORIENTĂRILE TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

un puternic impuls energiilor creatoare ale întregii națiuni

genioasă de a „depozita” căldura smulsă de captatoare din razele de soare nu într-o cantitate de apă ci într-o masă de pământ. Așa că, „pivnița” cu kilocalorii a viitoarelor case solare asigură o economie de 60 de tone de combustibil și are o funcționare non-stop 24 din 24.

Ion Toma este maestru sobor în Lugoj, specialist în arta așezării cărămizilor refractare într-o geometrie foarte caldă. Nu s-a mulțumit cu brătara de aur a meseriei pe care o purta pe merit la mînă, ci a considerat că mai valoroase sînt cărățele ideii. „Se vorbește mult despre recuperarea căldu-

Calacea din apropiere. „Ne-am întrebat dacă aburul acesta, care ridică inutil temperatura atmosferei, ar fi obligat să încălzească incubatoarele cu pui, povestește Ion Piturcă. Treaba nu era simplă deoarece el era impurificat cu benzine și carbune, iar debitele și presiunile erau variabile. Ne-am descurcat alcătuiind o combinație de țevi, filtre, camere de amestec și cu un schimbător de căldură special. Acum puii cresc într-un confort de 30-33 de grade, dat de cele 100 de mii de gigacalorii recuperate. Se economisesc astfel 15 mii de tone de combustibil, iar centrala termică nu

fi necesare săpăturile de sondaj.

De altfel, există un portret robot al inventatorului în care s-ar putea recunoaște mulți din autorii brevetelor „made in Timiș”. Cu o minte neastîmpărată, sfredelitoare, mereu în căutarea noului, inginerul Viorel Mușiu de la Întreprinderea de Prestări Servicii a obținut omologarea a 6 brevete legate de stupi și anume: marcarea lor pentru a ușura orientarea harpicelor în secte, construirea unor dispozitive pentru protecția urdinișului, pentru asigurarea unui climat corespunzător în locuința plină de miere, pentru alimentarea cu apă a albinelor, iar de la carcasa stupului la cea a frigiderului, pentru ideile lui n-a fost decît un pas. „Ca să nu se mai deschidă de multe ori ușa frigiderului, operație care face să alerge discul confortului de energie electrică, am montat pe un raft de sub congelator un mic rezervor pentru diverse băuturi cu o conductă flexibilă, spune. Apăsînd pe un buton din exterior, răcoritoarele curg în pahar fără se mai fie necesare manevre de închidere-deschidere. Soluția care reduce consumul de energie cu 20% este în generalizarea la întreprinderea din Găiești”. Aceași plăcere de a inova, de a investi idei în domenii dintre cele mai diferite îl adie și pe inginerul Mirel Petcu. „Un deal din spatele casei bunicului se tot mișca și m-am gîndit că printr-un cuplaj sensibil și un traductor se poate da alarma cînd acesta are chef de plimbare. Dispozitivul simplu și fără întreținere este destinat construcțiilor de drumuri, poduri, căi ferate din zonele cu alunecări de teren. În privința mecanismului de tăiat fașa de ghips, inspirația mi-a venit cînd eram cu piciorul fracturat. Am tăcut șcheile stînd în pat iar acasă am construit freza disc care taie ghipsul rapid și fără durere”.

Oamenii care s-au obișnuit să poarte mai în fiecare zi cîte o idee nouă în servietă și să se legitimeze cu un brevet de invenție la purtător!

FLORIN CONDURĂȚEANU

Beton armat cu idei

Pe urmele noului în cîteva întreprinderi din județul Timiș

lică care, cîzînd ca un mai, lasă amprente în pămînt. În aceste cavități se plantează trunchiuri de piramidă din beton, un fel de țărui prefabricați. Clasicul briu continuu al fundațiilor clădirilor se înlocuiește cu aceste „rădăcini” betonate, implantate din loc în loc, obținîndu-se o economie de beton de 40%. Noua tehnologie înlocuiește săpăturile cu cazmaua și turnarea cu cofraje realizînd astfel mecanizarea completă a lucrărilor pe șantierele noastre. Folosînd astfel de prefabricate nu numai în suprastructură ci și în fundațiile din pămînt, se înregistrează o creștere a productivității muncii cu 60% și o eficiență economică anuală de 13 milioane de lei”, explică directorul Zavolan această „găselniță” tehnică la care au migălit de la prima schiță pînă la stringerea ultimului șurub.

Inginerul Petre David a pus la punct o metodă originală de stocare și utilizare a energiei solare fără agenți intermediari. Inventatorul a avut ideea in-

rii din gazele arse ale furnalelor și cuploarelor industriale, zice. Dar soba din casă nu e și ea un utilaj energetic? N-am mai lăsat gazele să încălzească degeaba coșul, ci le-am trecut printr-un recuperator montat în camera vecină, iar priza de aer am luat-o printr-un burlan din antreu obligînd-o să sufle și deasupra jăratnicului. Astfel recuperatorul din tablă încălzește odaia vecină în care nu mai e nevoie să se monteze o a doua sobă iar randamentul arderei crește mult. Omul își reduce consumul de combustibil solid la jumătate rămînîndu-i în buzunar circa 2000 de lei pe an.

Inginerii Aurel Mihăies și Ion Piturcă de la secția de termoficare a I.C.R.A.L.-ului au fost consultați în privința construirii unei centrale termice pentru încălzirea celor 20 de hale ale unui complex avicol. Investiția costa multe milioane, lor nu le-a scăpat privirii însă aburul rezidual al stației de degazolinare aferentă sondeilor

s-a mai construit”.

Ce legătură poate exista între Întreprinderea de Gospodărie Comunală și Locativă și brevetele cu titlurile: „Instalație de recoltare cu mediu anticoagulant a singelui de porcine” și „Aparat pentru detectarea defecțiunilor în conductele subterane”? Aparent nici una, doar că în întreprinderea sus-numită lucrează niște tehnicieni talentați, cu harul inovației, pe care realitatea înconjurătoare nu trebuie să-i tragă prea mult de mină pentru a descoperi în orice o soluție îmbunătățită, chiar dacă ea nu face parte din sfera lor de activitate. Biologul Constantin Ierescu a recuperat singele animalelor sacrificate din abatoare producînd din el o făină bogată în proteine pentru hrana din zootehnie. Electricianul Vasile Orosz a măștruit un fel de baston cu microfon sensibil în virf cu ajutorul căruia ascultă și localizează surul hemoragiilor de apă din conductele îngropate fără a mai

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

Sonicitatea

În anul 1918, adică acum șapte decenii, cînd se sfîrșea primul război mondial, guvernul britanic publica la Londra, într-un tiraj limitat, de numai 150 exemplare și cu mențiunea „secret”, lucrarea inginerului inventator român Gogu (George) Constantinescu, intitulată *Theory of Sonics. A Treatise of Transmission of Power by Vibrations* (Teoria Sonicității). Un tratat despre transmiterea forței prin vibrații). Motivul pentru care volumul a fost scotit inițial „secret” rezidă în posibilitatea utilizării datelor sale în scopuri militare. De altfel, încă înainte publicării cărții, în 1916, autorul ei, devenit consilier al Amiralității Britanice, a conceput și a construit în Anglia o armă care a fost de mare folos Pușterilor Antantei, aliate ale României. Este vorba de mitraliera sonică pentru avioane, avînd înscrisă pe ea inițialele numelui său: „G.C.” („Constantinescu Fire Control Gear”), cea dintîi armă aeronautică ce putea trage perfect sincronizat printre palele elicei în rotație — circa 2400 gloanțe într-un minut. „Datorăm în mare măsură domnului Constantinescu — scria ziarul „Times” din 20 martie 1920 — faptul că noi am realizat supremația aeriană asupra germanilor”, iar timp de 20 de ani după război mitraliera sonică a fost menținută în

forma ei inițială, dovedindu-se sistemul de tir cel mai eficient. Cu toate acestea, nu în domeniul militar și-a găsit noua disciplină a sonicității cele mai importante și numeroase aplicații, ci în cel industrial și matematic. Iar Gogu Constantinescu nu nici nu s-a mai preocupat ulterior în mod special de perfecționarea tehnicii de luptă, ci de crearea de noi tipuri de mașini, motoare, aparate, dispozitive sonice dintre cele mai ingenioase. „Secretul” inițial al tratatului său fundamental a fost curînd abandonat. De altfel, inginerul hidraulician Dionisie Germani a tradus lucrarea în limba română, sub titlul *Teoria sonicității* (1922), iar inventatorul a prezentat ideile sale novatoare publicului românesc și celui britanic în cadrul mai multor conferințe, în timp ce brevetele ce obținea în toate țările lumii se înmulțeau, numai cele din Anglia fiind acumulate în 4 volume groase. Încă din 1920 a devenit membru corespondent al Academiei Române, în 1965 fiind ales membru de onoare al Academiei R.S. România; a fost de asemenea membru de onoare al Societății Inginerilor din Anglia și doctor honoris causa al Institutului Politehnic din București. Să reținem faptul că la al 16-lea Congres internațional de istoria științei de la București

(1981) un simpozion special, cu participarea unor specialiști români și străini, a fost consacrat aniversării centenarului nașterii sale. Regretatul academician Remus Rădulescu a dat o fericită caracterizare creației savantului scriînd că el a făcut parte „din clasa inventatorilor-descoperitori, a marilor creatori ai tehnicii, care au trebuit să creeze o știință nouă, pentru a face posibile invențiile lor”. Nu întîmplător, la 16 Ianuarie 1926, cînd revista londoneză *The Graphic* a prezentat fotografiile a 17 mari inventatori și descoperitori de la începutul secolului XX, Gogu Constantinescu figura aci alături de Marie Curie, Albert Einstein, G. Marconi, Lordul Kelvin etc.

Cum s-a născut și în ce constă în esență sonicitatea? G. Constantinescu a istorisit mai tîrziu că primele idei privitoare la sonicitate le-a elaborat încă din 1899, cînd urma ultimul an de liceu la Craiova, iar cel dintîi patent de bază al sonicității a fost înregistrat la British Patent Office în 1913, pîrînd nr. 9020. Sonicitatea se bazează pe descoperirea că sunetele (și ultrasunetele) pot transporta mari cantități de energie, utilizabili industrial. În temeiul ei, se realizează transmiterea energiei mecanice prin vibrații elastice în fluide — lichidele fiind considerate compresibile —, analog transmiterii acustice. Transmiterea energiei se face prin undele elastice ale lichidului într-o conductă, în mod controlat, curentul ce ia naștere prezentînd similitudini cu cel electric.

După absolvirea Școlii Naționale de Poduri și Sosele, ca șef de promoție, în 1904, Gogu Constantinescu a realizat o se-

rie de remarcabile lucrări de construcții în țară, printre care mari poduri de beton armat, clădiri realizate în sisteme de înaltă tehnicitate, tuneluri, castele de apă, gosele moderne, o boltă din pinze subțiri de beton armat la Constanța etc.; elaborează de asemenea, o teorie elementară de calcul a betonului armat și o teorie de calcul a boltilor încastrate.

Din 1910, cînd a plecat în Anglia, întreaga sa creație și-a consacrat-o științei sonice și aplicațiilor ei. La început a fost întîmpinat cu neîncredere; primul laborator i-a fost bucătăria locuinței și abia inventarea mitralierei sonice amintite de noi i-a adus sprijinul material al autorităților britanice construindu-i-se o bază de experimentare specială („The Sonic Works”). Pe baza sonicității, ramură a mecanicii mediilor continue, inventatorul realizează originale generatoare, hăveuze, pompe, perforatoare, ciocane, motoare sonice — foarte robuste și ușoare (cîntărind de trei ori mai puțin decît cele electrice). O invenție fundamentală a sa din 1923 este convertorul de cuplu („torque converter”), o cutie de viteze automată, care asigură independența completă a motorului față de arborele transmîtor, în ceea ce privește vitezele lor relative de rotație, ceea ce permitea celui dintîi să-și ajusteze automat efortul (termenul „torque converter” figurează și în *Enciclopedia Britanică*, precizîndu-se autorul invenției, al cărui nume figurează și la termenele *Invention* și *Power transmission*). Convertorul de cuplu a fost aplicat la construcția de automobile, automotoare și locomotive, fiind,

în opinia academicianului Aurel A. Beleg, „una dintre primele realizări ale automaticii moderne în industrie”.

Tot el a fundamentat matematic electrosonicitatea, termosonicitatea, hidrosonicitatea, realizînd, între altele, transmiterea cunoașterii științifice, în vibrații sonice. A inițiat, cu rezultate importante, forajul sonic sau vibrator, aplicat în practică, extracția și deparafinarea țițeiului prin curenți sonici. A inventat o mașină de integrat ecuațiile diferențiale, calculatoare sonice, aparate sonice de prospecție și de semnalizare, defectoscops sonice.

Personalitate științifică complexă, a fost un pasionat al noului, niciodată împăcat cu inerția și rutina. Referindu-se la creația sa, presedintele Societății inginerilor din Anglia o numea în 1959 o operă „de-a dreptul fascinantă”. Cînd a fost sărbătorit în țară în 1961, cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani, a cerut tinerilor să continue lucrările începute de el în domeniul sonicității, pentru a putea „deveni pionieri în această știință care a apărut în România, datorită educației pe care am primit-o și eu aici”. O viață întreagă a crezut în puterea cunoașterii științifice, în capacitatea omului de a perfecționa necontenit tehnica, dar deopotrivă a iubit toate artele — de fapt el ajungînd la sonicitate prin studiul muzicii (a și elaborat, în tinerețe, o teorie matematică a acordurilor muzicale). Să meditam, în încheiere, la această mărturisire a sa: „Mai toată activitatea mea a fost inițiată și accelerată de pasiunea pentru frumos”.

I.M. ȘTEFAN

TEZELE ȘI ORIENTĂRILE TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

un puternic impuls energiilor creatoare ale întregii națiuni

— Cu toate că este greu de presupus că ar mai exista cititori ai acestor rânduri care să nu fi auzit de dv., totuși, îmi îngădui să vă întreb: cine sunteți dv., tovarășe Costin Murgescu?

— Sunt un cercetător din domeniul științelor sociale. Un cercetător preocupat de analiza proceselor din economia mondială spre a înțelege modul în care se prefigurează destinele omenirii și dornic să își înscrie activitatea pe firul marilor tradiții ale gândirii economice românești.

Aș adăuga, și un cercetător dornic să se ridice la înălțimea răspunderilor suplimentare care revin cercetării ca urmare a faptului că, prin întreaga dezvoltare economico-socială, prin creșterea rolului științei, învățămîntului și culturii, se impune ca intelectualitatea să constituie astăzi, în unitatea poporului nostru, așa cum precizează documentele partidului, „o puternică forță în producție, în întreaga viață socială”.

— Sîntem cu toți martori și participanți la noua revoluție științifico-tehnică. Care sînt problemele de fond care decurg de aici pentru omenia de știință?

— Aș începe cu o teză de principiu, cu problema unui cod, dacă vreți, de deontologie a cercetării. De ce acceptăm ca normală o deontologie medicală și nu am considera necesară, în același timp, o deontologie a cercetării atomice sau a științelor sociale? De ce acceptăm că medicul are obligația elementară de a salva sănătatea și chiar viața oamenilor, iar atomistul să aibă dreptul să producă mijloace de asasinare în masă, iar economistul să aibă dreptul de a-și concentra eforturile spre punerea la punct a noi metode de stingherire a comerțului dintre popoare?!

Dacă este forță de producție și forță a progresului social, cercetarea trebuie concepută, în primul rînd, ca un sistem de obligații față de om și față de societate.

— Cum ați înțeles și înțelegi să vă implicați în noul destin al patriei noastre socialiste?

— După 40 de ani de muncă închinată construirii unei societăți pe care am dorit-o superioară celei în care m-am născut, dați-mi voie să vă răspund apelînd la o teză formulată de tovarășul Nicolae Ceaușescu atunci cînd, într-o recentă Expunere programatică, îndeamnă să se acționeze „pentru înaintarea omului spre un asemenea nivel de cultură și de conștiință care să-l facă cu adevărat liber, dar și stăpîn, cu adevărat, pe destinele sale, să-i dea posibilitatea să acționeze în mod conștient pentru transformarea

un stat ideal, cu o viață socială rațional organizată, și nu ceva irealizabil, așa cum l-au interpretat urmașii săi vulgarizatori.

În loc să analizăm critic socialismul utopic, să luptăm pentru transformarea idealului uman, adică a ceea ce poate părea, la un moment dat, utopie, în realitate.

— În fond, ce mari răspunderi revin omului de știință, cercetătorului român?

— Din moment ce omul de știință este implicat în destinele cetății, răspunsul trebuie

există cineva care s-a constituit în model?

— Mi s-a mai pus o întrebare similară, nu cu mult timp în urmă. Mă obligați, cumva, să mă repet.

Pentru un cercetător din domeniul științelor sociale, problema centrală nu este a unui model oarecare.

Formarea sa este numai rodul contactului nemijocit cu realitățile epocii în care trăiește.

Dacă nu există un model, există însă o obligație a cercetătorului, aceea de a se strădui să caute mereu adevărul epocii sale. Poate să nu îl găsească, poate să greșească adeseori. Cine ar dori să excludă riscurile erorii ar omori investigarea noului, adică cercetarea.

Deoarece vorbeam de Columb, aș spune că se poate să pornești spre Indii și să descoperi, involuntar, America. Sau, să nu o descoperi, deoarece nu toți cei care s-au avîntat pe mările de la cea ce se considera a reprezenta capătul lumii au descoperit America. Mulți au pierit în adîncul valurilor.

Ceea ce nu este scuizabil este înverșunarea de a afirma că ai

al P.C.R. Ce credeți că trebuie făcut în continuare?

— Întrebarea dv. îmi aduce aminte de versurile lui Alecsandri: „Amice, vrei să afli ce fac și cum trăiesc / În cuibul singuratic în care mă găsesc”. Îmi aduce aminte de aceste versuri scrise de poet într-un moment cînd se retrăsese la Mircești, tocmai pentru că răspunsul mi se pare evident: nu avem dreptul să ne retragem la Mircești, în cuiburi singuratic, nici chiar în momente de oboseală.

Doar, am convenit să axăm discuția pe cerința fundamentală aflată în fața cercetătorului, aceea de a fi, permanent și fără odihnă, om al cetății.

— Mai tot timpul v-ați referit, cu predilecție, la contextul general, evitînd să vorbiți despre rolul dv., în cercetarea economică românească. V-aș ruga să vă referiți la aceste contribuții.

— Dacă acest rol și aceste contribuții sînt reale, să lăsăm pe alții să vorbească despre ele. Au destul timp. Eu nu sînt grăbit decît atunci cînd este vorba despre lucrările care mă așteaptă.

Cînd mă plimb prin Cismigiu nu mai văd de cînd vremea bustul pe care marele romantic care a fost Victor Eftimiu și-l așezase singur în fața locuinței. Vreau să învăț din această întâmplare.

— Ați scris multe lucrări. Nu v-ați referit la nici una dintre ele. Considerați „Mersul ideilor economice la români” ca fiind printre cele mai importante?

— „Mersul ideilor” este cea mai recentă dintre lucrările mele. Cea mai importantă este întotdeauna lucrarea pe care abia năzuiești să o scrii.

— Ca cercetător și ca om al cetății, ce gânduri aveți pentru viitor?

— Gînduri și preocupări care decurg în mod firesc din dorința de a nu obosei.

— Care considerați că este semnificația recentelor Expuneri ale conducătorului partidului și statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu?

— Dați-mi voie să răspund prin ceea ce am înțeles eu: Chemarea la un nou stil de muncă, la ridicarea responsabilității fiecăruia la locul cel este destinat în viața cetății, la formarea conștiinței revoluționare a unui om nou, prin combaterea egoismului și individualismului, ca și prin promovarea mai consecventă a principiilor de etică și de echitate socială.

Într-un sens restrîns la esență, cred că aceasta implică în fapt și angajarea reală în destinele patriei.

MIHAI STĂNESCU

Om de știință, un om al cetății

Convorbire cu tovarășul Costin Murgescu, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România

lumii, pentru realizarea unei lumi mai bune și mai drepte”.

— Deoarece desfășurați o amplă activitate publicistică, didactică și de cercetare; v-aș ruga să schițați elementele care ar defini, după dv., profilul moral-cetățenesc al omului de știință.

— Un om de știință își merita numele numai dacă își slujește cetatea.

Cunoașteți, fără îndoială, formula prin care Thomas Morus a definit începuturile capitalismului în Anglia: „oile au mîncat pe oameni”.

Figura de stil acoperea o dramatică realitate socială.

Datoria din domeniul științelor sociale este de a studia legile mișcării sociale pentru a preîntîmpina reapariția unor asemenea figuri de stil.

În această muncă, poate, uneori chinuitoare, el este chemat să izgonească din templul cercetării pe negustori și pe zarafi, chemîndu-și semenii în mersul istoric spre insula pe care Morus a numit-o „Utopia”, termen prin care el înțelegea

nuanțat în funcție de sectorul specific al răspunderilor sale pe zidurile cetății.

Pentru cei cărora le revin răspunderi în sectorul științelor sociale, problema principală mi se pare a consta în stimularea gândirii creatoare a concetățenilor săi.

Mai ales într-o epocă de profunde transformări în știință, în tehnică, în toate sferele vieții economice, la scară națională, ca și la scară internațională, mersul înainte al societății este condiționat de depășirea cîtezătoare a tot ceea ce este menit să aparțină numai trecutului.

Dezvoltarea rapidă a forțelor de producție implică o permanentă înnoire în practica socială, ca și în mentalități, înălturarea a tot ceea ce inevitabil devine vechi și perimat, descoperirea de noi orizonturi.

În fond, a fi cercetător înseamnă a fi permanent un Columb în căutare de noi pămînturi, de noi resurse pentru societate.

— În viața și activitatea dv.

ajuns în Indii, atunci cînd a devenit evident pentru toată lumea că ești în alt continent.

Esential este ca cercetătorul să nu uite nici o clipă dictonul celui care spunea, cu cîteva secole în urmă, că cineva poate să inducă în eroare pe toată lumea, o vreme; poate să inducă în eroare permanent, pe cîțiva; dar nu poate să inducă în eroare permanent și pe toată lumea.

Pentru un cercetător, această teză ar trebui să îndeplinească funcția de decalog.

— Ce semnificație reprezintă pentru dv. sintagma știință — pace?

— Cînd ați caracterizat relația știință—pace drept o sintagmă, ați și dat răspunsul cu care sînt integral de acord, întrucît este vorba într-adevăr de o unitate sintactică stabilă între cei doi termeni fundamentali ai progresului contemporan.

— Știința a devenit și devine tot mai mult o forță nemijlocită de producție. Discuția noastră s-a centrat, în fond, pe acest adevăr care a căpătat un cîmp larg de afirmare, mai ales, după Congresul al IX-lea

Succesele dobîndite de știința mondială în tratamentul diabetului zaharat ne-au îndemnat, cu un an în urmă, să publicăm relatarea noastră sub un titlu extrem de angajant: „Optimism în tabăra diabetologilor”. O afirmație riscantă, ce urma oricum să se supună judecății severe a timpului, iar aceasta cu atît mai mult cu cît în cuprinsul articolului în cauză, ne-am exprimat convingerea, preluînd declarațiile interlocutorilor de atunci, că diabetul se apropie de momentul în care va fi trecut în catalogul maladiilor învinse. Dar astăzi, iată, avem fericitul prilej de a nota că, în această aprigă confruntare, terapia de profil a făcut alți pași importanți și că, din nou, în această privință, un cuvînt important l-a avut școala națională de diabetologie cu nucleul ei central, Clinica de diabet, nutriție și boli metabolice, condusă de renumitul om de știință român, profesorul dr. Iulian Mincu.

Insemnările prezente sînt dedicate noilor metode de depistare și prevenire a unor complicații provocate de această boală redutabilă, precum și unui medicament original românesc, capabil de a stopa sau chiar de a induce remisiunea neuropatiei diabetice în stadii incipiente de evoluție. Interlocutorul nostru este o mai veche cunoștință a cititorilor noștri: șef de lucrări dr. C. Ionescu Tirgoviște.

Progresele înregistrate în tratamentul diabetului zaharat, în special a celui de tip I (insulinodependent) — ni se spune — au făcut posibilă creșterea duratei medii de viață a acestor bolnavi de la 7 ani în 1967, la peste 25 de ani în 1986.

În ceea ce privește nefropatia „diabetică” (complicație prin care se poate ajunge la insuficiență renală), este locul să precizăm că atunci, cu 12 ani în urmă, medicina era încă departe de a desprinde din diversele modificări funcționale semnele unor virtuale complicații renale. Cercetările efectuate între timp de specialiștii români (conjugate, evident, cu cele desfășurate pe plan mondial) au făcut posibilă depistarea nefropatiei diabetice cu 10—15 ani mai devreme ca ea să apară prin simptomele

muncite la mai multe intrări internaționale, au demonstrat că mai mult de jumătate din bolnavii diabetici cu o vechime de 10 ani prezintă unul sau mai multe semne clinice sau neurofiziologice de disfuncție nervoasă. Această gravă complicație determină scăderea capacității de efort și adaptare și provoacă în principal gangrena diabetică a cărei evoluție obligă amputarea unui membru sau a ambelor membre inferioare.

Ei bine, prezentînd aceste descripții sumbre — care, evi-

situație în care, evident, se ajunge la apariția gangrenei.

Desigur, în toate aceste situații, primul pas revine diagnosticului precoce, deci dezvoltarea unor tehnici capabile de a pune în evidență din timp semnele neuropatiei diabetice. La Clinica de diabet, nutriție și boli metabolice din București a fost înființat un laborator de electrofiziologie, dotat cu aparate concepute și realizate chiar de către personalul clinicii în colaborare interdisciplinară cu diverse alte instituții. Ele posedă capacitatea de a

rilor noștri că medicina românească poate acționa eficient chiar în cazul unor momente dramatice ale nefropatiei diabetice. Tot la clinica mai sus menționată a fost realizat în premieră mondială, de către profesorul Iulian Mincu și dr. C. Ionescu Tirgoviște, un dispozitiv dedicat tratamentului gangrenei diabetice, chiar în faze avansate, deci cînd maladia face necesară amputarea membrului inferior. Dispozitivul administrează intraarterial, ore în șir, o substanță originală care reface vitalitatea membrului compromis.

Evident, preocuparea principală o constituie însă depistarea precoce a bolii și instituirea tratamentului salvator. Și în această privință putem anunța noutăți încurajatoare. De curînd, sub conducerea profesorului Iulian Mincu, a fost realizat un produs fitoterapeutic denumit „Neuromion”, ce se adresează bolnavilor cu neuropatie diabetică. Preparatul include componente selecționate ca urmare a unor cercetări îndelungate privind fiziopatologia acestor tulburări și el a fost introdus în terapia curentă după ce experiențele pe animale de laborator i-au demonstrat efectele curative. Neuromionul a fost testat pe sute de bolnavi, rezultatele favorabile, chimice și electrofiziologice, fiind evidente pe mai mult de două treimi din cazuri. Un procent extrem de ridicat dacă avem în vedere că nici un alt medicament, utilizat la ora actuală pe plan mondial, nu conduce la rezultate identice într-un asemenea procent.

LIVIU TIMBUS

Diabetul, o boală care bate în retragere

clinice recunoscute ale insuficienței renale cronice. Această victorie împotriva diabetului, de o importanță cu totul particulară, oferă în prezent posibilitatea unor intervenții terapeutice timpurii, prin care se poate preveni progresia leziunilor către stadii mai avansate. Cea de a doua mare complicație a acestei boli, posibilă odată cu instalarea diabetului, este neuropatia diabetică. Această afecțiune se manifestă în toate componentele sistemului nervos periferic, cu deosebire în cele de care depind sensibilitatea și motricitatea, dar și în componentele neurovegetative responsabile de reglarea organelor interne. Studiile diabetologilor români, publicate sau co-

dent, nu pot decît să ne strecoare în suflet teamă și prezentimente dureroase — am avut lot timpul în vedere noile remedii și soluții terapeutice prin care specialiștii români izbutesc astăzi să stopeze maladia în evoluția ei spre stadii dramatice. Prin proba timpului s-a dovedit că selecția pacienților, aflați la risc, și includerea lor în programe de prevenire, se poate reduce la mai mult de jumătate numărul de amputații. Iar aceasta cu atît mai mult în cazul acelor bolnavi la care tulburările nervoase duc la diminuarea funcțiilor respective. Boala cu ciudățeniile ei se manifestă uneori nu numai prin dureri, ci chiar prin lipsa lor, în acest din urmă caz, bolnavul fiind îndemnat să ocolească tratamentele,

înregistra disfuncțiile nervoase într-un stadiu extrem de timpuriu, deci cînd se mai pot întreprinde intervenții terapeutice salutare.

Doctorul C. Ionescu Tirgoviște ne-a invitat să vizităm acest laborator unde am putut urmări pe viu cum, prin sensibilitatea și inteligența aparatului de investigație, semnele ascunse ale bolii devin evidente, la o oră cînd pacientul nu prezintă nici un simptom clinic, deci în acele momente cînd boala se insinuează perfid, iar omul nu-și simte în nici un fel dușmanul din umbră. Acest spionaj în spatele frontului inamic permite din vreme declanșarea contraofensivei tîmăduitoare. Vom mai vorbi despre aceasta, dar nu înainte de a arăta citito-

Cu simțul datoriei față de cetățean

— **Tovarășe director Ștefan Dobrovolschi, care este zona hidrografică pe care o coordonează Direcția Apelor Iași-Prut?**

— Ea se întinde pe bazinele Prut și Birlad, și coordonăm, din acest punct de vedere, activitatea din 4 județe: Botoșani, Iași, Vaslui, Galați. Avem și porțiuni de bazin în Neamț, Bacău și Vrancea.

— **Prin ce se caracterizează clima din această zonă?**

— Deși ne aflăm într-un an în care ploile încearcă să se reabiliteze, ne aflăm într-una din zonele cele mai deficitare din țară, în ceea ce privește apa. Seceta acestor locuri, în diferite timpuri, a intrat și în literatură și în istorie iar seceta din ultimii șapte ani a culminat, lucru știut, în anul 1987.

— **Care sînt sursele de apă ale bazinului?**

— Rîul Prut, pe cursul căruia în cadrul Programului național de amenajare a bazinelor hidrografice, Consiliul Național al Apelor a construit o mare acumulare, la Stîncă Costești. Este realizată în colaborare cu Uniunea Sovietică și stochează un miliard de metri cubi de apă, fiind unul din rezervoarele de bază ale Prutului, care asigură alimentarea cu apă a Iașului, a localității Trușești din județul Botoșani, a municipiului Vaslui, prin derivația Prut-Birlad, a orașului Huși etc. Urmează apoi riurile Jijia și Bahlui, Vasluietul, Birladul și Racova. Statul, în cadrul programului amintit, a investit valori uriașe pentru crearea acestor rezervoare de apă, lacuri de acumulare, care au un rol complex: pentru alimentarea cu apă, irigații, piscicultură, atenuarea undelor de viitură. S-au realizat în ultimii ani îndiguiri și regularizări pe riurile Prut, Jijia inferioară — pe teritoriul județului Iași-Birlad. S-au construit acumulările Pircovaci, Hâlceni, Tungujei, Căzănești, Cîmpeni, Ciubul Vulturilor, Solești, Ripa albastră, Minjești și multe altele.

— **Cu ce beneficii?**

— Toate pun în siguranță importante suprafețe de teren agricol, protejind de inundații localități, unități economice. Vreau să spun că, neexistind toate aceste mari lucrări, ploile pe care le-am avut anul acesta ar fi produs pagube enorme. Socoteala este desul de simplă: cu o suprafață de 200-400 hectare, cit au acumulările medii de cimpie, salvezi mii de hectare de teren, cheltuielile amortizîndu-se extrem de rapid. Noi avem azi acumulări care pot stoca peste 280 milioane metri cubi de apă. Niciodată n-a avut Moldova atîta apă. Anii trecuți, în timpul secetelor, s-a trăit din această apă. Acumulările noastre ocupă o suprafață de 4 470 hectare și protejează 32 900 hectare teren arabil plus orașele. Aceste cifre nu se referă la Stîncă Costești, care apără alte 73 000 hectare. Mai spectaculoase, pentru agricultură, sînt efectele îndigurilor. Există la ora asta 945 km de îndiguri, care ocupă 431 hectare, protejînd 128 000 ha. Mai e nevoie de vreun comentariu?

— **Nu. În cît timp se realizează o astfel de acumulare?**

— Construcția nu durează, avîzările, însă, da. Este neînțeles de ce, de pildă, agricultura se lasă atît de greu convinsă, fiindcă este beneficiarul cel mai important.

— **Deci, cu puțin se obține foarte mult.**

— Și ce e mai important e că punem apa la treabă. Marele Program național de amenajare a bazinelor hidrografice, inițiat cu mulți ani în urmă de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, are în vedere și un imperativ esențial: apa trebuie să producă. Stocată într-o acumulare, ea produce: este utilă pentru alimentarea cu apă potabilă și industrială, în irigații, în piscicultură. Cu atît mai mult cu cît apa devine o problemă de rezolvat pentru multe țări ale lumii, nu numai pentru noi. Ținînd cont de creșterea consumurilor de apă, a pretențiilor de calitate, se impun, o mai bună gospodărire, o utilizare rațională, o epurare corectă și, mai ales, refolosirea ei. Să nu stăm liniș-

tiți că azi plouă. Anii de secetă ne-au ajutat să înțelegem că apa este o problemă de viitor.

— **Vorbeați de calitatea apei, de corectă ei epurare. Este vorba, de fapt, de o adevărată stare de veghe asupra sănătății ei.**

— O supraveghere permanentă care constă într-o activitate exactă, de laborator. Direcția, care e coordonator de bazin, colaborează cu patru oficii de gospodărire a apelor, fiecare dintre ele dispunînd de laboratoare de chimia apei. Acum începem să ne dotăm și cu o aparatură modernă pentru depistarea poluării aerului.

— **Care este la această oră calitatea apei în bazinele la care ne referim?**

— Calitatea apei a crescut considerabil în ultimii ani, în primul rînd datorită eforturilor de prevenire, știut fiind că important e să previi și apoi să vindec.

— **În aceste condiții, cînd lucrurile stau bine în general, excepțiile, cite sînt, nu pot fi neglijate. De unde vin ele?**

— De la exploatarea defectuoasă a stațiilor de epurare,

peste ei. Pentru Vaslui, în perioada de secetă, pînă la ploile din acest an, am adus apa de la Stîncă Costești, pe Prut, după care o pompam la altitudinea de 220 metri, și, apoi, prin Vasluiet, o stocam în acumularea Solești, de unde se alimentează Vasluiul, industria și populația.

— **Din ce cauză?**

— Pentru că bazinul Birlad, în care e situat Vasluiul, în afara faptului că e sărac în apă, are și puține acumulări în amonte.

— **Dacă ar cunoaște vasluienii drumul apei pe care o beau...**

— Dar, mai ales, de eforturile care se fac pentru apa lor, pentru că prețul obținerii ei este foarte ridicat. Dar Vasluiul plătește apa la fel ca în întreaga țară. Ca și Birladul, de exemplu, care în perioadele dificile, cu apă drămuia, o avea doar două ore pe zi.

— **Și cum o gospodărește Vasluiul?**

— Consumul său specific este peste nivelul Parisului, uneori, Vasluiul este unul dintre cei mai mari consumatori din țară, socotînd pe om-zi. Dar consumă și apa cea mai scumpă din țară.

stăpînite, pagubele fiind minime.

— **Ce se întîmplă, de pildă în urmă cu 15 ani?**

— Am mai spus, înregistram niște pagube enorme. În bazinul Prutului, am avut un debit fluent care a ajuns la 2 000 metri cubi pe secundă. Fără acumularea și barajul de la Stîncă Costești, toată această viitură, amplificată de afluenții din aval, mătura o mare suprafață din lunca Prutului, mai exact, 120 000 hectare erau sub apă. Chiar și zona industrială a Iașului ar fi fost în pericol. Pe bazinul Birladului, numai cu îndiguirile am salvat 26 000 hectare. Problemele care au fost pe Birlad s-au datorat unor neglijențe ale I.E.L.I.F. și O.G.A. Vaslui. Și direcția noastră are o vină importantă. S-au făcut controale superficiale și nu s-au luat măsuri din timp.

— **Tovarășe director, Legea nr. 9 din 1973, privind protecția mediului înconjurător, are o prevedere cu țile, chestiune care ține, în egală măsură, și de morală. Întreprinderile sau localitățile așezate pe cursuri de apă trebuie să-și amplaseze sursele de apă în aval, iar stațiile de epurare în amonte. Adică să-și folosească apa așa cum**

dera. Deocamdată, capacitatea ei proiectată este de 600 litri pe secundă, dar nu reușește să lucreze decît sub 400 metri pe secundă.

În timp ce necesarul de apă solicitat, aflăm din documentele semnate de furnizor și beneficiar (I.J.G.C.L.), a fost în 1987 de 765,2 litri pe secundă. Este vorba de o valoare medie, evident.

Inginerul Viorel Periaș, șef serviciu gospodărire a apelor din O.G.A.: „Există cîteva deficiențe ale canalizării, care conduc la pierderi. Ultimul tronson de canalizare spre stația de epurare era deteriorat și colmatat. În zona comercială, colectorul nu lucrează la capacitate. Stația de epurare a păstrat multe din deficiențele constructorului, dar și I.J.G.C.L.-ul are vina lui: deversări directe, nefuncționarea în totalitate a sistemelor de aerare.”

Inginer Viorel Beșliu, șef sector apă I.J.G.C.L.: „În privința pierderilor de apă, ne încadrăm în S.T.A.S. În 1987, dintr-un total de 24 de milioane metri cubi, pierderile au fost de 2 milioane și vreo 400 de mii de metri cubi. Stația de tratare nu se exploatează corespunder deocamdată. Au rămas mari hibe de la constructor: I.A.C.M. Vaslui, care nu e specializat în astfel de lucrări și a lucrat foarte slab. Au refăcut, iar noi am refăcut după ei.”

Inginer Vasile Butnaru, șef sector canale, epurare: „Sperăm ca pînă în toamnă să atingem, la epurare, parametrii proiectați. Pentru zona industrială am cerut proiectantului o soluție pentru devierea canalizării în afara incintei secției de prefabricate. Eficiența stației actuale, din punct de vedere calitativ, este de 70 la sută și vrem să ajungem la sfîrșitul anului, la 85 la sută, iar la anul viitor, la 95 la sută ceea ce este ideal. Oricum, după ce pleacă de la stație, apa este mai curată decît apa Vasluietului.”

Considerăm spusele ing. V.B. drept praf în ochi. Am văzut apa Vasluietului înainte, am văzut-o și după epurare și sîntem convinși că procentul de 70 la sută, privind eficiența stației din perspectiva calității, este exagerat, ca să ne exprimăm eufemistic. El putea fi controlat, firește, și am fi propus interlocutorilor mei acest lucru, dacă specialistul I.J.G.C.L. n-ar fi continuat cu o informație stupefiantă: „Apele neepurate le deversăm cam la 70 de metri după stație, direct în Vasluiet”. Orice om normal și de bună credință s-ar freca la ochi. Cum adică, epurezi apa, pentru ca, la cîteva metri mai încolo s-o poluezi din nou? De ce mai există atunci stația? De ce mai epurezi? Cît de real mai este acel procent de 70 la sută la Birlad, de pildă? Cam așa poate arăta drumul între absurd și iresponsabilitate, fiindcă niște oameni sînt plătiți pentru un lucru aproape cu totul inutil, primind retribuția ca să-și anuleze propriile eforturi. Ca multe alte lucruri, o stație de epurare nu este importantă în sine, ci prin utilitatea ei, iar practica I.J.G.C.L. Vaslui o face aproape nefolositoare.

Dar, în afară de această situație mai sînt și altele nelocul lor. Dezvoltarea Vasluiului se datorează, e drept, anilor din urmă, dar tot în acești ani au fost alocate sume importante și pentru protejarea mediului. Constructorul lucrează slab și dezinteresat, I.J.G.C.L.-ul exploatează cum și cît pot stațiile, fie de tratare, fie de epurare — iată adevăruri care nu pot fi ocolite și care nu țin locul dorințelor de mai bine. În ceea ce privește pierderile de apă, revenim la acea mentalitate păgubitoare de care se amintea în interviu. Dacă 2 milioane și jumătate de metri cubi de apă sînt dați disparuți cu atîta cînd oare de o întreprindere care, de fapt, trebuie, așa cum se și numește, să gospodărească apa, (în condițiile în care Vasluiul consumă apa cea mai scumpă din țară) nu mai e nimic de comentat. Ci de sancționat. O asemenea optică nu poate conduce decît la pierderi. Încercăm să ne închipuim cît s-ar fi bucurat birlădenii dacă în 1987 ar fi dispus și de aceste milioane de metri cubi de apă. Dacă menționăm că o prevedere de lege se caracterizează printr-o profundă moralitate, vom spune că risipa de apă este imorală. Pentru că risipa înseamnă egoism, indiferență, slabă gospodărire a valorilor societății. Și, repetăm, ea trebuie sancționată.

RĂZVAN BĂRBULESCU

„Anii de secetă ne-au ajutat să înțelegem că apa este o problemă de viitor”

Convorbire cu tovarășul Ștefan Dobrovolschi, directorul Direcției Apelor Iași-Prut

de la ruperea batalurilor complexelor de animale și păsări, de la spargerea unor conducte sau, rar, dar foarte grav, de la deversări directe. Lupta nu este ușoară, ea ține în primul rînd de o mentalitate păgubitoare. Ne străduim să impunem redimensionarea stațiilor de epurare. Dezvoltarea acestor județe, asemenea celorlalte, din întreaga țară, s-a produs în ultimele două decenii așa dar multe stații au nevoie de extinderi și ele sînt prevăzute în programele noastre. De altfel, unitățile Consiliului Național al Apelor nu mai avizează nici o investiție care nu promovează în același timp și stațiile de epurare. Unii, cînd doreau să facă investiția mai ieftină, se gîndeau imediat la stațiile de epurare, să-și scoată economiile de acolo. Direcția noastră a propus ca stațiile de epurare să fie tratate ca investiții separate, cu termene de punere în funcțiune înaintea investițiilor pe care urmează să le servească. Dar, în general vorbind, aproape de mentalitatea pe care o mai înțelegem, e nevoie de crearea unui curent de opinie larg. Trebuie să înțelegem totuși că este la fel de important și să produci, dar și să aperi ceea ce produci. Problema ține de conștiință, de educație în general, de educație patriotică în special, de multă luciditate. Realizarea planului, pe care o invocă unii directori de unități economice, nu este incompatibilă cu realizarea unei epurări corecte. Un bun director le are în vedere pe amîndouă.

— **Cum ați acționat?**

— Am organizat o serie de măsurători cu sprijinul organelor locale de partid și de stat. Curios, dar cel mai puțin receptivi au fost tocmai cei care trebuie să se îngrijească în primul rînd de această problemă — I.J.G.C.L. Și în privința consumului și a epurării.

— **Ce consecințe are pentru localitățile din aval această diferență?**

— Pe de-o parte o cantitate insuficientă de apă, în perioadele de secetă, pentru Birlad, ca să rămîn la același exemplu, pe de alta, poluarea Vasluietului. Organele județene ne-au asigurat că s-a promovat extinderea stației de epurare, de fapt este vorba de una nouă, în zona industrială a Vasluiului, și vor lua toate măsurile pentru ca I.J.G.C.L. să-și facă datoria.

— **Vom merge și noi la Vaslui și vom încerca să aflăm chiar de la cei menționați de ce lucrurile se prezintă astfel, adăugînd explicațiile lor acestui interviu. Pînă atunci, tovarășe director, aș vrea să vorbim despre această perioadă, neașteptată de ploioasă.**

— Într-adevăr, am avut zone cu peste 170 litri pe metru patrat și zone unde au căzut peste 100 litri în numai cîteva ore. Aversele duc necondiționat la viituri pe bazinele în care se produc. Astfel, în zona Rădăuți-Prut, din județul Botoșani, o aversă de 107 litri pe metru patrat, în 5 ore, a produs unele stricăciuni. Și în bazinul Prutului și în cel al Birladului s-au produs viituri, dar ele au fost

o evacuează, bună sau rea. Ce se întîmplă în realitate?

— În realitate se întîmplă invers: sursa e în amonte și epurarea în aval, fiecare localitate sau întreprindere beneficiază de grija sau indiferența celei aflate înaintea sa, pe cursul riului. Dar legea sună astfel: organele de avizare pot să recomande amplasarea... O ambiguitate care a condus la realitatea menționată. De regulă, cînd vin la avizare, unitățile de proiectare vin cu termeni foarte strînși și cu soluții de alimentare și epurare adecvate la termen.

— **Care e consecința?**

— Soluții mai puțin studiate, discuții interminabile, insistențe, intervenții.

— **Și, mai departe, multe din neajunsurile cunoscut. Așa cum am promis, asupra unor stări de lucruri pe care le-ați menționat vom reveni mai jos, chiar cu locuitorii ai Vasluiului care răspund de cantitatea și calitatea apei acestui municipiu.**

★

Să încercăm să limpezim și cauzele pentru care, în anumite perioade, consumăm mari cantități de apă, iar epurarea apelor uzate nu e tocmai corectă. Poziția Direcției apelor Iași-Prut este clară, ea fiind întemeiată pe foarte multe constatări ale controalelor directe sau pe analize de laborator. Amenziile ocupă și ele un loc important: 23 în primele șase luni ale acestui an. Să vedem acum care este și poziția factorilor cu răspunderi directe în acest sector, din Vaslui. Teofil Trifan, directorul Oficiului de gospodărire a apelor: „Pierderile ar fi mai mici dacă s-ar lua măsuri de îndepărtare rapidă a defecțiunilor care pot să apară în sistemul de distribuție. Noi am ieșit în întîmpinarea consumatorilor de apă din municipiu, în ideea economisirii apei, fără să ne rezumăm la constatări și amenzi. Am realizat 4 linii tehnologice de verificare și reparare a contoarelor de apă, și la industrie și la populație. În ceea ce privește stația de epurare, ea este în curs de extin-

Experiența bunilor gospodari

Noua revoluție agrară a pus în fața lucrătorilor din agricultură și zootehnie creșterea productivității muncii, a modernizării și intensivizării producției, a introducerii metodelor moderne de organizare și a sporirii eficienței. Aceste comenzi majore, puse în fața lucrătorilor de pe ogoarele țării cu fiecare prilej de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au deschis cimp liber inițiativei, introducerii noului, spiritului gospodăresc și organizării moderne. În ideea valorificării unor resurse secundare în raport cu profilul de bază al unităților productive, dar deloc de neglijat din punctul de vedere al ponderii lor, s-a născut inițiativa microfermelor — unități de mică și medie capacitate, construite cu mijloace proprii în vecinătatea fermelor de producție. În general, microfermele au un profil zootehnic și au fost amplasate pe lângă ferme pomicole, viticole sau legumicole, după cum, pe lângă marii producători din zootehnie a apărut posibilitatea creării unor microferme legumicole sau profilate pe creșterea păsărilor sau a iepurilor de casă. Județul Constanța a conceput un asemenea plan complex, la această oră înfăptuit în cea mai mare parte. Experiențele din Strejești (județul Olt), Drăgășani (județul Vilcea) și altele demonstrează importanța și eficiența acestei forme de activitate. Cu cheltuieli minime sint valorificate producții secundare provenind cel mai adesea din culturi intercalate sau din cultivarea unor spații improprie altor culturi și se obțin beneficii maxime. Pe lângă consiliile populare comunale sau orașenești, microfermele reprezintă o importanță sursă de înfăptuirea planului de autoaprovizionare locală, microfermele devenind astfel o modalitate de convertire în valori și produse a resurselor locale, ele fiind admirabile victorii ale muncii, ale organizării și spiritului gospodăresc. Experiența din județul Constanța și din celelalte localități ale țării o dovedesc pe deplin.

O idee care dă lapte

Există destul loc pentru oamenii cuminți și muncitori care n-au curajul unei idei și cam tot atita și pentru cei neliniștiți, căutători de drumuri noi. Și cind aceștia din urmă inving, cind ideile lor pentru care la început au fost taxați în fel și chip, încep să prindă contur, abia atunci un mare pas înainte a fost cistigat în beneficiul tuturor. Cum s-a născut ideea microfermelor în județul Constanța e greu de știut. Cert este că, în momentul de față, ideea susținută cu asiduitate de organele județene, își arată roadele pe deplin. Sint nu mai puțin de 50 de microferme, răspindite pe tot teritoriul județului și înființate pe lângă întreprinderile agricole de stat sau cooperativele agricole de producție. Construite cu un minim de materiale și cu un maxim de efort și contribuție locală, microfermele au ajuns acum în faza de producție și reprezintă deja o bogăție care își face simțită prezența în producția de lapte a județului. Cu cîteva ani în urmă, ideea microfermelor a prins primul contur la Asociația economică de stat cooperatistă Satu Nou din comuna Mircea Vodă. Asociația fusese înființată în 1981 și s-a născut din pămînturile cooperative din apropiere. Pe lângă ele, mai erau hirtile care încăpeau într-o geantă. Nu existau prea multe date pentru o evoluție impresionantă și nici „antecedente” care să prefăteze microfermele de aici. Exista doar buna credință a oamenilor și pămîntul îndărătnic. În scurt timp, asociația a ajuns

la 562 de hectare de vie și la 289 de hectare de livadă. O investiție de 200 de milioane începe să întorcă în produse complexe lucrări de amenajare. În anul 1985 a debutat prima microfermă, o construcție modernă, cu toate cele necesare, cu pășuni intensive, amenajate după toate regulile zootehnice. Au fost aduse primele 25 de vițe. În 1986 a fost construită a doua microfermă cu 25 de vaci iar în 1987, a treia, cu același efectiv, toate trei pe spațiul unor ferme viticole. Cite 2 oameni la fiecare microfermă, plus un tehnician veterinar și un însămințător artificial alcătuiesc toată suflarea implicată în creșterea și îngrijirea acestor animale. Furajele cresc printre pomi, pe la capete de livezi și pe o mică suprafață destinată microfermelor. În rest, totul vine din pășunile intensive și din culturile intercalate. La Satu Nou sint livezi de pomi cu spațiile dintre rînduri semănate cu varză, ceapă, mazare și alte legume sau cu furaje. Asociația a fost în acest an primul producător de varză, sosit pe piețele Medgidiei. Și astfel, din culturile intercalate și cu spirit gospodăresc au fost puse la cale furajele necesare celor trei microferme care însumează acum 150 de animale. De la 100 de vaci cu lapte, asociația a livrat la fondul de stat 800 de hectolitri anual, crescînd și trei taurasi pentru reproducere și avînd, în anul trecut, un beneficiu de 47.000 iar în acest an fiind pe cale de a sări binisor peste 100.000. Toată povestea a fost pusă la punct pînă la ultimul amănunt. Vacile sint de soi, arată ca într-un basm de Petre Ispirescu, furajele nu se obțin cu stiloul pe hirtie ci, în perioadele de stagnare a lucră-

rilor la pomi, prin contribuția tuturor muncitorilor de la fermă, iar concentratele au fost obținute de la fabrica de nutrețuri combinate în schimbul porumbului crescut printre rîndurile de pomi. În 1987, în microfermele asociației din Satu Nou au fost obținuți 5.900 de litri de lapte pe cap de vacă. Inginerul Dumitru Stîngă, directorul asociației, face parte din categoria acelor oameni care sint contestați cu vehemență, stîrnesc iritare și provoacă prin aruncarea mînușii, ca mai apoi să ajungă în situația de a fi îmbrățișat de toată lumea, iar el, în loc să se bucure de considerație, continuă cursa și își vede de ale sale ca și cum nimic nu s-ar fi întimplat. A absolvit o școală profesională de metalurgie, a lucrat la Uzinele Grivița, a urmat o școală tehnică de electronică și, dintr-o dorință de a munci în mijlocul naturii, a renunțat la electronică și a urmat facultatea de horticultură pe care a terminat-o în 1974. Aproape 13 ani a lucrat la I.A.S. Medgidia, și încă de la început s-a bucurat de fama unui caracter aparte. S-a văzut repede că e tipul de om în stare să-și riște viața numai ca să ia taurul de coarne pentru a trăi bucuria de a-l doborî. „A cistigat, a mers înainte, a pierdut, a mai cîntărit o dată tot drumul și a continuat. Microfermele sint numai un mic capitol din viața acestei asociații, plină de surprize interesante. În niște clădiri vechi ale unei foste colonii abandonate au fost amenajate spații pentru birouri și cantină, pentru magazine și toate cele necesare întreprinderii. În acest an are loc repararea ultimelor două dărapănături care vor deveni o secție modernă dotată cu o linie de produs băuturi răcoritoare și sucuri naturale din fructe. Directorul asociației dă tircoale unui plan curajos și inteligent de construire a unui centru de vinificație și a unei fabrici de gheață, a unei linii de export pentru fructe și a altor lucruri care să însemne noutatea zilei de mine. Nimic nu se termină. Un spirit de „mai departe”, de „continuă lupta”, domină aici, chiar dacă, la fiecare bilanț de trimestru sau anual, contabilul-șef, Ilie Vintilă, încheie socoteliile și stabilește că, după toate probabilitățile, la sfîrșitul acestui an va apărea un beneficiu de aproape cinci milioane. Ar fi o eroare să lăsăm loc ideii că totul s-ar datoră directorului sau contabilului-șef. Nimic mai greșit. Directorul, om cu simțul măsurii, bun organizator și specialist care și-a făcut meseria, a știut să riște, să caute căi noi, și, cind acestea s-au ivit, să între pe ele cu toată puterea și să ducă spre mai bine întregul colectiv. Contabilul-șef a ținut de cifre cu o mină de fier, dar cîmpul, viața fermelor, culturile și animalele din microferme au prosperat pe munca fiecăruia. Și între cei care se pot bucura și chiar bate cu pumnul în piept că și ei au pus umărul sint Aurel Dușu, Ștefan Pribo-

ianu, Constantin Angelescu, Constantin Dobre, Petrică Crețu, Romica Hagău, Nicolae Mirășcu, Constantin Dinescu sau Ștefan Vasile. Fiecare poate spune „sint mulțumit de ce fac și îmi pun mari speranțe în mine și în oamenii mei”.

Să revenim însă la microferme. Situația de la Satu Nou reprezintă o formă ideală. Cu nimic mai prejos sint și celelalte. La I.A.S.-urile din Medgidia, Murfatlar, Nazarcea, Peștera, Tirgoșor, la C.A.P.-urile Lumina, Petreni, Saligny, Năvodari, Costinești, Moșneni au fost construite asemenea microferme care produc și dau beneficii prin valorificarea la maximum a resurselor vegetale din ferme. Un program județean privind dezvoltarea zootehnice și creșterea producției animale, urmărit îndeaproape în realizarea sa, prevede extinderea microfermelor și la alte unități agricole de stat și cooperatiste. Multe din microfermele amintite au fost realizate cu o investiție minimă, prin reprofilarea sau recondiționarea unor clădiri, cu resurse proprii și cu forță de muncă din unitățile respective. Numai în acest an, în județul Constanța vor mai lua ființă încă 50 de microferme, urmînd ca pînă la sfîrșitul anului, numărul lor să se ridice la peste o sută.

O idee de buni gospodari, simplă, eficientă, profilată pe valorificarea integrală a resurselor vegetale, își arată roadele și are puterea unui exemplu.

C. NISTORESCU ■

Microferma primăriei

Zi fierbinte, solară, în valea Oltului mijlociu. Microferma primăriei Drăgășani ocupă aici o suprafață relativ mică. Are, nici mai mult nici mai puțin, decît douăzeci de hectare de teren arabil. Atît. Cele citeva construcții prelungi, proaspăt date cu var, precum și acareturile de tot felul împrumuite frumos cu gard de sîrmă și ulucă, și amplasate toate pe malul unui lac plin acum, vară, de nuferi, stuf și liște, dau oricui impresia că se află pe domeniul unuia dintre cei mai desăvîrșiți gospodari. Văzduhul e limpede. Liniștea-l atecuprinzătoare.

La fîntina cu cumpănă dar și cu pompă în submersie ne-a întîmpinat un bărbat încă tînăr, cu figură distinsă, blajină; omul pe care-l căutam. Ni s-a recomandat sec: Ion Ban, secretarul comitetului orașenesc de partid, primarul orașului. Apoi, o oră încheiată ne-a condus prin toată microferma. Pînă mai ieri-alaltăieri — a început a povesti —, pătulul acesta, din dreapta, era doar o biată dărapănătură. A fost refăcut aproape din temelie, cu posibilități locale, fără prea mare cheltuială. I s-au refăcut acoperișul, podeaua și, sub el, într-un mod ingenios, original, s-a amplasat, iată, crescătoria de păsări — pui de carne și găini ouătoare. Momentan sint aici, în amenajarea de la subsol, ca să mă exprim așa, vreo opt-nouă sute de găini-matăci și, urmează să li se sporească numărul. Tot aici, și tot în dreapta, se află adăpostul cu

peste o sută de porci la îngrășat, porcei, grăsuți, scoafe gestante, vieri. E și asta tot o construcție radical amenajată cu forțe proprii. A fost dotată cu un sistem simplu și foarte eficient de evacuare a dejecțiilor. Singura clădire nouă e doar grupul sanitar, magazine de produse finite, camere de lucru pentru personalul îngrijitor.

Construcția din stînga, ultima, e grajdul de vaci de lapte. Abia vara trecută i-au fost încheiate lucrările la podea și i s-au montat adăpătorile. E o amenajare ieftină și ușoară, dar trainică, ce adăpostește deocamdată, în bune condițiuni, nouă vaci de lapte și opt vițe de rasă.

Ce se întîmplă cu producțiile, cu produșii?

O bună parte din producție — intervine în deplină cunoștință de cauză viceprimarul — se livrează la achiziții și la fondul de stat. S-au livrat deja zeci de mii de ouă, sute de hectolitri lapte. Purcei proveniți de la scoafe, fie că sint opriți pentru reproducție și îngrășare, fie că sint puși la dispoziția cetățenilor, contra-cost bineînțelese, să-l crească și să-i contracteze cu statul. La fel se procedează și cu o parte din vițe și vitelușe, se dau tot cetățenilor pentru creștere și contractare. În plus, microferma primăriei contribuie cu anumite cantități de produse, cu ouă, carne, lapte, și la satisfacerea unor nevoi impuse de autoaprovizionarea în profil teritorial, a creșelor și grădinițelor de copii, a altor unități de consum.

Mai avem aici, în incintă, zice Dumitru Vlăduț, secretarul cu propagandă, și o moară de măcinat cereale, de pregătît unele furaje. Și asta fusese cîndva, nu prea demult, tot un fel de dărapănătură. Cu meseriași locali, a fost reparată și a fost pusă în funcțiune. Cu cheltuieli minime, se înțelege. Acum și ea își aduce obolul la autofinanțare, la realizarea veniturilor la bugetul local. Microferma singură varșă de fapt la buget peste șase sute de mii de lei. Nu-i o sumă prea mare. Pentru început e, totuși, ceva.

M-am interesat cine efectuează practic lucrările curente și am aflat că sint angajați permanent doar trei oameni plătiți: o îngrijitoare-mulgătoare, care are în grijă și ferma de păsări, un îngrijitor-crescător de porci și paznicul de noapte. Atît și nimic mai mult. De întreținerea culturilor de cîmp, de cositul și stringerea furajelor, în timpul lor liber se ocupă toți lucrătorii primăriei, începînd de la omul de serviciu, cum s-ar zice, și pînă la primar, inclusiv. Există prevederi clare în acest sens. În fond, nimeni nu stă și nu face nimic degeaba. Pe vară, la asigurarea bazei furajare, la strînsul fînului de lucernă, de exemplu, au lucrat cu schimb, prin rotație, mai multe echipe de încadrări, activiști al consiliului popular, între care și cea condusă de Petre Gheorghe, tehnician cu spațiul locativ și secretarul organizației de partid. În fapt, microferma aceasta a primăriei din orașul cel mai de sud al Vilcii e o treabă bine pusă la punct, eficientă, de real interes cetățenesc.

MIHAI STĂNESCU ■

Zi de mai, cu aerul pur, cerul azuriu, pomi în floare și peste tot covoare de un verde crud. Natura care se reînnoiește în ritm rapid răspîndește optimism, bună dispoziție. Marin. Voinea, sofer la o unitate agricolă, un bărbat vinjos, cu o față brăzdată de cute adînci, dure, ce vorbesc de vicisitudinile vieții, care nu l-au ocolit nici pe omul volanului. Gîndul îi zboară la cei de acasă. Are în fața ochilor imaginea lor, petrecîndu-l la poartă. Soția și cei doi copii mici îi fac semne agîtînd mîinile. „Fii atent, Marine”. Femeia își face o datorie, reamîntîndu-i zilnic soțului, principala lui obligație din care decurg, de fapt, toate celelalte. „Dacă e atent nu i se poate întîmpla nimic”. Simplu, emoționant, omenesc, așa gîndește nevasta soferului. Cînd își amîntește de cei dragi, de fiecare dată ochii lui Marin, om harnic, cuminț, corect, apreciat de conducerea unității, se umezesc. Și locuitorii comune, mari și mici, căroră le răspunde acum prietenos la salut, din mersul mașinii, îl pretuiesc. Pentru caracterul lui de om sincer, deschis, săritor la nevoie. Nici nu visa în clipa aceea soferul autobenei că tractoria mașinii ce o pilota, a destinului lui, de fapt, va între-

rupe în chip nemilos, viața a patru ființe omenesti.

Din micul orașel de pe platurile Doljului, se pune în mișcare spre Craiova o Dacie 1300. La volan soțul, inginerul șef al unei fabrici de conserve, om cam de 50 de ani, în dreapta sa, soția, profesoară de chimie, iar pe fotoliul din spate doi tineri absolvenți de liceu (unul dintre ei fiul inginerului, iar celălalt

și omul ride bine dispus. „Ce zici, dragă mamă, am ajuns s-o vedem și pe asta. Cristian în pragul examenului la facultate”, remarcă tatăl satisfăcut. Privindu-și cu mîndrie feciorul, înalt, cu statură de atlet, mamei, o femeie cu părul înspicat de multe fire albe, îi dau lacrimile. Băieții privesc cu nesăț natură, formidabilă explozie de culori, de flori, de verdeață.

Cronica șoselei

Patru vieți, într-o secundă

un prieten) ce se pregătesc pentru dificilul examen de intrare la facultate. De fapt, acesta este și mobilul călătoriei lor: începerea unui curs intensiv în vederea testelor ce le vor da aștepta emoții peste puțină vreme. „Îți mulțumim, tată, eu și Sorin, că ne-ai invitat să facem drumul ăsta cu mașina. Ne era atît de dor, mie și colegului meu, să vedem natura care e atît de splendidă, în această lună a forlor. Ne pare însă rău că n-am restituit biletele de tren și pierdem banii”. „Voi să fiți sănătoși. Asta să fie paguba cea mai mare, două bilete de tren”,

„Uite, Sorin, tufa aia galbenă de pe deal, înconjurată de pomii cu coroanele albe, imaculate. Un vis, nu altceva”. Ce crud e destînl. Putea cineva să prevadă că bieții tineri admiră pentru ultima oară fascinantă natură?

Convoiul rutier format din remorcher și trailer, condus regulamentar circula „cuminte” pe partea lui dreaptă. Preț de doar cîteva secunde n-a fost atent, Marin, așa cum i-a cerut soția, la șosea. Și-a îndreptat privirile spre cei doi controlori de la I.T.A. coborîți tocmai din autoturism. Și-a ridicat șapca din cap în chip de salut. Oamenii

Marin face o tumbă de 180 de grade, prăbușindu-se peste autoturismul cu cele patru persoane. Mașina mică a fost literalmente strivită sub greutatea formidabilă a autobenei încărcate. Înălțimea ei a fost redusă la jumătate.

Martorii oculari povestesc că victimele au pierdut atita sînge incît tălpile celor ce, apropiindu-se de epavă, au crezut că mai pot acorda cuiva ajutor, se lipeau de asfalt de parcă pe jos ar fi fost împrăștiat clei. Ce înseamnă șansa. Un autoturism ARO cu zece ocupanți rula în spatele trailerului. El urma să

încaseze lovitura. Cînd a auzit scrîșnetul metalic generat de frecarea imensei platforme cu autobena, soferul a apăsat instinctiv pe accelerație, apropiindu-se doar la cîteva centimetri de trailer. Această manevră inspirată, de ultim moment, a salvat viața celor zece oameni. Destinul implacabil a făcut ca autoturismul cu patru ocupanți să cadă el victimă. Cîteva secunde au fost hotărîtoare pentru ca locul unei mașini în microcoloană să fie ocupat de alta. Bătrîna mamă n-a rezistat durerii produse de moartea fiicei, a ginerelui și nepotului pe care îl iubea atît de mult. S-a sfîrșit din viață la cîteva zile de la aflarea teribilei vești. Marin va fi condamnat. Dar cel mai groaznic lucru este greaua povară a celor patru morți care îi apasă conștiința. Cumplit tribut pentru cele cîteva clipe de transfer a atenției lui spre altceva decît șoseaua, traficul. Prin suferințe de nedescris trec părintii lui Vlad ce și-au pierdut băiatul cu viața întreagă înaintea lui. La fel suferă familia lui Marin, ce va fi lipsită mult timp de sprijinul soțului și părintelui.

VICTOR BEDA ■

● Duminică s-au încheiat lucrările celei de-a treia sesiuni speciale a Adunării Generale a ONU consacrate dezarmării. Dezbaterile din cadrul acestei sesiuni — care, după cum se știe, au început la 31 mai — au pus cu putere în evidență preocuparea și îngrijorarea crescândă a statelor în legătură cu continuarea cursei înarmărilor, opțiunea fermă a majorității covârșitoare a membrilor ONU în favoarea unor măsuri concrete care să ducă la oprirea actualii competiții militare, la înfăptuirea dezarmării, în primul rând a dezarmării nucleare, și la prevenirea militarizării spațiului extraatmosferic. Au fost avansate numeroase idei și propuneri vizând adoptarea unor măsuri practice de dezarmare. La sesiune s-au bucurat de un larg ecou „Considerentele și propunerile României, ale președintelui Nicolae Ceaușescu, cu privire la problemele de-

zarmării și direcțiile de acțiune a țării pentru soluționarea lor”, care se constituie într-un adevărat program de dezarmare, având în centrul său dezarmarea nucleară și eliminarea pericolului unei catastrofe nucleare. În podidă unor dezbateri prelunghite și a eforturilor perseverente depuse de un mare număr de state, printre care și România, la sesiune nu s-a adoptat un document final, care să traseze căile și direcțiile de acțiune viitoare în vederea stăvilirii cursei înarmărilor și trecerii la dezarmare, în primul rând la dezarmarea nucleară, pentru a se face pași spre obiectivul dezarmării generale și totale. În aceste condiții, propunerile și ideile constructive, realiste prezentate în cadrul sesiunii trebuie să constituie o bază pentru negocierile și eforturile viitoare în sfera dezarmării, să conducă la elaborarea și

aplicarea unui program cuprinzător, global, de dezarmare, care să dea substanță și să ofere o perspectivă clară ansamblului tratatelor privind oprirea cursei înarmărilor și înfăptuirea dezarmării, să viadă în întimplinarea aspirațiilor de înțelegere, colaborare și pace ale tuturor popoarelor lumii.

● La Moscova își desfășoară lucrările cea de-a XIX-a Conferință unională a PCUS. Pe ordinea de zi figurează punctele:

1. Cu privire la înfăptuirea hotărârilor celui de-al XXVII-lea Congres al PCUS, principalele rezultate obținute în prima jumătate a celui de-al 12-lea cincinal și sarcinile organizațiilor de partid în adâncirea procesului de restructurare;
- 2) Cu privire la măsurile pentru democratizarea continuă a vieții partidului și societății.

● După cum s-a aflat din sursă FAO, asupra Africii de nord s-a abătut cea mai mare invazie de lăcuste din ultimii 30 de ani. Cu toate că pe o suprafață de 5 milioane de hectare au fost administrate substanțe chimice, valurile de lăcuste nu pot fi controlate. Insectele au ajuns acum în Arabia Saudită iar peste câteva luni ar putea ajunge în India și Pakistan, concomitent cu pătrunderea lor spre centrul continentului african. Invația de lăcuste a făcut și mai dificilă situația alimentară a unor țări africane. Recolta regiunilor fertile ale Tunisiei și Marocului, ea și a unor oaze ale Mauritaniei, a fost distrusă în proporție de 40 la sută. Se apreciază că într-un viitor apropiat lăcustele vor pustii două milioane de hectare de pășuni.

ION CODRU ■

Comentariul săptămânii

Reducerea cheltuielilor militare

Înarmările înseamnă, concomitent, și creșterea pericolului de război, și irosirea unor uriașe resurse materiale și financiare. Chiar și în cazul — fericit, desigur, pentru soarta omenirii — când nu izbucnește nici un război iar armele se dau la retopit din cauza uzurii morale, pagubele materiale sunt uriașe, fiind vorba de investiții în gol, de produse suț în suț inutile. Dimensiunile acestor pagube pot fi date de cheltuielile anuale pentru înarmare. Potrivit datelor publicate, între altele de „World Military Expenditures and Arms Transfers”, în perioada 1975—1987 cheltuielile militare globale au crescut cu 75 la sută, de la 363,4 miliarde de dolari la peste 1.000 de miliarde.

Am arătat și cu alte prilejuri cite din problemele lumii contemporane nu s-ar rezolva dacă fondurile cheltuite pe înarmări ar fi îndreptate spre scopuri pașnice. Pentru că în timp ce pe glob se cheltuiesc în fiecare minut 1,7 milioane de dolari, în țările în dezvoltare un miliard de oameni trăiesc în săracie. 750 de milioane sunt subnutriți, 850 de milioane sunt analfabeți, 1,5 miliarde n-au acces la asistența medicală, aproximativ tot atâția nu au loc de muncă, un miliard nu dispun de locuințe adecvate. În același timp, în țările dezvoltate se manifestă acute nevoi de resurse financiare pentru stimularea activităților economice, pentru lucrări urbanistice de primă necesitate, pentru reducerea șomajului, protecția mediului înconjurător, dezvoltarea surselor de energie neconvențională și pentru alte destinații. Pe bună dreptate, în documentul final al Conferinței privind relația dintre dezarmare și dezvoltare se sublinia: „Cheltuielile militare globale se situează într-un dramatic contrast cu subdezvoltarea economică și socială, cu mizeria și sărăcia care afectează mai bine de două treimi din specia umană”.

Caracterul de pagubă intrinsecă și integrală al cheltuielilor militare ar trebui să fie evident pentru toată lumea, să aibă statut de axiomă. Și totuși s-au găsit teoreticieni care susțin că înarmările au din punct de vedere economic un rol pozitiv, intrucit ar combate stagnarea și criza economică, ar reduce considerabil șomajul și ar contribui la creșterea producției civile, prin transferul de tehnologie de vîrf din sectorul militar. Numeroase studii au arătat însă nefemeinicia unor astfel de susțineri. A reieșit net că țările cu cheltuieli militare ridicate au cunoscut rate de creștere mai joase decît cele care au alocat mai puțin pentru bugetele lor militare. Iar reducerea șomajului este iluzorie. În primul rând, în mod direct, datorită eficienței reduse, în crearea de noi locuri de muncă, a cheltuielilor militare. Astfel, un milion de dolari investiți în sectorul militar duc la apariția unui număr de două ori pînă la patru ori mai mic de locuri de muncă decît în cazul cînd aceeași sumă ar fi destinată scopurilor civile. În al doilea rând în perspectivă, intrucit munca în zona înarmărilor nu creează valori utile, locurile de muncă nu se autofinanțează și nu se autoreproduc, ceea ce duce în cele din urmă la creșterea șomajului. Cît privește transferul de tehnologie în sectorul civil, el este îndeosebi redus, datorită caracterului secret al producției militare; cînd se dă liber pentru transfer, tehnologiile sînt deja învechite. Potrivit concluziilor unui grup de experți ai O.N.U., dacă miliardele destinate în perioada postbelică cercetării și dezvoltării militare ar fi fost afectate unor domenii ale științei și tehnicii generatoare de progres economic, lumea s-ar fi aflat astăzi într-un stadiu de dezvoltare tehnică pe care nu-l va atinge probabil nici în anul 2.000.

Componentă de mare importanță a procesului de dezarmare, reducerea cheltuielilor militare se impune ca una din marile probleme ale zilelor noastre, pentru a cărei rezolvare România a militat și militează cu consecvență. „Experiența mondială, dar și a noastră proprie — spunea președintele Nicolae Ceaușescu — arată că pentru a dispune de mijloacele necesare acumulării, se impune ca o necesitate obiectivă reducerea substanțială a cheltuielilor militare”. În acest sens, între propunerile prezentate de țara noastră la actuala sesiune specială O.N.U. consacrată dezarmării se află trecerea la reducerea anuală a cheltuielilor militare de către toate țările, astfel încît pînă în anul 2.000 aceste cheltuieli să scadă cu cel puțin 50 la sută față de nivelul actual. Procedîndu-se astfel, lumea ar face pași importanți către securitate, dezvoltare pașnică și bunăstare.

ION D. GOIA ■

De uz turistic

De curînd a fost inaugurată, în localitatea Canterbury, o expoziție inedită: o dioramă ce are la bază celebra lucrare din secolul al 14-lea, „The Canterbury Tales” a lui Geoffrey Chaucer. Pelerinajul de 60 de mile (Londra — Canterbury) este re-creat cu ajutorul a peste 60 de figuri reprezentative pentru binecunoscuta operă. Ele sînt dispuse de-a lungul a 250 de yarzi, putînd fi admirate într-un interval de 50 de minute. Lucrarea în sine a necesitat pregătiri minuoase, duse pînă la detaliul coloristic al costumei. S-au folosit și cele mai recente descoperiri ale tehnicii

cum ar fi de exemplu fibra de sticlă, artizanii acestei întreprinderi curajoase fiind un grup de tineri entuziaști care include sculptori, pictori, scenografi, coafeze, croitori etc. Toți și-au dat concursul în a crea ceva veridic (inclusiv imaginea unui pod de piatră!). Fondurile necesare au fost puse la dispoziție de către „Heritage Projects” o întreprindere creată acum 9 ani. Inițial „Heritage Projects” a amenajat, pentru turiști, vestigiile vikingilor descoperite la Jorvik. Reușita (mai ales financiară!) i-a încurajat să continue. În afara dioramei de la Canterbury se va realiza „The Oxford Story” (un adevărat ghid al celor 8 secole de existență a celebrei universități!). În stadiul de proiect se află povestea unei familii din Edinburgh-ul secolului al 17-lea.

„Heritage Projects” folosește un grup de specialiști foarte bine documentați, bazîndu-se pe documente istorice, fotografii, stampe, litografii, etc. O echipă interdisciplinară pune la punct proiectul pe care meseriașii, adevărați artiști, îl fac să devină realitate.

DAN DANUȚ DORU ■

Biocasa

Există regiuni în Europa unde arhitectura a rămas în mare măsură impermeabilă la evoluțiile, tendințele și modelele ultimului secol. Sînt zone întregi situate pînă în afara istoriei și totuși ele o alcătuiesc mai mult decît alte țări de marile curente arhitectonice fie că s-au numit expresionism, high tech sau postmodernism. În Europa de mijloc se construiește azi, mai ales în zonele alpine la fel ca acum 300 de ani. Pentru o imagine justă e suficient să privești casele, prăvăliile și bisericile din Tirol, Bavaria sau Alto Adige unde e greu de distins o casă recentă de una ridicată în 1660. În aceste regiuni se transmit peste secole, fără mari teorii, regulile arhitecturii regionale și ale bunului simț constructiv: aceleași materiale, aceleași tehnici dar, mai presus de orice, o strînsă legătură cu natura. Toate acestea i-au pus pe gînduri pe arhitecți care, constituiți la Viena într-un Institut pentru bioarhitectură consideră că omul trebuie să reinvețe să-și construiască casa pe baza noțiunilor tradiționale care vizează economia energetică, utilizarea materialelor autohtone, și, nu în ultimul rînd, reconsiderarea microclimatului și a psihologiei locatarului. Bioarhitecții, al căror purtător de cuvînt este Karl Fischer pledează pentru învățămîntele pe care le putem trage din igloo-ul eschimosilor, o adevărată capodoperă de inteligență termică, din vechile case chinezești palustre, din oricare altă arhitectură tradițională, decît din zgîrie norii contemporani, din mările de ciment care strîvesc pămîntul și sufocă vegetația pe care nu știm să ne-o apropiem.

Fundamentală pentru casa biologică este utilizarea energiei mediului. Edificiul ecologic ideal — pentru o singură familie — va fi proiectat în funcție de magnetismul terestru, de direcția vînturilor, de orientarea razelor de soare. Pereții dinspre sud vor avea ample suprafețe alcătuite din ferestre care să constituie intrarea în zona de zi, așa cum partea de nord a clădirii va fi zona-noaptea. Pe partea expusă soarelui e bine să se amenajeze o grădină de iarnă. Casei nu-i vor lipsi collectorii solari pe acoperiș, sobele de teracotă, sistemele de recoltare și reciclare a apei de ploaie. Sînt total interzise materialele sintetice, cimentul și metalele. De bază sînt panourile izolante din talaș pentru tavane și pereți (aceștia din urmă construiți din cărămidă), precum și ferestrele duble. Sînt prevăzute pînă și WC-uri ecologice cu cadere liberă unde dejecțiile sînt colectate pentru a fi apoi reciclate într-un fertil humus pentru grădina de legume. Willibald Rapp, cel mai întransigent bioarhitect din Bavaria recomandă o serie de materiale bune, experimentate de el: prundiș calcaros pentru fundație, panouri de lemn de plută sau talaș pentru izolația termică, tencuială de var pe

pereți, neapărat țiglă sau șindrilă pe acoperiș. Se vor utiliza lacuri riguroso biologice pentru finisaje iar cimentul va fi evitat ca un blestem fiind considerat extrem de dăunător sănătății (?). Dl. Rapp lărgeste gama recomandărilor apreciînd că un pavaj de piatră este util numai dacă a fost controlat cu contorul Geiger, că arborii necesari traverselor și pereților trebuie tăiați doar în nopți cu lună plină. Toate ca toate, dar ultima recomandare ne-a lovit în pälărie. Dacă pînă acum parcă am revăzut cum își construiau bunii noștri casele cele trainice cu brîie de piatră și birne încrucișate unse cu păcură, cu pereții și dușumelele murite cu pămînt, cu tavane de treștie sau șipcă și acoperișuri de șindrilă care țineau cald iarna și răcoare vara și-am înțeles și-am aprobat dorința aceasta a orașanului sătul de betoane de a se întoarce la matcă, la lărbă și pomi, acum, cînd o cotim spre vrăji, casa noastră biologică își pierde din interes.

Să o lăsăm așa cum am ridicat-o, să-i punem și un cocoș mîndru să scriștie pe acoperiș cînd bate vîntul, să copilim roșiile din grădină și, la ora amurgului, să ne așezăm pe prispă — trebuie neapărat o prispă — să bem în tihnă o cafea privind soarele cum, poleiște frunzele vișinului de lîngă gard. Că fără gard nu se poate!

IOAN ROȘCA ■

Proiectatul zbor spre Marte

În toamnă, mai exact la 21 septembrie, pămîntenii vor fi martorii unui eveniment astronomic de primă mărime: „Planeta roșie” se va afla la o depărtare minimă față de Terra, cînd va putea fi văzută — potrivit calculelor specialiștilor — din orice punct al globului. Cum o asemenea ipostază nu se va mai ivi decît în anul 2003, oamenii de știință își pregătesc telescoapele spre a obține — se speră — și în acest mod, noi informații despre Marte, în perspectiva proiectatului zbor cu echipaj uman spre această prezumtivă soră a Pămîntului.

Complexitatea acestui lung voiaj, nu lipsit de pericole, care va „lua”, dus-întors, ceva mai mult de doi ani, a fost ades subliniată de astrofizicienii, dar nici unul dintre ei nu și-a exprimat îndoiala în șansele unui asemenea proiect atît de cutăzător care, firește, reclamă o tehnică și o pregătire extrem de amănunțite. De aici au izvorît și unele deosebiri de vederi — nici nu se putea altfel într-o atare chestiune — apreciate de planetologi, astrofizicieni, exobiologi etc., drept o valoroasă contribuție la reușita zborului, la rezolvarea problemelor pe care, neîndoios, le va ridica această premieră cosmică absolută. Astfel, unii specialiști, invocînd pericolul prezentat de radiații, și posibilele efecte negative ale șederii prelunghite în spațiu, sînt de părere ca misiunea de a explora „Planeta furtunilor” să fie încredințată mai întîi unor roboți, un echipaj uman urmînd să plece în „manșă a doua”. Această variantă n-ar face însă decît să amîne sine die, oricum, să amîne contactul nemijlocit al omului cu acest fascinant corp ceresc, contact ce face obiectul zborului, știut fiind faptul că nici un ro-

bot, oricît de „Intelligent”, nu-l va putea înlocui vreodată pe om. Cît privește urmările lipsei de gravitație asupra organismului, extrem de incurajatoare s-a dovedit experiența echipajului stației orbitale sovietice „MIR”, îndeosebi a lui Iuri Romanenko, care după ce a petrecut 326 zile la bordul unei nave spațiale, n-a acuzat consecințe grave ale stării de imponderabilitate, restabilindu-se complet la scurt timp după revenirea pe Terra. Apoi, mari speranțe se pun în crearea, la bordul astronavei, a gravitației artificiale. Opinii deosebite au apărut și în ce privește data zborului. Astfel, potrivit uneia dintre versiuni, amartizarea primului echipaj uman — după mai bine de 15 luni de la plecarea de pe Terra — ar putea avea loc în preajma anului 2011. „Prea devreme”, ripostează unii adepți ai lui „festina lente”, care consideră că tehnica și medicina spațială mai au de rezolvat multe probleme înaintea semnului verde al numărătorii inverse. În opinia lor, anii 2010—2020 ar fi cei mai indicați, „pachetului” de informații despre Marte adăugîndu-i-se filele ce lipsesc în prezent și care vor fi „scrise” pînă atunci, între alte aparate lansate de țări, și de stațiile automate sovietice care, luna viitoare, vor arunca priviri iscoditoare și spre Phobos, unul din sateliții planetei. Prețioase date, se speră, va culege și stația interplanetară americană ce va fi lansată în vara anului 1990, și care, un an mai tîrziu, va fi plasată pe o orbită polară marțiană. Ea va fotografia și analiza în detaliu atmosfera și suprafața planetei. O misiune asemănătoare vor îndeplini stațiile sovietice prevăzute de proiectul „Mars-92”, opt ani mai tîrziu, proiectului „Mars-2000” fiindu-i încredințată sarcina de a culege și a aduce pe Pămînt mostre de sol marțian. La cite întrebări nu vor răspunde aceste pietre vechi de miliarde de ani, cite taine nu vor dezvălui ele! Anul 2015 va fi martorul repetiției generale a zborului spre Marte cînd planeta va fi survolată de o navă cosmică avînd la bord un echipaj american. Cu această, fără a fi, desigur, epuizate pregătirile pentru „marele pas” — amartizarea primilor oameni — vor fi fost încheiate.

Peste aproximativ trei decenii, în posesia unor informații debarasate de balastul ipotezelor, culese „la fața locului”, savanții Terrei vor putea prognoza evoluția Planetei roșii în viitoarele milenii, vor spune dacă vor reveni (presupunînd că au existat, vreodată) condițiile prielnice vieții. Poate, cîndva, Marte ar putea fi colonizată, devenind o a doua patrie a pămîntenilor...

MIHAI VASILIU ■

Lumea se amuză

După N.B.I.

Temperatură în creștere

LITORALUL este la ora actuală polul magnetic al muzicii ușoare. În așteptarea marelui eveniment, Festivalul MAMAIA '88, au loc o serie de manifestări pregătitoare. Astfel, pe data de 6 iulie va avea loc la Teatrul de vară Soveja din Constanța, dacă nu va ploua, spectacolul „Melodii Litoral '88”. Participă vedete de primă mărime cum sînt Ștefan Hrușcă și Vasile Șeicaru, Alexandra Canareica, Mircea Vintilă. ● În topurile discotecilor, o nouă trupă britanică ocupă în prezent locul nr. 1: FAIRGROUND ATTRACTION. Din albumul lor de debut, apărut în luna iunie a acestui an, intitulat „First of a million Kisses”, semnalăm actualul succes „Perfect”. ● TERENCE TRENT D'ARBY este de mai mult timp abonat la pozițiile fruntașe din clasamente. Fostul militar de carieră a cucerit în prezent două importante redute: topul american cu succesul de anul trecut „Wishing well” și topul britanic cu noul „hit-single” „Sign your Name”. Cîteva amănunte pentru fani: este născut la 15 martie 1962 la New York, are 1,82 m și 62 kg. Coafura sa, identică cu cea a lui Gullit, este asigurată pentru o substanțială sumă de bani. ● Despre MADONNA... nimic nou pe plan muzical. În prezent ea a început turnările pentru un nou film despre Evita Peron. ● O veste tristă întuneacă soarele vacanței: Andy Gibb a murit. L-am văzut pentru prima oară, dacă vă amintiți, cu ocazia unui concert, la care participau „Bee Gees”, unde el apărea ca surpriză, cîntînd în duet cu Olivia Newton-John. Vom rămîne cu imaginea lui de atunci: tînr, frumos, plin de temperament, cu o voce minunată. Disparația lui este pusă pe seama unui ucigaș fără scrupule, drogul. ● Să trecem la lucruri mai plăcute. Știrea o trecem la capitolul surprize și se referă la trupa sibiană RIFF, o prezentă din ce în ce mai pregnantă în peisajul rock-ului românesc. De ce surpriză? Pentru că ei au venit să cînte în vara aceasta pe litoral fiind pregătiți cu o mulțime de noutăți și de asemenea cu piese de rezistență din repertoriul lor, care au mare priză la public. „Ochii tăi”. „Cînd sînt cu tine”. „Ploaia” sînt cîteva din vechile succese, la care se adaugă ultimele creații, imprimate de curînd și la radio, „Cereul vieții” sau „Generația nouă”. Pe Florin Grigoras — bass, Lucian Fabro — percuție, Dan Sirbu — chit., Vlad Ilie — chit., Gabriel Orban — vocal, îi găsiți în fiecare seară în concert și ziua la repetiții pe terasa Albatros din Mamaia.

MIRCEA ZANE ■

Privesc o fotografie realizată de un amator, pe care abia de se disting cîteva figuri umane care aleargă către un automobil. Fotografia, reluată de o revistă italiană, prezintă un moment al pernicioasei activități a teroristilor italieni membri ai organizației autointitulate „Brigăzile Roșii”: săvîrșirea unei crime de o cruzime fără precedent în ultimii ani. La 14 februarie 1987, o „grupă de șoc”, compusă din nouă extremiști, a atacat pe o străduță liniștită din Roma o dubă a serviciilor poștale. Teroristii au tras cu sînge rece asupra celor din serviciul de pază, omorînd un polițist și rîndind alți doi. Presa italiană releva că acest atac nu este comparabil decît cu operațiunea de tristă notorietate din 1978: răpirea și asasinarea președintelui Partidului Democrat Creștin, Aldo Moro.

O periculoasă recrudescență

Șocul provocat în rîndul opiniei publice de acțiunile „Brigăzilor Roșii” a fost foarte puternic, avînd în vedere că în ultimii ani s-a înregistrat o oarecare diminuare a activității teroriste în Italia. După așa-numita „perioadă de plumb” — sfîrșitul anilor '70 și începutul anilor '80 — cînd, potrivit statisticilor Ministerului de Interne de la Roma, au fost comise peste 2.000 de acte teroriste, anul 1986 a fost caracterizat de presă drept „cel mai calm din 1969”: „numai” 20 de atentate și o singură victimă. Însă, abia a trecut șocul din luna februarie a anului trecut, că teroristii au înscris o nouă pagină neagră în cronica funestelor lor acțiuni: asasinarea, la 20 martie 1987, a generalului L. Giorgeri, șeful departamentului pentru construcții aeronautice noi din cadrul Ministerului italian al apărării. Era confirmarea unei temeri ce fusese exprimată anterior atît în ziare, cit și de către oamenii politici și anume că un nou val de terorism amenință Italia.

Aceeași tendință s-a înregistrat și în alte țări occidentale. Astfel, în Franța, la 17 noiembrie 1986, teroristii din gruparea „Acțiunea Directă” l-au ucis pe directorul general al Regiei „Renault”, Georges Bess. În total, teroristii au comis în scurtă vreme circa 80 de acte criminale: asasinare, atentate cu bombe asupra instituțiilor de stat și private etc.

Nici membrii RAF (Rote Armee Fraktion), organizație teroristă vest-germană, nu au rămas cu brațele încrucișate. În iunie 1986, ei l-au ucis pe Karl-Heinz Beckurts, membru a Consiliului de administrație al consorțiului de apărură electrică „Siemens”.

Întrebarea firească pe care și-au pus-o experții a fost dacă există cumva o legătură între aceste organizații criminale vest-europene. S-a constatat că ele au o bază teoretică comună, „manifestele”, „declarațiile” și alte documente ale lor fiind pline de pseudoteorii, chipurile de stînga. Victimele lor sînt de obicei persoane bine situate în ierarhia societății occidentale, în general conducători din domeniul industriei, în primul rînd, a celei de armament. De mai multe ori au fost atacate obiective militare ale N.A.T.O., cum s-a întîmplat în Belgia și R.F.G. S-a constatat că marea majoritate a persoanelor arestate în ultimii ani și acuzate de activități extremiste și teroriste sînt în vîrstă de pînă la 30 de ani și

sînt obiectiv incompatibile cu obiectivele pe care le proclamă. O demonstrează întreaga istorie a acestui flagel al societății occidentale. Mai mult chiar, și acum, ca și altă dată, teroristii Europei occidentale sînt practic provocatori care, fie că vor sau nu, fac jocul reacțiunii. Există dovezi că în unele cazuri ei au acționat cu știrea serviciilor speciale occidentale și chiar la ordinul acestor servicii, care s-au infiltrat în rîndurile teroristilor.

Agenți al instabilității

Cu greu se pot distinge pe fotografia lăuată de amator detaliile atacului asupra automobilului serviciilor poștale. Sarcina anchetatorilor și poliștilor care

Terorismul, flagel al societății occidentale

provin din mica burghezie, din familii de ingineri și intelectuali. Societatea concurenței acerbe secretă „principiile nutritive” ale activităților teroriste. În sistemul social trebuie căutată motivația obiectivă a „conversiunii” tinerilor în terorști.

Tot mai mulți oameni politici, experți și sociologi recunosc în prezent acest adevăr. De pildă, reputatul ziarist italian Giorgio Bocca notează că teroarea îi atrage pe disperati, pe acele persoane pe care schimbările structurale din economia capitalistă de azi „fie că i-a lăsat fără loc de muncă, fie că i-a împins într-o situație precară”. În acest sens Emilio Vesce, unul dintre șefii mișcării extremiste italiene din anii '70 releva că „o organizație teroristă își recrutează membrii în esență printre tinerii trăind la marginea societății”.

Intr-adevăr, nedreptatea socială, exploatarea, frustrarea, scepticismul în legătură cu faptul că partidele politice pot să modifice starea de lucruri din unele țări occidentale, îi împing pe tineri, între care mulți și-au pierdut orice speranță în îmbunătățirea situației lor, resimțind un profund vid interior și fiind lipsiți de experiență politică, să-și inchipuie că teroarea le oferă o cale mai scurtă, mai directă pentru reglementarea problemelor celor mai grave. Desigur, însă, actele teroristilor

li caută pe criminalii aceștia este și mai complexă. Însă, cel mai greu de realizat este identificarea inspiratorilor acestor crime sîngeroase, a celor care au dirijat și, cum o demonstrează evenimentele din ultimul timp, continuă să dirijeze activitățile teroristilor din Italia, Franța, Spania, R. F. Germania și din alte țări vest-europene. Cine sînt cei care dirijează mina teroristilor deși nu lau parte personal la realizarea proiectelor lor? Cine sînt cei care consideră avantajos în prezent să relanseze „strategia tensiunii”?

În ziua care a urmat asasinării generalului italian Giorgeri, un ziar deloc de stînga cum este „Pace Sera” scria: „„Brigăzile Roșii” nu sînt „organizația revoluționară de stînga” cum se autointitulează ele. Mina agresorilor este condusă de forțe-gata de a face totu pentru a-și menține, într-un climat de destabilizare, puterea, privilegiile, inaletele lor poziții”.

Actuala recrudescență a activităților teroriste în Italia, după „minimumul istoric” înregistrat în 1986, a coincis cu sfîrșitul unei perioade de stabilitate politică destul de lungă pentru această țară. Intr-adevăr, coaliția guvernamentală de cinci partide condusă de socialistul Bettino Craxi s-a menținut la putere din august 1983 pînă în martie 1987. Însă, o agravare a contradicțiilor dintre formațiun-

nile partenere de guvernămint a dus la demisia guvernului și, apoi, la dizolvarea Parlamentului. Atrăgînd atenția asupra faptului că imediat terorismul s-a activizat, revista „Rinascita” sublinia: „Scopul imediat al teroristilor este de a se amesteca în politică, de a agrava și a dramatiza situația apărută ca urmare a crizei și a absenței unui guvern, pentru a spori incertitudinea în țară. Ei doresc ca oamenilor să le fie teamă de orice schimbare politică...”.

Analiza crimelor comise de teroristi duce la concluzia că provocările lor tind de fapt să împiedice consolidarea pozițiilor formațiunilor de stînga, să compromită partidele și organizațiile progresiste.

Actele teroriste ale „Brigăzilor Roșii”, ale „Acțiunii Directe” și ale altor grupări extremiste lasă să se întrevadă cu claritate legăturile dintre ele. Extremiștii belgieni și vest-germani își orientează acțiunile împotriva unor obiective ale N.A.T.O.; „Acțiunea Directă” îl ucide, în 1985, pe generalul francez René Audran, înalt funcționar la Ministerul Apărării; după cum am văzut, „Brigăzile Roșii” au săvîrșit, lovitură împotriva generalului Giorgeri... Parcă ar fi verigile unui lanț. Mai multe elemente relevă, într-adevăr, că o serie de acțiuni ale „euroteroristilor” sînt coordonate, dirijate, probabil, dintr-un centru unic. Chiar și documentele pe care le editează vorbesc de necesitatea „consolidării cooperării” și „amplificării legăturilor” reciproce. În luna iunie anul trecut, poliția a reușit o operațiune de anvergură împotriva „Brigăzilor Roșii”, arestînd la Roma și Paris peste 10 persoane printre care și pe presupușii asasini ai generalului Giorgeri. Cu acest prilej, agenția ANSA aprecia că primele rezultate ale anchetei duc la concluzia că activitățile organizațiilor teroriste în diferite țări ale Europei occidentale sînt coordonate și conduse dintr-un centru internațional clandestin. S-a vorbit de o „pistă care duce peste Atlantic”. Deocamdată anchetatorii nu au reușit să găsească răspuns cert la întrebarea: cine dirijează mina teroristilor? În orice caz, actele teroriste camuflate în spatele unor cuvinte de ordine așa-zis „revoluționare” aduc mari prejudicii forțelor păcii și progresului, făcînd jocul reacțiunii interne și internaționale. Pentru că, în cele din urmă, obiectivele proclamate de teroristi — destabilizarea, distrugerea instituțiilor statului — sînt servite, de fapt, consolidării structurilor existente și întăririi puterii clasei dominante în țările occidentale.

ION VIRGIL ■

Iată-ne, stimați cititori, în „luna lui captor”, cea cu regimul termic mediu cel mai ridicat dintre lunile verii. Vom prezenta cîteva caracteristici climatologice generale ale lunii iulie.

Valorile medii lunare ale temperaturii aerului sînt de 20-23°C, ușor mai mari în regiunile din sudul țării. Cele mai călduroase zile se produc de regulă după 15 iulie cînd temperaturile medii zilnice din regiunile sudice depășesc 23°C. Deosebirile termice apar în zona montană datorită creșterii gradientilor termici verticali. Supraîncălzirea aerului din timpul zilei în văi și pe pantele orientate spre soare favorizează dezvoltarea convecției termice intense.

Cele mai ridicate temperaturi maxime diurne depășesc 40°C. Reținem valoarea de 43,2°C înregistrată în 20 iulie 1987, la Turnu Măgurele, ce reprezintă maxima absolută lunară. În acea zi, în multe localități din sudul țării temperaturile maxime au depășit 40°C.

Cele mai mici temperaturi nocturne înregistrate în această lună au fost de 0,5°C la Petroșani, în 29 iulie 1974 și 0,9°C la Miercurea Ciuc, în 12 iulie 1980.

Regimul pluviometric al lunii se caracterizează prin valori ce depășesc în general 100 mm în zona montană; 80-90 mm în regiunile din nordul țării; 40-50 mm în sud și 30 mm în zona de litoral.

Intervalul 30 iunie-6 iulie este caracterizat prin temperaturi maxime normale de 29-30° în

VREMEA cum a fost cum va fi

zoncle de cîmpie (vezi tabelul). În anii 1916, 1938 și 1950 acestea au depășit 40°C. De exemplu în 4-6 iulie 1916 s-au înregistrat 42,9°C la Alexandria, 42,2°C în

Ghimpați, 41,5°C la Calafat și 40,8°C la Tg. Ocna, valori absolute pentru aceste stații nu numai ale lunii ci ale întregului an.

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL

30 iunie - 6 iulie

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE			VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI			
	Temperatura aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (mm)	Maxime diurne		Minime nocturne	
	Maxime diurne	Minime nocturne		Valoarea	Localitatea și anul	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpie	25+30	13+17	12+15	42,9	Alexandria 1916	5,9	Timisoara 1982
Deal și podiș	22+27	11+14	18+24	41,7	Sebeș 1950	5,2	Cluj 1980
Depresiuni	22+23	9+11	21+22	40,8	Tirgu Ocna 1916	0,9	Miercurea Ciuc 1980
Vf. Omu	7+9	2+3	36	17,6	1981	-8,0	1933
Litoral	25+26	16+17	9+10	37,6	Constanța 1916	11,0	Constanța 1933, 1964

Cele mai mici temperaturi nocturne s-au înregistrat în 2 iulie 1980 la Miercurea Ciuc, 0,9°C, în 5-6 iulie 1933 la Drobeta Tr. Severin, 7,6°C, București-Băneasa 7,9°C, Constanța 11°C, Vf. Omu — 8°C.

În intervalul de referință 30 iunie — 6 iulie s-au înregistrat multe nopți tropicale (nopți în care temperaturile nocturne nu coboară sub 20°C). Reținem: în 1-2 iulie 1963, 24°C la Constanța, în 6-7 iulie 1900, 24° la Satu Mare, în 6-7 iulie 1930,

23,8°C la Drobeta Tr. Severin, în 3 iulie 1905, 23,0°C la Arad.

Primele zile ale „lunii lui captor” sînt caracterizate prin vreme instabilă. Astfel, găsim în Buletinul Meteorologic al anului 1954, caracterizarea de „extrem de instabil”. Ploile căzute atunci au fost deosebit de frecvente, însoțite de puternice descărcări electrice și grindină. La Jurilovca au căzut în ziua de 2 iulie 132 l/mp în numai 4 ore. Cantitatea de apă a fost extrem de mare avînd

în vedere că valoarea medie a sumei de precipitații din luna iulie pentru această stație este de 44 l/mp. Vîntul a prezentat în unele localități din țară intensificări cu viteze de 120-130 km/oră cu aspect de vijelie.

Dar iată și un eveniment astronomic deosebit petrecut în ziua de 30 iunie 1954 și urmărit cu interes în mod sistematic cu ajutorul rețelei meteorologice — eclipsa parțială de Soare. Găsim în Buletinul Meteorologic al anului 1954 analize și prezentate cu multă minuțiozitate rezultatele măsurărilor parametrilor meteorologici din 15 în 15 minute. Prelucrarea materialului a avut în vedere stabilirea influenței procentului de umbră maximă a Soarelui asupra elementelor meteorologice. Spicuim pe scurt cîteva observații din buletin: „Temperatura aerului după ce a atins valoarea maximă puțin după începerea eclipsei scoboră odată cu progresul umbririi soarelui atîngînd o valoare minimă ceva mai tîrziu decît momentul fazei de maxim a eclipsei ca după aceea să crească continuu pînă la sfîrșitul eclipsei... Scoborîrea temperaturii în timpul eclipsei s-a făcut mai repede decît revenirea ei: la cîmp vitezele res-

pective au fost de 1,9°C, 1,2°C/oră, la deal 2,2°C, 1,5°C/oră, iar la munte 1,5°C, 0,9°C/oră. Viteza vîntului și nebulozitatea au diminuat continuu în timpul eclipsei.

Animalele, păsările și chiar insectele surprinse de acest amurg neașteptat s-au comportat ca la venirea serii. Doar câii au manifestat în timpul eclipsei o nervozitate deosebită.

Dar... să revenim la vreme. În următorul interval ne așteptăm la o vreme caldă cu temperaturi la amiază de 24°-32°C, izolat în sudul țării chiar mai ridicate. Nota de instabilitate manifestată în ultimele zile prin frecvente averse de ploaie și descărcări electrice va diminua ușor. Deci, după amiezele, mai ales în zonele de deal și de munte, pe alocuri vor cădea averse de ploaie, însoțite de descărcări electrice. Pe litoral, vremea va fi normal de caldă. După amiezele vor fi condiții ca izolat să se producă descărcări electrice și averse de ploaie. Temperaturile maxime vor fi de 25-28°C iar temperatura apei mării 20°-22°C.

GLOSAR METEOROLOGIC VIJELIE

— fenomen meteorologic caracterizat printr-o variație bruscă a direcției și vitezei vîntului, o creștere bruscă a presiunii și umezelii relative, o scădere a temperaturii și deseori prin precipitații sub formă de aversă însoțite cîteodată de oraje.

Au cuvîntul antrenorii!

MĂRĂȘESCU — încrezător în viitoarele concursuri

— În ce măsură această a XXXIII-a ediție a Campionatelor Internaționale de atletism ale României și-a atins scopul? — Orice concurs își atinge scopul pentru că practica internațională astăzi arată indubitabil că trebuie să concurezi tot mai mult ca să poți realiza salturi mari. Metodica veche, cu multe luni de pregătire și concursuri putine e depășită de mult. O demonstrație și de această dată unele dintre rezultatele obținute și, pentru a concretiza, să-l numim pe Sorin Matei, care a ajuns în elita mondială datorită unei munci imense și a unui mare număr de competiții. Se știe, până în 1986 el era un atlet care sărea bine doar în țară...

— Cum apreciați comportarea celorlalți elevi ai dumneavoastră?

— Au evoluat mulțumitor, dacă luăm în considerare faptul că următoarea perioadă este așteptată să marcheze acea, salt calitativ. „Internationalele” de la București fiind abia primul concurs important și nu ultimul înaintea Olimpiadei, cind performanțele vor trebui să fie la cota lor superioară. Regret că o mare atletă, Cristiana Matei, care după naștere începuse foarte bine (cîștigînd primul concurs internațional, la Reims — 400 mg), n-a putut concura aici fiind accidentată dar, foarte curînd, va reajunge la valoarea care a adus-o pe podiumul Olimpiadei și pe acel al Campionatelor europene.

VASILE MUREȘAN despre obiectivul cel mare (C.M.) al juniorilor

— Între plusurile acestei competiții stau, fără îndoială, comportările sportivilor juniori înscrși pe listele de concurs ale „internationalelor” în vederea verificării potențialului lor pentru apropiatele reünuni de vîrf ale atletismului juvenil. Putem preciza?

— „Internationalele” au însemnat cea de-a treia verificare pentru lotul de juniori în vederea Jocurilor Balcanice (9—10 iulie, Alexandropolis — Grecia), Campionatelor Mondiale (26—31 iulie, Suabury — Canada) și concursului „Prietenia” (12—14 august, Nyregyhaza — Ungaria). Pentru componenții lotului de campionat mondial ultima verificare va fi deci la Jocurile Balcanice, o competiție importantă în sine. De aceea, după Concursul de primăvară al juniorilor și Finala campionatelor scolare, „Internationalele”, la care juniorii au evoluat în compania seniorilor și atletilor străini, au însemnat un serios criteriu pentru definitivarea lotului largit. Acest concurs a scos în evidență buna pregătire a tinerilor noștri sportivi, în general, remarcînd în special pe Alina Astafei, Doina Homneac, Ana Pădurean, Mioara Papuc și Mircea Oaidă.

— Care sînt argumentele ce îndreptătesc speranțele legate de participarea juniorilor noștri la Campionatele Mondiale?

— Prima ediție a Campionatelor Mondiale a avut loc la Atena în 1986, participarea noastră concretizîndu-se în două medalii de aur, una de argint și două de bronz. Dintre sportivii prezenți atunci vor încerca să-și apere medalii la această a doua ediție Ana Pădurean și Alina Astafei, cotate cu performanțe care le recomandă ca favorite. De asemenea, de la Campionatele Europene, desfășurate anul trecut la Birmingham, sportivii noștri s-au întors cu cinci medalii de argint dar, trebuie spus, două ar fi putut fi de aur. Toate cele cinci deținătoare ale acestor medalii (Alina Astafei, Simona Staicu, Doina Homneac, Mirela Belu și Cătălina Gheorghiu) vor trebui să încerce o reeditare a acestor performanțe.

— Să revenim la recordurile

— Ce ne puteți spune despre nivelul „Internationalelor”?

— Competiția a fost de valoare ridicată datorită, în primul rînd, atletilor noștri care au obținut la mai multe probe performanțe de valoare mondială. Mă gîndesc la Paula Ivan, Alina Astafei, Viorica Ghican, Vali Ionescu, Mihaela Pogăceanu, Sorin Matei s.a. Toate acestea dau încredere în viitoarele competiții internaționale pentru creșterea rezultatelor și a experienței de concurs în vederea Jocurilor Olimpice.

— Există totuși opinia că „internationalele” s-au situat sub nivelul întrecerilor prilejuite săptămîna trecută de Concursul republican de primăvară al seniorilor. Ce credeți?

— În raport cu rezultatele înregistrate săptămîna trecută, pe total, concursul la care ne referim a arătat o creștere valorică, în pofida faptului că unele virfuri au evoluat sub cota săptămîinii trecute. Global însă, repet, concursul a fost mai valoros. Este de altfel foarte greu pentru un sportiv să realizeze același rezultat în decurs de o săptămîna, mai ales cînd e vorba de o valoare înaltă a performanței.

— Care ar fi etapele următoare ale pregătirii pentru Jocurile Olimpice?

— Campionatele Naționale ar fi cel mai important moment. Apoi alte cîteva concursuri internaționale la care și cîteva dintre elevii mei vor încerca să convingă că-și merită locul în echipa pentru Seul.

stabilite de tinerii noștri atleți, în actualele Campionate Internaționale.

— Bilantul acestui concurs numără nouă recorduri republicane (unul de seniori, șapte de juniori I și unul de juniori II). Performera recordurilor a fost atleta Mioara Papuc de la Unirea C.S.S. Focșani (antrenor Corneliu Panait), încă junioară II, care și-a cîștigat un loc în lotul de C.M. prin performanța realizată la 10 km mers pe șosea (46,05), însemnînd recorduri naționale la juniori II, juniori I și seniori dar și un timp bun pe plan internațional. În ordinea importanței performanței, remarcabilă a fost Alina Astafei (Steaua, antrenor Constantin Dumitrescu), cu un rezultat de 1,97 care a egalat recordul mondial, cîntînd totodată ca vîrf al performanțelor mondiale ale anului în această probă, la junioare. Apoi, doi dintre atletii antrenorului Constantin Mihail de la clubul Dinamo s-au impus prin realizarea unor duble recorduri: Mircea Oaidă la 110 mg (14,01 și apoi 13,98 — cel mai bun rezultat mondial al anului pînă în momentul de față) și Mugur Mateescu la 400 mg (51,32 și apoi, în finală, 51,22 — un rezultat de asemenea valoros pe plan internațional). În fine, Daniel Cojocaru, elev al aceluiași antrenor, a alergat 200 m în 21,39, cu posibilități de a ajunge la 21,0, un rezultat competitiv pe plan internațional.

— Participarea juniorilor în aceste două zile de concurs a evidențiat și alte puncte de sprijin pentru consolidarea ideii că schimbul de mine al atletismului nostru este asigurat?

— Alte cîteva argumente ar mai fi, dar ele nu pot cuprinde în totalitate nevoile de reprezentare ale acestui atît de complex sport. Între acestea stau performanțele Anisoarei Ghebuță (6,46 la lungime), ale Ionicăi Domnăteanu (heptatlon — 6 007 p), ale Danielei Pleșcan (200 m în 23,40, la 100 m — 11,64 și deținătoare a recordului național la 400 m, stabilit săptămîna trecută la Leningrad) și ale Manuelei Tirneci (disc — 55,20).

— De cînd aștept să vă întîlnesc...

— Și eu pe dv.!

— Atunci să-ncepem: ce-i cu acele rezultate „bombă” ale Danielei Costian, eleva dv.?

— Rezultatele din concurs sînt de fapt, rezultatele muncii dinafara și dinaintea concursului!

— Mulțumesc frumos, bănuiam asta. Mă interesa tocmai ce-ați făcut ca să ajungeți la ele.

— Am schimbat metoda de lucru, pornind de la ideea că prin metode vechi nu poți să obții decît rezultate vechi — sau cunoscute, sau obișnuite, cum vreți să spuneți.

— Și-n ce a constatat această schimbare?

— În creșterea volumului de muncă; în punerea accentului pe tehnică și suplete — față de aspectul fizic, care era predominant în proba de aruncare a discului; în folosirea la maximum — o premieră națională — a perioadei de iarnă, care, pentru discobolii, era considerată sezon mort.

— Ați aruncat discul și pe

Fotografie de EUGEN NEGREA

zăpadă?

— Închipuiți-vă că nu. Ne-am antrenat într-un loc unde-l puteam arunca pe uscat!

— Unde?

— În salina de la Slănic Prahova. Cu sprijinul directorului stațiunii, Panaitescu, ni s-a pus la dispoziție, în subteran, la orizontul — 220 m, un „teren” de antrenament lung de 100 m, lat de 35, într-o incintă înaltă de 60 de metri. Ca să rezolv problema aterizării discului, am cărat peste 1 000 de roabe cu sare foarte măruntă pe care am împrăștiat-o, într-un strat de amortizare, în zona dintre 60 și 75 m de la cercul de aruncare. Acolo ne-am pregătit toată iarna, realizînd peste 10 000 de aruncări, într-o perioadă cînd, de obicei, nu se făcea mare lucru.

— Așa se explică de ce în aprilie „ați ieșit” cu aruncări de peste 70 m?

— Numai așa. Folosind din plin și cu antrenamente specifice sezonul de iarnă, Daniela a putut realiza în numai trei luni 6 aruncări de peste 72 metri — din care una (73,84 m), la numai 72 de centimetri de recordul mondial. Chiar dacă, relativ la această pregătire, au fost destui sceptici sau destui care au zîmbit malițios, rezultatele confirmă calea de pregătire aleasă de noi.

— Cum să interpretez aceste rezultate — din punct de vedere strict sportiv?

— Cum vreți. Eu vă spun doar că anul trecut s-a cîștigat titlul mondial cu 71,50 m (medalia de bronz — cu 68 m), că la nicio Olimpiadă de pînă acum nu s-a aruncat peste 70 m, că Daniela este prima romîncă, în ciuda vîrstei tinere, care a aruncat discul dincolo de această distanță și că, nu-i așa, va fi prima „la peste 75 m”, că acel 73,84 este al treilea rezultat din istoria probei și că Daniela are încă suficiente resurse de progres, drept pentru care vom

ataca recordul mondial chiar înainte de Olimpiadă — mai ales că la antrenamente a reușit aruncări peste acest record.

— Pe noi ne-ar interesa Olimpiada...

— Nici nu concep că Daniela n-o să iasă campioană olimpică!

— Chiar așa?!

— Exact.

— Pe ce vă bazați?

— Pe munca și pregătirea în vederea acestui eveniment — și pe calitățile Danielei. La cei 23 de ani, este cea mai tinăra discobolă din lume în zona de elită a probei. În plus, este foarte tehnică și foarte suplă — față de imaginea pe care o știm noi despre acest sport. Iar vîrsta de acum îi deschide o carieră de cel puțin zece ani, întrucît, ducă cum e cunoscut (vezi Lia Manoliu, Oerter și alții), la aruncarea discului sînt necesare acumulări în timp, astfel încît marea performanță apare mai tîrziu, nu chiar la prima tîrîre.

— Vă spuneam că ne-ar interesa performanța asta „de tîrîre”, de la Olimpiadă...

— Și nu v-am răspuns? Va

lua aur.

— Adică va fi iarăși, ca-n primăvară, într-un vîrf de formă?

— Problema virfului de formă nu se prea pune într-o probă în care muncеști tot timpul, cu un volum de pregătire constant. Pentru noi, concursul este doar prilejul confirmării acestui volum de muncă, pe care oricum îl depunem cu mijloace specifice.

— La ce vă referiți?

— La faptul că aruncarea discului este o probă foarte tehnică, foarte migăloasă, cere tact, atenție și concentrare asupra detaliilor fiecărei mișcări. Mai cere forța unui halterofil, viteza unui sprinter, detenta unui săritor și multă, multă îndemînare. În cele două decenii cit am slujit această probă, m-am putut convinge de aceste lucruri, am sintetizat tot ce-am considerat că este mai valoros din metoda sportivilor și antrenorilor pe care i-am cunoscut de-a lungul timpului și am purces la treabă cu ferma convingere că voi reuși, în ciuda scepticismului cu care mai sînt priviți antrenorii tineri și a îndoielilor că în atletism nu poți face nimic dacă n-ai experiență.

— De cînd sînteți antrenorul Danielei Costian?

— Din '85, primul meu an de antrenorat. Pe Daniela o descoperisem încă din '82, la un concurs de juniori de la Cluj. Eu concuram încă, dar am recomandat-o antrenorului de atunci de la club și Daniela s-a transferat încă din acel an la Dinamo, în '85 devenindu-i antrenor. În '87 a luat bronz la Universiadă, iar în '88 a obținut rezultatele de care vorbeam.

— Nu-mi dă pace o întrebare: cum v-a venit ideea cu salina?

— Căutînd! Mereu trebuie să cauți. Nu v-am spus că prin metode vechi obții doar rezultate vechi?

— S-ar părea că aveți dreptate, mă dau bătut.

Grupaj realizat de CONSTANTIN DRAGOMIR și OCTAVIAN ȘTIREANU

cu Margareta Mureșan

„...en passant...”

● Tradiție bună. Cuprinși de febra evenimentului, la cea de-a 100-a aniversare a zilei de naștere a ex-campionului lumii José Raul Capablanca organizatorii Memorialului „Capablanca” de la Havana au avut prea multă bătaie de cap pentru a remarca posibilitatea că în grupa maestrilor internaționali cîștigată de maghiarul Tolmai cu 7,5 puncte (+6, —2, =3), urmat de Constantin Ionescu (România) cu 7 puncte (+3, —0, =8), categoria a VIII-a a turneului permitea realizarea normei de mare maestru dacă s-ar fi intrunit cealaltă clauză a regulamentului: prezența a trei mari maeștri. Aceasta ar fi fost ușor de îndeplinit întrucît în grupa marilor maeștri a fost chiar... „inflație” de mari maeștri!

● Catastrofă în deshidere. Am „dezlegat” enigma cum s-a salvat conducătoarea pieselor negre, autoare a unei gafe teribile la mutarea a treia, cu remiză... în grupa din București a Ligii „B” a Campionatului României. Cursul partidei a fost acesta: **Liliana Mîtescu — Ildikó Mînescu** 1. d4 d5 2. c4 Nf5! 3. Db3 Cc6?? 4. c:d5! Cb8 5. D:b7 Cd7 6. Cc3 e5?! 7. d:e5 Cb6 8. e4?! Nd7 9. Cf3 Nb4 10. Cd4? Nc8! 11. Dc6 Nd7 12. Db7 Nc8 remiză, prin repetarea mutărilor, aloul neavînd scăpare de sub atacul perpetuu al damei...

● Turneul internațional de la Timișoara (categoria a III-a, coeficient Elo mediu: 2313) a revenit unui sportiv al Asociației Sportive „Electromotor” (organizatoarea concursului), Se-giu Lupu cu 8 puncte (+6, —1, =4), urmat de Ph. Schlosser (R.F.G.) 7,5 și Alin Ardeleanu 7 p. Cîștigătorul a obținut cu acest prilej o normă de maestru internațional. ● Mașinile joacă șah? Chiar foarte bine, ar putea răspunde autorii computerului Saitek/Kasparov, avînd în vedere participarea din cadrul „Zilelor șahului” de la Dortmund. La tradiționalul turneu open de la Porz s-au înscris în concurs alături de Saitek/Kasparov și următoarele computere CXG, Fidelity Electronics, Hegener+Glaser, Novag la concurență cu aproximativ 100 jucători cu titluri așteptate în luna iulie la start.

● La Tallin va avea loc în luna august Festivalul șahist dedicat memoriei lui Paul Keres (fost candidat la titlul mondial) în care se vor întrecе echipe formate din trei jucători. ● Confirmînd tradiția, deja remarcată elogios în Cartea Recordurilor, și anul acesta în campionatul școlar pe echipe din Hamburg (R.F.G.) au luat parte 3 616 elevi în 452 echipe!

● Pe urmele profesorului... Titlul de campion al orașului Chișinău a fost atribuit lui A. Labîșkin, în timp ce învățăcelul său, S. Ilin, s-a clasat al treilea. ● Divorț... După 40 ani de activitate în cadrul Clubului „Partizan” Belgrad, marele maestru Svetozar Gligoric s-a decis la un transfer neașteptat la „Steaua Roșie” fără a mai da explicații...

● Lucerna, F.I.D.E. a stabilit pentru 5 septembrie începerea meciului pentru titlul mondial de șah dintre Maia Ciburdanidze (27 ani), deținătoare a supremației din anul 1978, și Nana Ioseliani (26 ani), cîștigătoare a turneului candidatorilor. Se vor juca 16 partide. La meci egal Maia rămîne în posesia titlului. Meciul va avea loc în R.S.S. Gruzină.

● Turneul de mari maeștri „Mephisto” desfășurat la München s-a încheiat cu următorul clasament: 1. Hjartarson 8, 2. Hübner 7, 3. Ribli 6,5, 4—6. Iusupov, Hickl, Smejkal 6, 7. Bischoff 5,5, 8—9. Lau, Hecht 5, 10. Kindermann 4,5 11. Van der Sterren 4, 12. Hertneck 2,5 p. ● Kasparov a acceptat propunerea de a participa anul acesta la turneul „Investbanka” Belgrad, care se va încadra în limitele categoriilor 14—15, avînd printre cei 12 participanți pe Timman, Short sau Speelman, Ljubojević, P. Nikolic, Popović, I. Sokolov, Ivanciuć...

● „Junge Welt” a organizat un interesant concurs al celor mai bune partide scurte (sub 30 mutări) ale anului 1987, la care au luat parte 230 cititori (cel mai tînăr avînd doar 9 ani!). Locul întâi s-a decernat partidei jucate prin corespondență.

MARGARETA MUREȘAN

Fotbal

Cupa României

Duminică, 26 iunie, în finala „Cupei României” s-au întâlnit formațiile Steaua și Dinamo, care au avut următoarea alcătuire:

STEUA: Liliac — Iovan, Bumbescu, Belodedici, Rotariu — Stoica, Bălan, Gh. Popescu, Hagi — Lăcătuș, Pițurcă (Balint).

DINAMO: Moraru — Varga,

★

★

★

Comisia stabilită pentru analizarea desfășurării finalei Cupei României la fotbal dintre echipele „Steaua” și „Dinamo” din ziua de 26 iunie 1988 a constatat că al doilea gol marcat de echipa „Steaua”, validat inițial de arbitru și ulterior anulat, a fost înscris în condiții perfect regulamentare.

Anularea cu totul nejustificată a golului a creat confuzii în rândurile spectatorilor, aceștia manifestându-și nemulțumirea față de calitatea arbitrajului și neacordarea golului înscris regulamentar.

Biroul Comitetului Executiv al Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport, constatând că golul marcat de echipa „Steaua” a fost regulamentar și inițial corect acordat, a stabilit că echipa „Steaua” a câștigat finala Cupei României cu scorul de 2-1 și a hotărât

Rednic, Andone, Mihăescu (Movila) — Lupu, Lupescu, Mateuț, Orac (Răducioiu) — Vaișcovic, Cămătaru.

Au marcat Lăcătuș și Balint, respectiv Răducioiu

Au arbitrat Radu Petrescu (la centru), George Ionescu (tușa dinspre tribuna a doua) și Gheorghe Constantin (tușa dinspre tribuna întâi).

să i se acorde, conform regulamentului de desfășurare, titlul de câștigătoare a Cupei României la fotbal, ediția 1988. Având în vedere gravele abateri de la regulamentul săvârșite de arbitri, Colegiul Central al Arbitrilor a hotărât suspendarea lor pe perioada de un an de zile.

Biroul Federației Române de Fotbal va analiza în perioada imediat următoare gravele neajunsuri și stările de indisciplină manifestate în desfășurarea campionatului național de fotbal, ediția 1987-1988, și va stabili măsurile necesare pentru eliminarea cu desăvârșire a oricăror abateri și încălcări ale regulamentului, pentru întoarcerea în rîndul tuturor echipelor de fotbal a unui climat de înaltă ordine și disciplină, pentru ridicarea continuă a calității fotbalului românesc.

Finala Campionatului republican de juniori I

Fotbaliștii se nasc bătrini?

Cine a asistat duminică trecută, pe stadionul „23 August” din Capitală, la faza finală a Campionatului juniorilor a avut sub priviri, în schimbul așteptatului dialog cu sine al tineretii, viguroasă, exuberantă și lipsită de complexe, un joc bătrânesc și fără expresivitate. Și, cînd spunem „bătrânesc”, ne gândim nu atât la ritmul întinării (pe care căldura este foarte posibil să-l fi influențat) cît mai ales la maniera exprimării tinerilor noștri jucători, insuficient de pregătiți să întuiască o succesiune de servente corente, să construiască o fază care, măcar prin intenție, să conducă la finalizare. Nu credem că sintem prea pretențioși dacă susținem că tocmai tinerii trebuie să fie cei dinții în stare să îmbrățișeze ideile jocului modern. Este foarte adevărat că pentru asta pe lângă calitățile individuale absolut necesare, mai este nevoie de cineva care să-i învețe, de o îndrumare adecvată și de acea permanentă dorință de autodepășire, lucruri care n-au prea fost evidente de această dată. Mereu aceleași stereotipii, aceleași preluări care încetinesc jocul, aceleași inutile deplasări cu balonul preferate pazei la coechipierii demarcați, același „joc de-a latul”, cu multe, prea multe întoarceri spre propria

poartă și, în fine, aceeași imprecizie în faza de finalizare, obsedanta problemă a fotbalului nostru. Se înțelege că, nu toate acestea pot fi puse pe seama temperaturii ridicate din timpul meciului. Sigur, nu în toate momentele s-a jucat la fel, dar preponderența celor amintite ne-au determinat la o asemenea apreciere generală.

Juniorii de la Viitorul Tîrgu Mureș, reprezentanți ai centrelor olimpice înființate cu numai doi ani în urmă, au cedat finalmente în fața campionilor de anul trecut, elevii antrenorilor Constantin Frățilă și Marin Andrei. Un scor minim (1-0), stabilit în minutul 33 de Chiriță, care consfințește o victorie meritată. Dinamo București a fost și de această dată mai convingătoare, impunându-și superioritatea demonstrată de-a lungul unei competiții în care n-a cunoscut înfringerea, intrînd astfel în posesia celui de-al cincilea titlu al său.

Adresîndu-le felicitările cuvenite, amintim jucătorilor și antrenorilor celor trei echipe fruntase („finala mică” a fost câștigată de juniorii clubului F.C.M. Brașov), că performanțele lor le obligă să dea tonul pentru ca, în fotbalul tinerilor, tineretea să fie repusă în drepturi.

CONSTANTIN DRAGOMIR ■

Bun venit în divizia A

Inter Sibiu, de la nume la renume

— **Tovarășe Leicu, a trebuit să așteptăm cam mult pînă ce Sibiuul să aibă o echipă în divizia A, nu-i așa?**

— Ați avea dreptate dacă am socoti că ultima divizionară A din Sibiu a fost, în campionatul din '49, echipa Șoimii — C.F.R., deci acum aproape patru decenii. Dacă ținem seama, însă, de faptul că Inter Sibiu ființează doar de doi ani, n-am putea spune că a durat prea mult pînă să promovăm în divizia A.

— **De acord — și pentru că e vorba doar de doi ani, m-ar interesa acest drum al clubului de la origini pînă în prezent.**

— F.C. Inter Sibiu este club doar de fotbal, fondat — dacă termenul nu vi se pare prea pretențios — în 1986.

— **În ce împrejurări?**

— Dictate de unele coincidențe: echipa Șoimii tocmai retrogradase în C, fotbalul de la nivel municipal trebuia reînălțat de la bază — lucru care s-a și făcut cu sprijinul uzinei Independența, apărînd echipa Inter-Sibiu, care a și promovat în B în același an 1986.

— **De ce tocmai numele de „Inter”?**

— Eram sigur c-o să mă întrebați!

— **O curiozitate de cititor, și-atîta tot.**

— Prin '74, cedasem unei echipe din Cîsnădie denumirea de Independența — echipa aceea se numea Textila — Independența. Dar, între timp, un grup de suflători alcătuiseră o echipă cu care vroiau să promoveze în C, și cum nu mai aveau dreptul, decît după doi ani, s-o denumescă „Independența”, i-au zis „Inter” — din rațiuni pe care le bănuți și la care se adaugă și o coincidență de culori cu cele ale marelui club italian. Numele a prins și a rămas, dar asta, se înțelege, nu sugerează ambția vreunei comparații cu celebra echipă italiană.

— **Dar poate stimula ridicarea numelui la înălțimea renumelui...**

— Cu condiția de bun simț a păstrării, proporțiilor!

— **Mai departe.**

— În primul an de „B”, ne-am pus problema consolidării echipei și a organizării clubului după rigorile unei activități de performanță. În anul următor, deci la începutul campionatului 1987-88, ne-am propus obiectivul promovării în divizia A, considerînd că și fotbalul, activitatea sportivă sibiiană au datorită să se ridice la nivelul celorlalte realizări economice și sociale din municipiul nostru. Pornind de la această idee, am imorinat pregătirile echipei și activității clubului un ritm corespunzător și-un continuu adevărat performanței propuse. Ca urmare, am terminat turul cu +7 la „adevăr”, iar în primăvară am realizat un retur de excepție, chiar dacă a fost ușor stîrbit de înfrîngerea din ultima etapă, cu Pandurii Tîrgu Jiu.

— **Cum „v-ați ales” cu această singură înfrîngere?**

— Tîrgu Jiu are o echipă bună, ne-au luat și cam repede — era 2-0 în minutul 20. Am echilibrat, am redus din handi-

cap, dar n-am mai putut remonta. A intervenit și oboseala, poate și deconectarea, intrucît oricum eram promovați, în sfîrșit, nu poți să tot ciștiți mereu. Chiar și marile echipe ale fotbalului european mai „încasează” cite-o înfrîngere prin campionatele interne, fără ca asta să le păteze renumele și gloria internațională.

— **V-au fost de folos transferurile făcute în iarnă?**

— Se înțelege, din moment ce ele au vizat acoperirea unor posturi deficitare. E vorba de Jurcă, sibiian de baștină și revenit, astfel, acasă, de Radu II, pe care Argeșul nu știu de ce nu-l mai dorea, de Cezar Zamfir și Dumitru Bolborea, ambii de la Progresul — Vulcan și de Mihai Zamfir care a fost reprofilit în postul de libero.

— **Conducerea tehnică?**

— Promovarea au reușit-o antrenorii Marian Bondrea (care promovase pe Electroputere din C în B) și Viorel Hizo, care promovase tot din C în B pe Inter Sibiu. În prima parte a returului am beneficiat și de-o consiliere tehnică din partea profesorului Angelo Niculescu.

— **V-aș întreba care e, totuși, „secretul” acestei performanțe promovării în divizia A, obținută în termen scurt de un club foarte tînăr?**

— Poate că însăși această tinerețe! Ce-aș vrea să rețineti este că promovarea n-a fost deloc întîmplătoare, ci este rezultatul unei munci colective depuse în slujba întăririi acestui club-fanion al municipiului, o grupare sportivă care, așa cum v-am mai spus, avea și are obligația de a-și ridica propria activitate la cotele frumoaselor realizări din celelalte domenii ale vieții orașului și județului nostru.

— **Din asta bănuiesc că rezulta și obiectivele de viitor ale echipei.**

— Întocmai. Ne vom strădui ca prezența noastră în divizia A să nu fie ceva trecător. Avem condițiile necesare pentru a pregăti o echipă competitivă, care să aibă o comportare sportivă remarcabilă, și care, de ce nu?, să poată lupta pentru a se situa cît mai sus în primul eșalon fotbalistic al țării.

— **Dacă-i așa, vom urmări cu și mai mult interes evoluția lui Inter Sibiu în divizia A, urîndu-i deocamdată, ca și celorlalte promovate, bun venit pe prima scenă a fotbalului nostru. Pînă atunci spuneți-ne, dacă e cazul, ce noutăți se află în pregătire la clubul sibiian?**

— Încă nu s-au cristalizat toate problemele legate de viitorul sezon competițional. Deocamdată e vacanță și, conform uzanțelor cunoscute, ne vom re-lua pregătirile pe 14 iulie — pregătiri ce se vor efectua în județul nostru, intrucît aici avem toate condițiile necesare. Va fi o scurtă vară fierbinte pentru o toamnă ce ne-o dorim bogată.

— **Neavînd nimic împotriva vă zicem de pe acum mult succes!**

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Toată lumea face sport

● Desfășurat sub semnul cifrei 8, a 8-a ediție a „Euro '88”, disputat în 8 orașe vest-germane cu participarea a 8 echipe, turneul final al campionatului european de fotbal s-a încheiat simbatic trecută la München cu victoria intrucitva surprinzătoare a reprezentativei Olandei, o câmpioană în recurs putem spune, dacă ne amintim că „portocala mecanică” își datorase prezența la faza finală... apelului la decizia U.E.F.A. după mult discutatul meci cu Cipru din preliminarii. ● Vă amintiți, desigur, că forul continental a dat inițial meci pierdut Olandei, în urma rănirii portarului cipriot de o petardă aruncată de un spectator (în acel moment Grecia era cu un pas la Euro), revenind asupra măsurii prin dictarea rejucării partidei. ● Titlul olandezilor consfințește succesul pe linie al debutanților, toate trofeele europene ale sezonului actual fiind cucerite de echipele care au ajuns pentru prima dată într-o finală: Bayer Leverkusen în „Cupa U.E.F.A.”, F.C. Malines în „Cupa cupelor”, P.V.S. Eindhoven în „Cupa campionilor europeni” și acum Olanda, în Campionatul european. ● A fost o ediție nici prea-prea, nici foarte-foarte, cu doar 34 goluri marcate în 15 partide (medie slabă, 2,26 pe meci), fără mari vedete (doar Marco van Basten și-a confirmat reputația, devenind, de altfel, și golgeterul competiției, cu 5 goluri înscrise), cu un pronunțat caracter tactic, dovadă că o formație precum cea a Irlandei, alcătuită din jucători de valoare medie, a fost la un pas de o mare surpriză, grație disciplinei tactice exemplare, fiind eliminată printr-un gol înscris, după un off-side clar, de olandezul Kieft, în ultimele 10 minute ale partidei. ● În schimb, succesul financiar a fost total, (12 sponsori oficiali, care au donat, se spune, 4-5 milioane dolari fiecare, 50 de firme beneficiind contra cost de dreptul de reproducere a mascotei Bernie, o medie de aproape 60 000 spectatori, pe meci, în timp ce precedentul record, în Franța, a fost de numai 39 977). ● Au fost folosiți 125 de jucători, cei mai mulți de către Danemarca, în preajma recordului absolut — 19 componenți ai lotului, din totalul de 20, au intrat în teren, ceea ce ne face să credem că antrenorul Sepp Piontek (sub contract pînă în 1990) se gîndește deja la restructurarea echipei în perspectiva (atenție!) preliminarilor C.M.... ● Cei mai puțini jucători i-a folosit Irlanda, doar 14, lotul pregătit de Jacky Charlton prezentînd o particularitate inedită: nici unul dintre componenții lotului nu evoluează în campionatul național! ● Ceasul de aur diamantat, oferit de firma japoneză „Seiko” pentru cel mai rapid gol al competiției a revenit sovieticului Aleinikov, autorul golului din minutul 3 al meciului cu Anglia. ● Cea mai tirată familie a sezonului a devenit familia Koeman, cu trei medalii de învingător cucerite într-o lună și jumătate: Erwin Koeman a venit acasă cu distincția de câștigător al „Cupei Cupelor” (cu F.C. Malines), mezinul Ronald cu cea decernată în finala „C.C.E.”, apoi amîndoi frații, au adus în Olanda titlul de campioni europeni. ● Activitate febrilă în teren, dar nu mai puțin în culise, „tirgul de vară” fiind în floare. ● Cei mai curtați au fost fotbaliștii sovietici, care, pînă la finala pierdută cu 0-2 în fața Olandei, au produs cea mai puternică impresie. Deocamdată, se dau ca sigure transferurile lui Vaghiz Hidiatulin la F.C. Toulouse (stirea a apărut în „Komsomolskaia Pravda”) și al lui Aleksandr Zavarov la Olympiakos Pireu. Werder Bremen, câmpioana R.F. Germania, i-a contactat pe Tenghiz Sulakvelidze și Rinat Dasaev, acesta din urmă primind oferte (încă nimic concret), a declarat portarul lui Spartak Moscova) și de la Internazionale Milano și Manchester United. ● Cea mai mare dezamăgire a produs-o reprezentativa Angliei, explicată antrenorului Bobby Robson suînd destul de veridic: „Absența jucătorilor noștri din cucele europene intercluburi a dus la această scadență”.

LUCIAN OPREA ■

Civilizația sportului

Corespondență de vară

Florentin Archindec, str. 6 Martie, 22, Bistrița: „Acum că sintem, în sfîrșit, în vacanță fotbalistică, vă propun un subiect de discuție „la rece”, chiar dacă e puțin depășit ca timp. Nu m-a dezamăgit rezultatul dublei partide Steaua — Benjica. Cîstîit vorbind, am admirat la portughezi faptul că nu ne-au „rup” precum scoțienii, n-au încleșcat jocul precum Kuusys s-au Omonia, n-au aruncat mingea în tribune ca Vejle, n-au venit plini de ei ca Anderlecht. Au venit oamenii, și-au impus tactica lor, au jucat ce a trebuit să joace și ne-au învins apoi la Lisabona. „Satisfacția” mea a fost totuși (glumesc, desigur) că golurile ni le-a dat un latin, Rui Aguas, nu vikingul acela vestit, Magnusson. Am învățat de la viață că nu poți, nici nu trebuie, să fii un veșnic învingător. Nu vād nici o tragedie în necalificarea în finală a echipei care a făcut pentru noi, iubitorii de fotbal din România, mai mult decît oricare altă echipă. Gustul amar mi-a rămas de la „articolette” publicate în presă înainte de meci în care, după un clișeu de acum perimat, s-a făcut din meciul de la Lisabona „un meci al vieții”, un „acum ori niciodată”, un „ori vă calificați, ori ce ați făcut pînă azi nu are nici o valoare”. Citesc acum „Bucureștii de altădată” a lui C. Bacalbașa și mi s-a confirmat încă o dată că orice am face istoria se repetă, se repetă...”

Intr-adevăr, expresii cum sint cele citate de dumneavoastră mai sus apar cu regularitate, sub o formă sau alta, în avangardicele sportive. În ceea ce ne privește, dacă am putea, am ex-

clude din vocabularul sportiv chiar și cuvîntul TREBUIE. Care sportiv intră în arenă cu dorința de a fi învins? (Cu unele excepții, știm noi care). De ce să-i mărîm încordarea amintindu-i că trebuie neapărat să câștige? De aici pînă la victorie cu orice preț nu este decît un singur pas. Iar următorul pas este violenta.

Prof. Haralambie Nicolae, Calea București, bloc 57, Brașov: „Sînt antrenorul echipei de rugby C.F.R. Brașov din divizia B. În returul acestui campionat s-a disputat la Petroșani unul din meciurile derbii ale seriei a IV-a. Partida a fost arbitrată de o brigadă din București, avîndu-l la centru pe ing. Mircea Pa-raschivescu și observator federal pe fostul arbitru Ștefan Cristea. La finele meciului, câștigat de echipa oaspete, primul care i-a felicitat pe arbitri pentru modul exemplar de conducere a a partidei a fost antrenorul echipei gazdă. Primind zimbitor felicitările, arbitrul de centru, încă marcat de efortul depus, a răspuns simplu: ne-am făcut datoria, asta-i meseria noastră! Un gest frumos, de fair play. Imi permit cu această ocazie să-i felicit pe conducătorul jocului, Colegiul Central al Arbitrilor și Federația Română de Rugby care urmăresc cu competență și profesionalism nu numai meciurile primei divizii.

Schimbările anunțate la plenara F.R. Rugby încep să se facă simțite!”

Ne bucurăm că ni se mai semnalează și astfel de gesturi. Ceea ce înseamnă că nu e încă total pierdută cauza fair play-ului. Propunem un schimb de experiență combinat cu iniecții cu aer proaspăt între federațiile de rugby și fotbal care sînt despărțite în sediul C.N.E.F.S. de numai cîteva etaje. Intîmplător, federația de rugby se află la un etaj superior.

CRISTIAN ȚOPESCU ■

BUCURIE, MÎNDRIE, RECUNOȘȚINȚĂ!

iată cuvintele în care se rostește puternic ecou înregistrat pe tot cuprinsul țării

de noile măsuri privind majorarea retribuițiilor și pensiilor

Un eveniment de mare rezonanță marchează viața politică a României în aceste zile. La inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R., Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român și Marea Adunare Națională au examinat, dezbătut și adoptat proiectul de lege cu privire la creșterea nivelului de trai material și spiritual al întregului popor muncitor. Se va aplica, deci, în România, cea mai mare creștere de retribuire din anii socialismului — dovadă grăitoare a politicii Partidului Comunist Român de a asigura o creștere echilibrată a veniturilor tuturor oamenilor muncii. Noua majorare a veniturilor din retribuiții și pensii demonstrează fără drept de tăgadă forța orinduirii socialiste, caracterul ei democratic și umanist.

În cadrul actualei majorări, trebuie subliniată creșterea retribuiției tarifare minime, de la 1500 lei lunar la 2000 lei lunar, ceea ce reprezintă un spor de 33 la sută. De această majorare vor beneficia deosebi personalul muncitor tinăr, aflat în primii ani de producție și alți oameni ai muncii cu retribuiții mici și mijlocii. Trebuie arătat că actuala majorare a retribuițiilor, pentru a avea un efect real în viața oamenilor, nu va duce la creșterea chiriilor sau la diminuarea alocațiilor pentru copii. În cuvântarea la Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia acest adevăr: „Noua majorare a veniturilor din retri-

buții și pensii demonstrează cu putere forța orinduirii noastre, caracterul profund umanist și democratic al orinduirii noastre socialiste. Această majorare generală a retribuițiilor și pensiilor are loc în condițiile menținerii stabilității prețurilor la bunurile de consum și la serviciile și, în general, a prețurilor la toate produsele. Deci beneficiile vor fi reale și se vor re-

gura în același timp cointeresarea fiecăruia și diferențierea necesară între diferite ramuri de activitate și între retribuiția minimă și cea maximă. Odată cu majorarea retribuițiilor are loc și o substanțială majorare a pensiilor de asigurări sociale de stat pentru muncă și limită de vîrstă precum și o majorare a pensiilor pentru invalizi de război. De

au devenit posibile ca urmare a faptului că, în prima jumătate a actualului cincinal, am obținut rezultate importante — așa cum am menționat în expunerile precedente — în dezvoltarea economico-socială a patriei noastre.”

Această substanțială creștere a veniturilor oamenilor muncii, cea mai mare din anii socialismului, va începe în cursul lunii

lei în 1965. Diferența reprezintă o creștere de aproape 9 ori. Or, aceasta reflectă pregnant justetea politicii generale a partidului, de dezvoltare puternică a forțelor de producție — singura cale de a asigura făurirea cu succes a socialismului și de ridicare continuă a bunăstării materiale și spirituale a poporului.

Bucuroși, plini de entuziasm, oamenii muncii, pensionarii și tinerii primesc această măsură de majorare a retribuițiilor și pensiilor cu sentimentul recunoștinței față de partid, față de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și își exprimă hotărîrea de a munci mai mult, mai bine, de a nu precupeți nici un efort pentru îndeplinirea în condiții bune a planului pe acest an, a planului cincinal, pentru a asigura îndeplinirea obiectivelor strategice de trecere a patriei noastre la un nou stadiu de dezvoltare, pentru îndeplinirea exemplară a hotărîrilor Congresului al XIII-lea și ale Conferinței Naționale ale partidului. Într-un vibrant îndemn, rostit la Plenara Consiliului Național al Frontului Democrației și Unității Socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu sintetiza cu mare forță de expresie datoria fiecăruia dintre noi: „Acum trebuie să punem mina să muncim cu toții, indiferent unde am fi, să ridicăm patria pe noi culmi de progres și civilizație, să asigurăm un loc demn, liber, națiunii noastre în rîndul națiunilor libere ale lumii”.

CORNEL NISTORESCU ■

Mai mult decît toți banii din lume

Sîntem amîndoi muncitori, ne-am luat bacalaureatul la același liceu industrial în 1986 și ne bucurăm că retribuițiile noastre vor urca deja la 2000 de lei fiecare. Mi se pare frumos și faptul că, acum, la început de drum în viață, cîștigul fiecăruia din noi este egal, aducem în casă la fel de mult, chiar dacă mai tîrziu va putea fi și altfel, fiindcă soțul meu va fi, așa cum a visat, inginer electronist — e student în anul întîi la Facultatea de electronică din Institutul politehnic București — iar eu voi deveni subinginer, la absolvirea Facultății de hidrotehnică din cadrul Institutului de construcții. Sînt deja în anul al doilea. Evident, la sîrăl amîndoi.

Expresie elocventă a grijii permanente a partidului și statului nostru pentru creșterea nivelului de trai al tuturor oamenilor muncii, pentru aplicarea fermă a principiilor eticii și echității socialiste, noua lege care va majora retribuițiile personalului muncitor, reliefează încă o dată cu pregnanță că numai pe baza dezvoltării puternice a forțelor de producție, pe temelia realizărilor însemnate obținute în acest cincinal au fost create condițiile necesare sporirii retribuițiilor celor ce muncesc. Iar în situația în care astăzi, în lumea capitalistă, tineretul se confruntă cu serioase dificultăți privind asigurarea drepturilor sale fundamentale la învățătură și muncă, noile măsuri de creștere a nivelului general al retribuițiilor în țara noastră sîntem conștienți că vor mobiliza energiile creatoare ale tinerei generații în toate domeniile vieții sociale, în vederea creșterii aportului său la progresul întregii Români.

În marea bucurie a tuturor celor din țară, poate că bucuria noastră, a celor tineri, are o notă aparte. În afara grijii părinților, simți că mai este cîeva care

nu te uită, se gîndește la tine părintește. Îți dorește sincer binele și împlinirea. Sentimentul acesta e mai cald, mai prețios decît toți banii din lume!

ALINA și MIHAI POPOVICI
strada Midia nr. 7, sector 1

Răsplata muncii noastre

Sentimentelor noastre firești de mulțumire pe care le adresăm acum conducerii de partid și de stat, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, din a cărui luminoasă inițiativă s-a trecut la majorarea retribuițiilor personalului muncitor și a pensiilor, li se adaugă în aceste momente un sentiment, tot atât de firesc, de mîndrie. Da, unul de mîndrie patriotică pentru că, iată, nu poți să nu observi cum într-o lume confruntată cu grave probleme economice în care se vorbește adesea de crize, inflație și instabilitate financiară, România se dovedește a fi țara în care este posibilă nu numai menținerea fermă a prețurilor la același nivel, ci chiar majorarea retribuițiilor celor ce muncesc și a pensiilor celor ce și-au făcut datoria față de țară.

Economia noastră, solidă, sănătoasă, găsește disponibilități de a aloca pentru retribuirea personalului muncitor peste 300 de miliarde lei — de 5 ori și jumătate mai mult decît în 1965, iar fondul total al pensiilor a ajuns la peste 35 miliarde de lei față de numai 3,8 miliarde lei, comparativ cu același an de referință, 1965!

Sînt creșteri care ilustrează cit se poate de convingător faptul că partidul nostru a urmărit și urmărește consecvent în toți acești ani ce au trecut de la Congresul al IX-lea țelul său suprem: creșterea nivelului de viață, material și spiritual al oamenilor muncii, al tuturor cetățenilor patriei.

La o asemenea grijă față de

asemenia, pensia minimă pentru gradul doi de invaliditate se majorează cu 33 la sută. Aceste măsuri au un profund caracter social și umanitar, oglîndind justetea politicii partidului nostru, a României socialiste care pune în centrul activității sale omul, bunăstarea, nivelul de trai material și spiritual al tuturor cetățenilor țării. Poporul, adevăratul stăpîn al destinelor sale, făuritorul conștient al prezentului și viitorului său luminos, liber și independent își vede răsplătite eforturile creatoare depuse în toate domeniile de activitate, zi de zi, săptămînă de săptămînă, lună de lună. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea sa la Plenara Comitetului Central, „Toate acestea

august a acestui an și se va încheia la finele anului viitor. O comparație în acest sens este mai mult decît grăitoare. Prin majorarea retribuițiilor, în 1990, cînd întregul personal va primi retribuiția nouă, majorată, fondul total de retribuire va crește cu peste 29 miliarde lei. Dacă, în 1965, fondul de retribuiție totală reprezenta circa 57 miliarde lei, după această majorare, el va ajunge la peste 300 miliarde lei ceea ce reprezintă o creștere de cinci ori și jumătate a fondului general de retribuire. O comparație grăitoare se impune și în domeniul pensiilor. Fondurile necesare pentru un an, la această majorare, sînt de circa 2 miliarde lei, iar fondul total pentru pensii depășește 35 miliarde lei, față de 3,8 miliarde

interesele omului se cuvine să răspundem prin fapte de muncă concrete, prin abnegație și efort pentru îndeplinirea tuturor acelor obiective pe care, democratic, le-am înscris în strategia dezvoltării patriei noastre socialiste pînă în anul 2000 și în continuare.

Noi, navalistii constănțeni, sîntem fericiti că putem raporta partidului, secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, că în aceste zile de la sfîrșitul lunii iunie am finalizat cu succes montajul în doc al celei mai mari nave care s-a construit vreodată pe șantierele navale din România: mineralierul „Călimănești”, cu un deplasament de 165 000 t.d.v. Este noua „navă-amiral” a flotei noastre maritime comerciale care va purta la catarg, cu cinste și demnitate, tricolorul României socialiste — țară hotărîtă să-și făurească un viitor prosper și luminos.

DUMITRU ȚUP
maistru la întreprinderea de construcții navale Constanța

„Cum să nu sprijini din inimă această politică umanistă!”

Am primit, ca și sutele de mii de pensionari din țară, cu profundă bucurie vestea majorării pensiilor. Vedem în această nouă măsură de asigurare a creșterii calității vieții noastre dovada cea mai grăitoare a grijii, a dragostei cu care partidul nostru comunist, secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, se preocupă de soarta tuturor cetățenilor țării. Pentru noi, oamenii în vîrstă, care ne-am dăruit munca de o viață țării, care ne-am trăit tinerețea și maturitatea edificînd, sub conducerea partidului, noul ei chip, această grijă de-a dreptul emoționantă este cea mai înaltă

dovadă de prețuire a muncii noastre.

Am muncit, vreme de 25 de ani, într-un puternic colectiv muncitoresc, în calitate de rețor de ace la Stația Iosia, Oradea-vest. Am fost ceferist, am avut bucuria de a trăi alături de oameni pentru care corectitudinea, calitatea muncii sînt valori fundamentale, căci de ele depind siguranța, viața altor oameni. Am învățat, în toți acești ani, cit de importantă, de mobilizatoare este pentru cel ce muncește recunoașterea muncii lui. Tocmai de aceea pot spune astăzi cu deplină temei că noua dovadă a prețurii participării noastre, a celor aflați acum la pensie, la clădirea noii Români, materializată în creșterea nivelului de trai, într-o bătrînețe lipsită de griji, este un dar deosebit, căruia îi vom răspunde cu toată dragostea noastră. M-am născut în Nojorid, pe atunci o comună săracă, azi cunoscută în întreaga țară, medaliată pentru noua sa înflăcăre; trăiesc de peste 50 de ani în Oradea, acest oraș ardelean pe care transformările din ultimii 20 de ani l-au plasat în rîndul localităților moderne ale țării. N-am asistat pasiv la opera de renaștere a istoriei acestor vechi meleaguri românești pe coordonatele contemporaneității, nici eu, nici colegii mei de generație. Vom continua să participăm, alături de tineri, la toate prefacerile viitoare, răspundînd astfel noii dovezi a umanismului partidului nostru — grija de care se bucură în România toți fiii ei. Cum să nu sprijinim din inimă această politică umanistă.

NICOLAE DOBAI
pensionar, Oradea

„Nu vom precupeți nici un efort”

Prin noile măsuri adoptate de partidul și statul nostru, măsuri ce reflectă vigoarea și carac-

terul sănătos al economiei noastre socialiste, și noi, oamenii muncii din „Frigocom”, această întreprindere ce a cunoscut în anii socialismului, asemeni întregii țări, transformări extraordinare, devenind o adevărată cetate industrială modernă, vom beneficia de un spor însemnat al retribuiției, fapt ce se va regăsi direct în creșterea nivelului nostru de viață.

Nici piine fără muncă, nici muncă fără piine, deviză ferm aplicată în realitatea socialistă a României, capătă în aceste condiții noi temeuri, se îmbogățește cu noi valențe creatoare. Căci înțelegem noua majorare în egală măsură ca pe o recunoaștere a eforturilor noastre de pînă acum, ca pe o prețuire a calității muncii noastre și ca pe un puternic stimulent de a munci mai mult și mai bine, de a ne angaja cu toate forțele în amplul proces revoluționar care este edificarea societății socialiste multilaterale dezvoltate în România.

Avem datoria față de partid, față de secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de întregul popor, de a nu precupeți nici un efort pentru înflorirea continuă a României socialiste, pentru ridicarea ei pe noi trepte de progres și bunăstare, pentru impunerea ei în lume drept o țară bogată, puternică economic, o țară cu o cultură și artă înaintate. O datorie pe care o vom onora prin fapte, prin îndeplinirea și depășirea planului, prin creșterea productivității, prin continua ridicare a pregătirii profesionale, printr-o calitate superioară a produselor în întreaga lume.

Este, acest angajament, răspunsul nostru la noua dovadă de grijă, de dragoste, de prețuire a muncii noastre de către partid, de către tovarășul Nicolae Ceaușescu. Îl vom îndeplini cu mîndria că sîntem fiii unei țări în care cinstea și munca sînt comori de preț, în care omul este valoarea supremă.

PETRE ANTON
secretarul Comitetului de partid,
Întreprinderea „Frigocom”

Flacăra, Redacția · București, Piața Scînteii 1, casuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10; 17 60 20, Interioare: Actualitatea politică: 25 60; Publiciști-comentatori: 25 60; Reportaj economie: 17 00; Știință: 21 28; Cultură-învățămînt: 14 57; Probleme moral-cetățenești: 14 53; Sport: 17 00; Scrisori-audiențe: 25 42; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii”. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” — sectorul export-import presă P.O. Box 12-201, telex 10 876, prsfir București, Calea Griviței nr. 64-66.

Prețul revistei: 3 lei

41505